

A

—ADVOKATBLADET—

NR. 4 2019 99.ÅRGANG

DERFOR ER

LEGAL TECH

VIKTIG FOR DEG

- Konkurransefortrinn
- Nye muligheter for mindre firmaer
- Øker lønnsomheten

Stor støtte til gaveforbud for å stoppe

KLIENTKAPRING

Unikt innsyn i Wikborg Reins

SUKSESS-OPPSKRIFT



BRUKER DU FOR MYE TID PÅ SYSTEMER?

Ta del i den digitale transformasjonen ved å ta i bruk et fremtidsrettet fagsystem for advokatbransjen

Avant Legal 365

- ✔ Automatisert fakturering
- ✔ Enkel timeregistrering
- ✔ Integret med MS Office 365
- ✔ Skybasert - tilgjengelig på PC, nettbrett og mobil
- ✔ Jobb kun i ett system
- ✔ Rapportering og statistikk
- ✔ Datadrevne beslutninger
- ✔ Dokumenthåndtering

Advokater har bred allmenn kompetanse og mange oppgaver som oftest spenner over flere juridiske fagfelt.

Fagsystem skal være advokaters beste verktøy for å holde oversikt i saker, dokumentasjon, kommunikasjon og prosesser.

Powered by



www.avantlegal365.no



Avant Legal 365

INNHOOLD

Nr. 4 2019



DE LEDER AN I LEGAL TECH-UTVIKLINGEN I NORGE

Snart kåres Norges fremste legal tech-firma. Men digitalisering angår ikke bare firma-kjempene i Oslo.

TEMA SIDE 16



– Vanskeliggjør tilsyn

Uenigheten om advokaters rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven må avklares av Finansdepartementet, mener Tilsynsrådets Dag Eriksen.

SIDE 8



Oppsiktsvekkende

Lederen i Menneskerettighetsutvalget er overrasket over motstanden fra Regjeringsadvokaten mot Advokatforeningens nye MR-regel.

SIDE 32



Ikke kaffe i retten

«Man skal ikke drikke kaffe eller brus i retten», heter det i fersk bok som gir innføring i hvordan rettsaker bør legges opp.

SIDE 53

FASTE SPALTER:

- Bøker
SIDE 40
- Lederens kommentar
SIDE 49
- Debatt
SIDE 50
- Månedens advokat
SIDE 54
- Medlemsnytt
SIDE 58
- Nytt om navn
SIDE 60
- Advokatansvar
SIDE 65
- Sosiale medier
SIDE 67

SAGT I DETTE BLADET

– Jeg vil jo håpe at også andre enn Frode Berg vil bidra til å utfylle bildet noe for oss.

ADVOKAT BRYNJULF RISNES. PÅ SIDE 54

– Det å bli ledet i hva du kan drive med og ikke, det har vært en vanskelig overgang for advokater som er vant til en friere hverdag.

STYRELEDER GEIR SVIGGUM. PÅ SIDE 43

– Gi meg heller ti etterforskere og to påtalejurister enn en slik lov.

TOR-AKSEL BUSCH, RIKSADVOKAT. PÅ SIDE 48

FAGLIGE NYHETER!



NORGES LOVER 1687-2018 HOVEDUTGAVE

Den aller siste trykte utgaven av *Norges Lover!*

Norges Lover omfatter samtlige norske lover som har alminnelig praktisk betydning. Utfyllende registre og krysshensvisninger bidrar til å gjøre boken brukervennlig. Ajourført per januar 2019.

Vi har et stort utvalg av særtrykk av enkeltlover. Våre særtrykk er de eneste på markedet som inneholder både faglige og historiske noter.

| | |
|-----------------|----------------|
| 2019 | |
| SIDETALL | 4267 |
| PRIS | 999,- INK.MVA. |



NÆRHET OG FRIHET

Utvählte emner om likestilling i familien

Hege Brækhus

Er familien – slik vi kjenner den – rettferdig? Artiklene i denne boka er skrevet over en lang tidsperiode. I dette tidsspennet har mye skjedd innenfor familie og likestilling. Utviklingen har utvilsomt gått i retning av mer likestilling. Men støtter lovverket opp om de tradisjonelle kjønnsrollene, og hva må endres for å oppnå likestilling i familien?

| | |
|-----------------|-------|
| 2019 | |
| SIDETALL | 303 |
| PRIS | 699,- |



VALDTEKTSSTRAFFEBODET

Gjeldende rett og spørsmålet om reform

Jørn Jacobsen

Debatten om valdtekt og valdtektsstraffebudet er til tider prega av steile frontar, og er ikkje alltid godt informert. I ei ny bok drøfter jusprofessor Jørn Jacobsen den noverande reguleringa sitt innhald og spørsmålet om reform.

Boka vil bidra til meir nyanse i debatten, og kjem og med framlegg om korleis straffelova på dette punktet adekvat kan reformerast. Boka vil vere av interesse for alle som arbeider med valdtektsproblemet eller er engasjert i den pågåande reformdebatten.

| | |
|-----------------|-------|
| 2019 | |
| SIDETALL | 366 |
| PRIS | 499,- |



TIL FORSVAR AV LANDET

Rettslige rammer og gråsoner i fred, krise og krig

Sigmund Simonsen

Forsvaret har rett og plikt til å forsvare landet. Men hva ligger egentlig i den retten og plikten? Hva hadde Regjeringen og Forsvaret eksempelvis lov til å gjøre i april i 1940 og 22. juli 2011?

Hensikten med boken er på generelt grunnlag å klargjøre forsvarsmaktens rettslige handlingsrom og handleplikt i fred, krise og krig: Når og på hvilke vilkår kan militær makt brukes? Funnene gir grunn til å stille flere spørsmål ved myndighetenes og Forsvarets handlemåte 22. juli samt 22. juli-kommisjonens vurderinger.

| | |
|-----------------|-------|
| 2019 | |
| SIDETALL | 425 |
| PRIS | 599,- |


FAGBOKFORLAGET
fagbokforlaget.no

arbeidsrett.no 

Prøv gratis i 30 dager!

På arbeidsrett.no får du oppdaterte og detaljerte lovkommentarer på arbeidsrettens område. Kommentarene er skrevet av over 40 jurister med ekspertise på hvert sitt fagfelt.

Nå også tilpasset mobil og nettbrett.

Besøk arbeidsrett.no for å tegne prøveabonnement.



REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

JOURNALIST

Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Mobil: 482 28 776

JOURNALIST

Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420

REDAKSJONSRAÐ

Halvard Helle (leder)
Ina Lindahl-Nyrud
Emanuel Feinberg
Silje Christine Hellesen
Ragnhild Lunner

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

SEKRETARIETET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no
Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN

tips@advokatbladet.no
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo



Utilregnelighetsparagraf TIL STRYK

Regjeringen foreslår å erstatte begrepet «psykotisk» i straffeloven § 20 med begrepet «alvorlig sinnslidelse», som skal defineres etter «graden av svikt i virkelighetsforståelse og funksjons- evne».

Da Stortingets justiskomite i slutten av april arrangerte høring for andre gang om forslaget, advarte blant andre Advokatforeningen og Riksadvokaten om at ordlyden er så vag og uklar at forslaget ikke kan vedtas i sin nåværende form.

Ikke bare er paragrafen retts teknisk uheldig – hele lovgivningsprosessen er et brudd på Utredningsinstruksen, mente førsteamanuensis Anders Løvlie ved UiO, som i sin tid var sekretær for Tilregnelighetsutvalget.

Riksadvokat Tor-Aksel Busch stilte spørsmål ved om regjeringens forslag er en slags takk for sist etter at påtalemyndighetene i 22.julisaken vurderte Anders Behring Breivik som utilregnelig.

I det han kalte «et personlig øyeblikk» fortalte Busch at han – som leder av påtalemyndigheten – tilbake i 2012 hadde kjent veldig sterkt på spørsmålet om terroristen var tilregnelig eller ikke.

– Vurderingen var ulik hos påtalemyndigheten og domstolen, som vi vet, men den var basert på hva som var bevist, ikke på hvordan loven var å forstå, sa Busch.

Og nettopp at lovforslaget er uklart, gjør at konsekvensene av det er uoversiktlig og alvorlig, sa han.

Når også advokater, akademia og det rettsmedisinske miljøet advarer sterkt mot forslaget, undret Busch på hva det er som trekker i motsatt retning.

– Hva er så tungtveiende at disse unisone og sterke advarslene ikke blir tatt til følge? Jeg erkjenner her min utilstrekkelighet; jeg får ikke tak i motkreftenes substans. Har det sammenheng med Anders Behring Breivik og påtalemyndighetens vurdering av ham og hva som var

bevist? Eller frykter man at de sakkyndige har for stor innflytelse? Hva er man egentlig misfornøyd med? Er det noen i dag som slipper unna straff, som burde vært straffet? Er dette et tema? Da burde dette ha kommet til uttrykk, sa Busch.

Medlem av Lovutvalget for straffrett og straffeprosess, Anders Brosveet, møtte på vegne av Advokatforeningen i høringen, og sa at forslaget, hvis det blir vedtatt, vil medføre en stor risiko for forskjellsbehandling og vilkårlighet, og oppstiller en «altfor uklar norm for hvor grensen for tilregnelighet skal gå».

– Lovgiver abdiserer i praksis fra sin oppgave med å definere vilkårene for straff. Man overlater altså til domstolene det som er et veldig viktig og prinsipielt vanskelig tema. Advokatforeningen mener at det er lovgivers lodd å ta det valget, sa Brosveet.

Etter Advokatforeningens mening, vil lovforslaget, dersom det blir vedtatt, i praksis bety at det innføres en fakultativ straffefritaksregel der det blir opp til retten å frifinne de man synes fortjener å bli frifunnet.

Både Riksadvokaten, Advokatforeningen og Løvlie anbefalte å sende proposisjonen tilbake til Justis- og beredskapsdepartementet for ytterligere utredning. Det er å håpe at Justiskomiteen lytter til de entydige rådene den har fått.

For å si det med Busch: «Det kan ganske enkelt ikke være uforutsigbart hvem som har skyldene i en rettsstat.»

NINA SCHMIDT

REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602



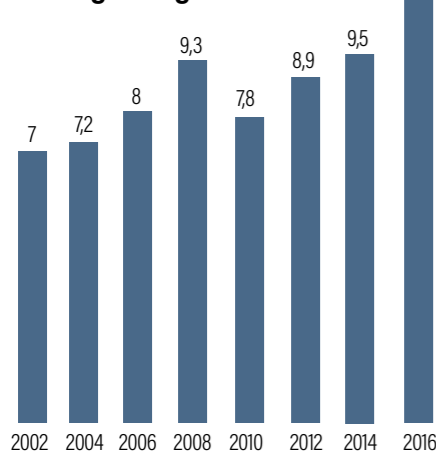


Nytt kvinnefengsel

I april ble det nye kvinnefengselet i Evje og Hornnes kommune åpnet med totalt tretti soningsplasser, og tilbud om blant annet program i rusmestring.

– Kvinner har rett på et like godt tilbud som menn under soning, noe det nye kvinnefengselet bidrar til. Jeg håper at de gode soningsforholdene og tilbudene som fengselet tilbyr vil bidra positivt i de innsattes vei tilbake til samfunnet, sier justisminister Jøran Kallmyr i en pressemelding.

Økende andel kvinner i Norge får straffereaksjon ubetinget fengsel



Kilde: SSB

NYTT OM FOLK

Blir dommere

Advokat Ole Andreas Uttberg i Andenæs Aaløkken Veum advokatfirma er innstilt som nummer én til det ledige embete som dommer i Follo tingrett.

Advokat Anne Marie Sanne Øien i Virke er innstilt som nummer to.

Advokat Helen Engebriksen i Orkla er innstilt som nummer én til stillingen som tingrettsdommer i Oslo.

Advokat i Larvik kommune, **Hilde Aas Valle**, er innstilt som nummer to til to embeter som tingrettsdommer i Vestfold tingrett.



Tor Egil Viblemo ledet evalueringen av bistandsadvokat-ordningen på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Bistandsadvokat-ordningen:

Har styrket fornærmedes stilling

Nylig kom rapporten om evalueringen av bistandsadvokatordningen, som ble gjennomført mellom februar 2018 og mars 2019 av Oxford Research og Menon Economics.

Hensikten var å finne ut om ordningen fungerer etter hensikten, særlig etter lovendringene i 2008. Kort fortalt mener Oxford Research at den holder mål.

«Det er klare indikasjoner på at loven har bidratt til å gi legitimitet og støtte til at fornærmede har legitime interesser i en straffesak som burde ivaretas i større grad enn hva som var tilfelle tidligere. Utvidelsen i sakstyper og rettigheter var også en juridisk styrking av fornærmedes stilling i seg selv.»

I rapporten pekes det på spesielt tre brukereffekter som følge av utvidelsen av ordningen: Bedre opplyst sak, bedre mulighet for fornærmede til å forklare seg og bedre opplysning og behandling av erstatningssaken.

Rapporten peker på at kvaliteten på tjenesten, altså kvaliteten på advokatene, trolig er noe varierende.

«Det er i den forbindelse viktig å bemerke at de fornærmede har liten mulighet til å ta et informert valg eller bedømme kvaliteten på bistandsadvokaten. Det taler for å stille spesifikke kvalitetskrav og opplæringskrav til bistandsadvokatene for å sikre best mulig og lik kompetanse.»

Dette er rapportens hovedanbefalinger:

- Stykkprisregulering på etterforskningsstadiet bør utredes.
- Bistandsadvokatens oppgaver bør i hovedsak avgrenses til juridiske oppgaver.
- Samordning og tilgrensede ordninger – behov for mer informasjon og kunnskap.
- Større bruk av koordinerende bistandsadvokater.
- Hjemmel for å avgrense tilstedeværelse under hovedforhandling.
- Avgrensinger i retten til bistandsadvokat i den enkelte sak.
- Kontrollfunksjonene i domstolene bør styrkes.

Les mer om rapporten på advokatbladet.no

VISSTE DU AT...

En undersøkelse gjort blant Juristforbundets medlemmer, viser at 27 prosent av de nyutdannede juristene i privat sektor ikke får overtidsbetalt fordi de har en «særlig uavhengig stilling».

Juristforbundets president, Håvard Holm, mener det er brudd på arbeidsmiljøloven.

– Det sier seg selv at når du er nyutdannet jurist, så er du ikke i stand til å ta beslutninger helt på egen hånd. Derfor er det ikke riktig at disse stillingene blir definert som særlig uavhengige, sier Holm til NRK.

4778

VIL STUDERE RETTSVITENSKAP

Tall fra Samordna opptak viser at master i rettsvitenskap fremdeles er en favoritt blant studiesøkerne.

Flest vil studere jus i Bergen: UiBs juridiske fakultet har **1855** søkere, mens **566** søker Tromsø. Totalt er det **530** planlagte studieplasser på de to fakultetene.

I Oslo har **1534** personer søkt om å få en av de **224** studieplassene til høsten, mens **823** ønsker en av de **213** studieplassene fra våren 2020. I Tromsø er drøye halvparten av søkerne kvinner. **67,6** prosent av søkerne til Bergen er kvinner, mens i Oslo er andelen om lag **65** prosent.

VIL GI MER MAKT TIL REPRESENTANTSKAPET

Forslaget fra Brynjar Østgård (bildet) om å endre vedtektene for å opprette et formannskap i Representantskapet, får støtte fra seks kretser, deriblant fra Oslo.

Østgård, som har sittet i representantskapet siden 2013, mener at Advokatforeningens øverste organ ikke fungerer tilfredsstillende, og mener at det bør opprettes et formannskap til å lede møtene for å gi representantskapet «en reelt sett sterkere posisjon som det øverste foreningsorgan».

Forslaget fra Østgård har vært på høring i kretsene. Seks kretser er positive

til forslaget. Oslo krets støtter forslaget, men ønsker at representantskapets ledelse skal ha en kjønnsnøytral betegnelse, ikke formannskap eller formann, og foreslår «ledelse».

Aust-Agder, Haugesund, Trøndelag, Vest-Agder og Østfold og Follo krets støtter også forslaget. Sistnevnte ønsker å benevne organet som et arbeidsutvalg.

Hordaland og Sogn og Fjordane krets, samt Vestfold krets støtter ikke forslaget. Øvrige kretser har enten ingen merknader, eller har ikke besvart høringen.

Saken skal behandles i representantskapsmøte den 23.mai.



Advarer mot liten Russland-satsning

Myndigheter og næringsliv i land som Sverige, Tyskland og Italia er mer offensive i tiltak med å fremme næringslivets interesser i Russland enn Norge, sier Selmer-advokat og leder av Norsk-russisk handelskammer, Liv Monica Stubholt. I forkant av statsminister Erna Solbergs møte med Russlands president Putin i april, uttalte Stubholt til Dagens Næringsliv at hun fryktet at det storpolitiske bakteppet vil ramme norsk næringsliv hardt på sikt.

ANNONSE

Finansavisen JUS 2019

Finansavisen Jus er ikke bare et magasin for dem med juridisk embetseksamen. Historiene er like verdifulle for ledere, gründere og ansatte i norsk næringsliv, organisasjoner og offentlig forvaltning.

Finansavisen Jus dekker endringene i advokatnæringen, vi bringer deg nyhetene, enten det er snakk om konkrete saker eller om aktørene. Vi gir sakene større bredde, som igjen gir leserne bedre innsikt.

Magasinet distribueres med Finansavisen.

Opplag: 40 000

Finansavisen JUS – ET MAGASIN I FINANSAVISEN

4 UTTALELSE

3 utgaver igjen 2019: 23/5–26/9–28/11

FOR ANNONSEINFORMASJON OM MAGASINET OG ELLERS I AVISEN KONTAKT: Caroline Reed Smilh-Meyer Tlf: 900 15 283 | E-post: caroline@hegnar.no www.businesskanalen.no

VI OVERVÅKER NÆRINGSLIVET



Ber Finansdepartementet avklare hvitvaskingsstriden

Advokater vil i realiteten ikke ha noen rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven dersom Advokatforeningens og Hvitvaskingslovutvalgets vurdering av gjeldende rett skal legges til grunn, skriver Tilsynsrådet i et brev til Finansdepartementet.

TEKST og foto: NINA SCHMIDT

Tilsynsrådet har i et brev bedt Finansdepartementet om snarlig å avklare rekkevidden av advokaters rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven. Samtidig varsler Tilsynsrådet at styret vurderer å stille praktisk tilsynsarbeid på hvitvaskingsfeltet i bero i påvente av en avklaring.

Stridens kjerne er hvordan unntaksbestemmelsen i hvitvaskingsloven § 26 tredje ledd skal tolkes.

– Det er litt underlig at debatten kommer nå, med tanke på at hvitvaskingsloven har vært i kraft siden 2003 for advokaters del, og så langt vi er kjent med, har det ikke vært veldig kontroversielt å mene at advokater har rapporteringsplikt også på de områder der de i utgangspunktet er underlagt taushetsplikt, sier assisterende direktør Dag Eriksen og seniorrådgiver Jonas Haugsvold i Tilsynsrådet.

I forrige utgave av Advokatbladet uttalte Susanne Munch Thore, leder av Advokatforeningens ressursgruppe mot hvitvasking, at det er nødvendig å få en tydelig avklaring for hvordan rapporteringsplikten og konfidensialitetsplikten skal balanseres i forhold til den nye hvitvaskingsloven. Både hun, samt lederen av Hvitvaskingslov-

utvalget Jon Petter Rui og advokat Jeppe Normann i Advokatlovutvalget, har i innlegg her i Advokatbladet tatt til orde for at de mener at Tilsynsrådet tolker rapporteringsplikten for vidtrekkende.

Alle parter er enige om at situasjonen er uholdbar.

HOLDBART RETTSKILDEBILDE?

Retten til konfidensielt rettsråd springer ut av både EMK og Grunnloven, og er en av grunnpilarene i rettsstaten, påpeker Advokatforeningen og Hvitvaskingslovutvalget.

Tilsynsrådet mener at henvisningen ikke nødvendigvis er så klokkeklar.

«I sin vurdering har utvalget tatt utgangspunkt i uklare rettighetsprinsipper som de mener kan utledes fra EMK art. 8 og Grunnloven § 102. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til hvor langt EMK artikkel 8 eller Grunnloven § 102 rekker overfor hvitvaskingsloven § 26 tredje ledd», heter det i brevet til Finansdepartementet.

– Vi reiser spørsmål om det rettskildebildet som Advokatforeningen og Hvitvaskingslovutvalget legger til grunn er holdbart, og har derfor bedt Finansdepartementet om en avklaring, sier Dag Eriksen.

Tilsynsrådet ber også om departementets vurdering knyttet til om Hvitvaskingslovutvalgets syn på rekkevidden av unntaket er i samsvar med Europaparlamentet og EUs rådsdirektiv om forebyggende tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering.

GJELDENE RETT

Et annet spørsmål partene ikke enes om, er om utgangspunktet for advokaters unntak fra rapporteringsplikten er blitt vesentlig endret eller ikke



– Den eneste grunnen vi ser til at debatten kommer opp nå, er at det hevdes at det har vært en utvikling innenfor EMK og EMD som får betydning for nasjonal lovgivning på hvitvaskingsfeltet, sier Dag Eriksen og Jonas Haugsvold.

siden 2003, da hvitvaskingsloven ble gjeldende for advokater.

Tilsynsrådet forstår det slik at unntaket fra 2003 ble videreført i loven av 2009, og at det i gjeldende lov poengteres at unntaket videreføres også i 2018-loven.

Rui, på sin side, peker på at Hvitvaskingslovutvalget drøftet advokaters taushetsplikt og rapporteringsplikt inngående etter 2009-loven i NOU 2016:27, og at konklusjonen var at advokaters unntak fra rapporteringsplikt har samme innhold som bevisforbudsreglene i straffeprosessloven § 119 og tvisteloven § 22-5.

Redegjørelsen er nå gjeldende rett, ettersom hverken departementet eller Stortinget hadde merknader til utvalgets drøftelse av advokaters rapporteringsplikt, skrev Rui i et innlegg i forrige utgave av Advokatbladet.

UNDER RADAREN?

Tilsynsrådet mener at utvalget ikke klart nok formidlet dette i NOU-en.

«I NOU 2016:27 er ikke de praktiske konsekvensene av denne lovforståelsen tydeliggjort, hvilket reiser spørsmål om dette har vært tilstrekkelig utredet av utvalget, og om presentasjonen av

»

ANNONSE



Faksimiler fra Advokatbladet nr. 3 i år.

Kurstilbud: Advokaters rolle ved overdragelse av landbrukseiendommer – med fokus på økonomi og skatt

Advokater som bistår eiere av landbrukseiendommer ved generasjonsskifter eller salg i det åpne markedet må være særlig oppmerksom på skattereglene. Norges Bondelag tilbyr nå et dagskurs hvor skattereglene ved generasjonsskiftet er det sentrale.

Sted: Gardermoen – Park inn by Radisson Oslo Airport
Dato: 18. juni 2019
Påmelding: Snarest
Pris: Kr. 3 900
Målgruppe: Advokater som bistår ved eiendoms- overdragelser av landbrukseiendommer, innenfor familien og på det frie marked.
Kursinfo: <http://www.bondelaget.no/kurs2019>
Kontaktinfo: Tlf. 22 05 45 00, mail: rjpost@bondelaget.no

Kursinnhold:

- Innledende fase ved et generasjonsskifte
- Skattepliktig/skattefritt salg av gårdsbruk innen familien
- Skattefritaksregelen i sktl. § 9–13
- Skatteplikt ved salg av annen virksomhet
- Familie- og arverettslige spørsmål
- Salg i det frie marked
- Advokatens rolle – når er det behov for kobling mot regnskapsfører?

Faglig oppdatering: 7 juridiske timer

NORGES BONDELAG

gjeldende rett har vært tilstrekkelig vurdert av departementet etter at utredningen ble avgitt», skriver Tilsynsrådet.

Og videre: «Det vil være en svakhet ved den demokratiske prosessen dersom «ny» rett skal kunne etableres gjennom et offentlig utredningsarbeid, samtidig som verken fagdepartement eller Storting har vært klar over konsekvensene av det nye regimet», skriver Tilsynsrådet

og konkrete vurderingen og selv foreta rapportering til Økokrim».

Se også debatt s. 50. •

Få rapporter

Mens advokater i Norge sendte inn 10 varsler om mulig hvitvasking til myndighetene i 2017, var tilsvarende tall 8 i Danmark, 0 i Sverige, 13 i Irland, 23 i Tyskland, 15 i Østerrike, 4 i Sveits, 0 i Frankrike, 10 i Belgia, og 10 i Nederland, viser tall innhentet av Jon Petter Rui, professor ved UiT og UiO.

– Jeg er ganske sikker på at de lave tallene ikke skyldes at advokatene i disse landene ikke kjenner til regelverket. Etter min oppfatning er forklaringen på det svært lave antallet rapporter at advokater i liten grad er underlagt hvitvaskingsloven. Samt at rapporteringsplikten for advokater er meget begrenset, sier Rui.

– Tatt i betraktning det svært lave antallet rapporter holdt opp mot de ressurser advokater i Norge og andre land nå bruker på å gjennomføre hvitvaskingslovens forpliktelser, er det etter min mening et betimelig rettspolitisk spørsmål om ressursbruken står i et rimelig forhold til utbyttet.

§ 26, tredje ledd

«Advokater og andre som ervervsmessig eller stadig yter selvstendig rettshjelp, skal ikke oversende opplysninger som de mottar fra eller innhenter om klienten når de fastslår en klients rettsstilling eller bistår en klient i forbindelse med rettergang.»

Hvitvaskingsloven av 2018

VANSKELIGGJØR TILSYN

Den rettslige uklarheten skaper praktiske problemer i forbindelse med Tilsynsrådets løpende veiledning, og vanskeliggjør både bokettersyn og tilsynsbesøk, mener Tilsynsrådet, og advarer i brevet til Finansdepartementet om at advokater, med bakgrunn i uenigheten, kan komme til å nekte Tilsynsrådet innsyn ved tilsyn.

Uklarheten har også stor betydning for Tilsynsrådets ansvar som utøvende myndighet, heter det i brevet.

«Hvis advokaten – med støtte i forarbeidene til den nye hvitvaskingsloven – mener forholdet omfattes av hans taushetsplikt og dermed faller utenfor rapporteringsplikten, vil det bli feil om Tilsynsrådet skal sette til side denne prinsipielle

ANNONSE

KPMG Law

Advokatfirma

Advokater / Advokatfullmektiger Kristiansand

KPMG Law Advokatfirma er i vekst, og søker nå etter advokater/advokatfullmektiger innenfor generell forretningsjuss til vårt kontor i Kristiansand. Det er en fordel med erfaring fra skatt og merverdiavgift.

Dette er en fin mulighet for deg som har ambisjoner og ønske om å være en del av et hektisk og spennende miljø lokalt, og samtidig være en del av KPMGs nasjonale og globale nettverk.

Se utlyst stilling på kpmglaw.no og karriere.

Vi er alltid på jakt etter dyktige medarbeidere. Ønsker du å undersøke muligheten på et av våre kontorer, se åpen søknad for erfarne.

KPMG

NYE RETNINGSLINJER
FOR FORSVARERE

Forsvarerne modererer forslaget om forklaringsnekt

Forslaget om at forsvarere som hovedregel skal råde sine klienter til ikke å forklare seg for politiet når klienten ikke har innsyn i sakens dokumenter, er ikke hensiktsmessig, mener både politi, påtalemyndighet og noen av Advokatforeningens kretser.

TEKST: NINA SCHMIDT

”

Tanken er at de nye retningslinjene for forsvarere skal hjelpe oss med vårt mandat



De nye, foreslåtte retningslinjene for forsvarere har vært ute på høring i Advokatforeningens kretser, og hos politi, påtalemyndighet og hos kriminalomsorgen.

Bakgrunnen for ønsket om å endre retningslinjene var todelt. Forsvarerne ønsket å innføre tiltak for å hindre klientnapping og styrke advokatstandens tillit, samt å styrke mistenkte rett til advokatbistand i avhør og ved pågrepelse i tråd med avgjørelser fra EMD.

– Tanken er at retningslinjene skal hjelpe oss forsvarere med vårt mandat, sa Forsvarergruppens leder, Marius Dietrichson, da førsteutkastet til de nye retningslinjene ble lagt frem på Forsvarergruppens høstseminar i fjor.

Det er særlig punkt 6 i forslaget – som er et helt nytt punkt og omhandler forsvarers oppgaver i forbindelse med avhør – som har møtt motbør.

STØTTER GAVE-NEKT

Mens så å si alle høringsinstansene er positive til forslaget om ikke å tillate gaver fra advokat til klient, har forslaget om å råde klienten til ikke å

forklare seg møtt kritikk, spesielt fra politi og påtalemyndighet, men også fra flere kretser.

Mens Oslo krets støtter forslaget, og mener regelen er «et sårt tiltrengt forsøk på å endre den linjen politiet har lagt seg på hvor innsyn er unntaket», mener Vest-Agder krets og Østfold og Follo krets at forslaget ikke er hensiktsmessig, og vil kunne stride mot klientens interesse i den enkelte sak.

Punkt 6.1 bør fjernes, mener Østfold og Follo krets: «Konsekvensen av et slikt råd vil etter dagens rett være økt risiko for domfellelse og strengere straff, og vil ikke i alle situasjoner være til klientens beste».

”

Dette kan tolkes svært ulikt, noe som kan medføre mer skade enn gagn for klienten



Forslaget vil utfordre det varme forsvarerhertet, sa leder av Forsvarergruppen, Marius Dietrichson, på Forsvarerseminaret i fjor.
Foto: Henrik Evertsson

Pkt.6

Førsteutkastet

6.1: Når klienten ikke har innsyn i sakens dokumenter, bør forsvareren som hovedregel råde ham eller henne til ikke å gi forklaring.

6.2: Forsvareren bør ikke bistå i avhør dersom han eller hun ikke på forhånd har fått innsyn i sakens dokumenter, og hatt anledning til å snakke ukontrollert med klienten og gi råd basert på opplysningene i saken.

6.3: Der forsvarer bistår klienten i avhør, bør forsvarer delta aktivt. Forsvareren kan blant annet stille spørsmål, be om klargjøring, og gi klienten råd med hensyn til om et spørsmål bør besvares, om det bør avholdes pause, eller om avhøret bør avbrytes eller avsluttes. Forsvareren skal gripe inn i avhøret dersom dette gjennomføres på en måte som strider mot lov eller klientens menneskerettigheter. Forsvareren kan også kreve protokollert sine kommentarer til avhøret. Forsvarer skal påse at avhøret ikke skjer på en måte som legger press på klienten, eller som leder forklaringen i en bestemt retning.

Pkt.6

Nytt utkast etter høring

6.1. Mistenktes innsyn: Når klienten ikke har innsyn i sakens dokumenter, skal forsvareren drøfte med klienten om det er tilrådelig å avgi forklaring.

6.2: Forsvarerens innsyn: Har mistenkte en forsvarer, bør forsvareren delta i avhøret. Dersom forsvareren ikke på forhånd har fått innsyn i sakens dokumenter, bør forsvareren ikke bistå i avhør. I en slik situasjon, bør forsvareren også råde siktede til ikke å forklare seg.

6.3: Der forsvarer bistår klienten i avhør, kan forsvarer delta aktivt. Forsvarer kan blant annet stille spørsmål, be om klargjøring, og rådgi klienten. Forsvareren skal gripe inn i avhøret dersom dette strider mot lov eller klientens menneskerettigheter. Forsvareren kan også kreve protokollert sine kommentarer til avhøret. Forsvarer skal påse at avhøret ikke skjer på en måte som legger press på klienten, eller som leder forklaringen i en bestemt retning.

PÅVIRKER STRAFFERABATTEN

Politidirektoratet stiller seg kritisk til en generell anbefaling om at klienter skal frarådes å forklare seg uten innsyn i saksdokumentene, og «frykter at punktet kan gi uheldige og/eller utilsiktede konsekvenser for mistenkte».

Det pekes også på at mistenktes mulighet til å oppnå «betydelig strafferabatt ved å kunne avgi en uforbeholden tilståelse på et tidlig tidspunkt og dermed bidra til prosessøkonomiske gevinster kan synes noen vanskeligere dersom hun/han ikke bidrar til sakens opplysning fra start av».

Også Riksadvokaten er «svært kritisk» til forslaget om forklaringsnekt som hovedregel.

MER SKADE ENN GAGN

Også forslaget om at forsvarer skal delta aktivt under avhøret, punkt 6.3, møter motbør.

«Dette kan tolkes svært ulikt, noe som kan medføre mer skade enn gagn for klienten», skriver Politidirektoratet.

Kripos foreslår at det tas inn en henvisning som sier at mistenkte ikke har anledning til å rådføre seg med forsvarer før han svarer på spørsmål, med mindre politiet samtykker i det.

Hordaland og Sogn og Fjordane statsadvokatembete mener at utkastet til nye retningslinjer «i flere sammenhenger synes å savne reservasjoner mot adferd som kan skade klientens sak».

Kriminalomsorgsdirektoratet er positiv til at Advokatforeningen har foreslått flere tiltak for å hindre klientkapring, og skriver at de fra tid til annen erfarer at forsvarere ikke er kjent med eksisterende rundskriv knyttet til advokatbesøk i fengsler.

Forsvarergruppens arbeidsutvalg har, etter høringen og behandling i Advokatforeningens hovedstyret, utarbeidet et nytt utkast som skal behandles av Representantskapet den 23. mai. •

JA TIL GAVEFORBUD

Så å si alle kretsene mener at et gaveforbud mellom advokat og klient må til for å hindre klientkapring. Men noen kretser synes forslaget er for firkantet formulert.

I punkt 3.5 heter det at «gaver, lån eller andre verdioverføringer til egen klient, direkte eller indirekte, er ikke tillatt. Forbudet gjelder ikke for bevertning som fortæres under klientmøter eller i forbindelse med rettsmøter og avhør».

Haugesund krets antar at uttrykket «fortæres» også omfatter røyk og snus, skriver kretsen i sitt høringssvar. Mens mindretallet i Oslo krets styre «finner forslaget lite humant, og går inn for at et totalforbud erstattes med en tilføyelse av «som hovedregel».

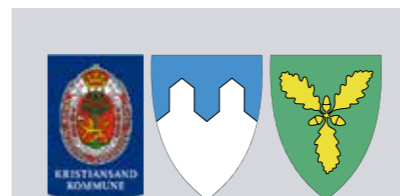
9 kapitler

Utkastet til retningslinjene som skal gjelde alle medlemmer av Advokatforeningen, er inndelt slik:

1. Grunnleggende prinsipper
2. Fritt forsvarervalg.
3. Etablering av forsvareroppdraget.
4. Forsvarers rettigheter og plikter.
5. Forsvarers oppgaver i forbindelse med pågrepelse og varetekt.
6. Forsvarers oppgaver i forbindelse med avhør.
7. Forsvarers oppgaver i forbindelse med rettsaker.
8. Forsvarer og forholdet til media.
9. Avslutning av oppdraget.

Arbeidsgruppen har bestått av Marius Dietrichson, Mette-Julie Sundby, Arne Gunnar Aas og Arild Dyngeland, Aurora Geelmuyden og Didrik Beck Rodarte.

ANNONSE



Kristiansand, Søgne og Songdalen kommune skal sammen bygge nye Kristiansand kommune. Den nye storkommunen på Sørlandet vil få ca. 110.000 innbyggere og ca 8500 ansatte.

**Nye Kristiansand søker
Kommuneadvokat
– leder av kommuneadvokatkontoret**

Søknadsfrist 23.05.2019

Se www.kristiansand.kommune.no/jobb for fullstendig utlysningstekst og for å søke på stillingen.



– De mest profesjonelle innkjøperne vil ha advokater som klarer å sette seg inn i deres situasjon og som evner å se hele bildet, sier Ylva Axelsen (t.v.), som i likhet med kollega Hillevi Torngren Myhre har bred erfaring som internadvokat.

– Ikke tapt for alltid, selv om man forlater bransjen

Sands-partnerne Hillevi Myhre og Ylva Axelsen har begge gjort comeback i advokatbransjen etter flere år som intern-advokater. Nå håper de flere vil følge etter.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD



Advokatbladet skrev i nummer 3/19 om kvinneflukten fra advokatbransjen.

B Som Advokatbladet omtalte i forrige måned, slutter mange kvinner i advokatfirmaene før de når opp som partnere. For mens andelen kvinnelige advokatfullmektiger i bransjen totalt er 59 prosent, er andelen kvinnelige partnere bare 14,6 prosent.

Hillevi Torngren Myhre (45)

og Ylva Cornelia Axelsen (39) er eksempler på at ikke alle erfarne advokater forlater forretningsadvokatbransjen for godt når de bestemmer seg for å jobbe in-house.

Nylig begynte de begge som partnere i Sands, etter flere år som ledende internadvokater.

– Vi må sørge for å opprettholde en god relasjon til folk som slutter, både kvinner og menn,

slik at vi kan få dem tilbake om noen år. Dette tror jeg er noe alle firmaer kan jobbe med. Vi må slutte å regne advokatene som slutter i firmaene som tapt for bransjen for alltid, sier Myhre.

VERDIFULL ERFARING

Selv jobbet Myhre, som opprinnelig er svensk, ti år i Vinge i Stockholm, før hun flyttet til

Norge, der hun blant annet arbeidet som advokat i Thommessen, og in-house i Orkla. Hun har også ledet et av Nordeas juridiske team. I juni i fjor ble hun hentet til Sands som partner.

– Erfaringen med å ha jobbet i næringslivet, og å ha sittet ansikt til ansikt med beslutningstakere, ville jeg aldri ha vært foruten. Når jeg nå er tilbake i et advokatfirma og skal selge tjenester, er den erfaringen utrolig nyttig, og gir meg en bedre forståelse for internjuristene og deres arbeidshverdag, sier Myhre.

Slett ikke alle som går ut av advokatfirmaene før de blir partnere gjør det på grunn av familie og forpliktelser på hjemmebane, understreker hun.

– Egentlig er det naturlig at det skiftes ut noen i firmaene innimellom. Samtidig må vi jobbe for å gi advokatene en trygghet om at det går an å kombinere familie og jobb.

EN ANNERLEDES BAKGRUNN

Myhre opplever noen mindre

forskjeller på advokathverdagen i Oslo kontra Stockholm.

– Nordmenn synes ofte at svensker er veldig formelle. Det kan jeg være enig i. Samtidig kan det være nyttig. Mange svensker ønsker at avgjørelser skal forankres, og at det skal være en slags konsensus før man kommer til en konklusjon. I Norge opplever jeg folk som mer pragmatiske, litt mer risikovillige, og litt mer villige til entreprenørskap og eierskap, men ikke mindre profesjonelle, sier hun.

Også kollega Ylva Axelsen har lang erfaring som internadvokat. I nærmere ni år i Nordea jobbet hun i team med økonomer, analytikere og beslutningstakere på store, globalt syndikerte lån, og jobbet også tett med store eksterne advokatfirmaer i både Oslo, London og New York.

Selv vil hun ikke nøle med å ansette noen med internadvokatkompetanse.

HVA MED PORTEFØLJEN?

En innvending internadvokater

”
Vi må sørge for å opprettholde en god relasjon til folk som slutter, både kvinner og menn, slik at vi kan få dem tilbake om noen år.

som ønsker seg til et advokatfirma gjerne får mot seg, er at de mangler en portefølje.

– Hvis det er kriteriet for å bli partner mister man veldig mange som har sittet in-house på veien. Der har man jo ikke sine egne kunder – men derimot et uvurderlig nettverk, og forretningsforståelse, sier Axelsen.

Sands har nå en kvinneandel i partnerskapet på 16 prosent.

– Mange tenker nok at de må ta opp de som allerede jobber i firmaet, før de kan ta opp noen utenfra. Jeg tror dette er nødt til å endre seg fremover, når stadig flere klienter vil ha advokater som tenker forretningsmessig i et større perspektiv, sier Myhre. •

ANNONSE

DIGIPOST INTEGRERT MED ADVISOR
Enkel og sikker sending av dokumenter via Digipost.

advisor

telefon: 33 48 43 00 • helpdesk@advisor.no • www.advisor.no

LEGAL TECH: ER DU FORBEREDT?

Internasjonale rapporter forteller om et økende press på advokatkontorene for å ta i bruk digitale løsninger. Advokater er gjerne fornuftige og logiske, men et konservativt tankesett kan bremse utviklingen, mener tech-eksperter.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

McKinsey & Companys analyse «A future that works» anslår at rundt førti prosent av alle danske arbeidstimer kan automatiseres med eksisterende teknologi.

Brytes tallene ned på bransjenivå, slik Juristforbundets danske søsterorganisasjon Djøf har gjort, kommer det frem at mellom 20 og 25 prosent av arbeidsoppgavene til dommere og advokater også kan automatiseres – egentlig nå med det samme.

Hva innebærer dette, og hva er status quo for såkalt legal tech? Og ikke minst; hva er egentlig legal tech?

FOR LITE LEKENHET

Vi har tatt en prat med tech-entusiastene Dan Sørensen, senioradvokat i Selmer, Lawbotics-gründer og tidligere forretningsadvokat Merete Nygaard, og direktør i Hjort, Christopher Helgeby.

De tre har alle egne podkaster på nettsiden Lørn.tech om temaer som advokatroboter, jussen rundt selvkjørende biler og mangelen på juridisk lekenhet.

– Når jeg hører begrepet legal tech, tenker jeg ny og forbedret teknologi for å understøtte leveranser av juridiske tjenester. Det handler om alt fra effektivisering av store advokatfirmaer til tilgjengeliggjøring av jussen, forklarer Dan Sørensen.

– Det som er nytt, er utviklingen. Advokatene har innsett at måten vi jobber på er moden for

endring. Det er nok bakgrunnen for at legal tech er på alles lepper nå, mener Christopher Helgeby.

«AKUTTE» VANSKER

Det er et økende press mot advokatfirmaer for å ta i bruk tekniske hjelpemidler, ifølge en rapport publisert av britiske The Law Society. Presset skyldes blant annet større og mer kompliserte arbeidsmengder, større demografiske ulikheter mellom advokatene, samt økt forventningspress fra klientene knyttet til effektivitet og pris.

Ifølge rapporten har advokatbransjen «akutte» vansker med å tilpasse seg. Noen av hindringene er grunnleggende for næringen, som partnerskapsmodellen og den tradisjonelle timeprismodellen. I tillegg ansees også frykten for risiko og kunnskapsmangel som utfordringer, ifølge den britiske rapporten.

INGEN DISRUPSJON

Ifølge Helgeby kan teknologien i utgangspunktet brukes på tre måter.

– Den kan brukes til effektiviserende tiltak for å gjøre ting raskere, man kan bruke den til å transformere noe og gjøre ting på en annen måte, eller man kan ta det siste steget, som er disruptjon; hvor teknologien gir mulighet til helt nye forretningsmodeller. Jeg tror alle er enige om at det vi ser i dag er effektivisering, og til en viss grad transformasjon. Dessverre tror jeg ikke vi kan snakke om noe disruptjon ennå, sier Helgeby. »

LEGAL TECH TRENDER i 2019

1. Utvikling av flere små, spesifikke tjenester

Eks fra New York er nettsiden JustFix.nyc der leieboere kan klage på huseieren i eget digitalt dokument.

2. Betydningen av mikro-automasjon

Løsninger som overtar repetitive og trivielle oppgaver får mer oppmerksomhet.

3. Mer teknologi blant jusstudenter

Flere hackatons og utvikling av enkle, digitale tjenester

4. Større fokus på den menneskelige siden av legal tech

Forståelse også blant utviklere at juss er basert på menneskelig skjønn.

5. Flere løsninger for små firmaer

Flere verktøy og systemer vil utvikles for små firmaer.

6. Hypen roer seg

Etttersom flere praktiske løsninger tas i bruk, vil hype-nivået synke.

(Kilde: Autto.io, et London-basert firma som bistår firmaer med digitalisering)



– Advokatbransjen er på veldig mange måter i en endringsprosess nå, men endringsprosessen er ikke nødvendigvis teknologidrevet, sier Hjort-direktør Christopher Helgeby.



” Endringsevnen er nok ganske stor, selv om advokater ikke er så glad i å forandre seg.

– Spør man advokater i dag om de benytter legal tech-verktøy, vil de typisk svare at de benytter Aktørportalen, kjører digital hovedforhandling med Ipad, bruker elektronisk signatur, samhandlingsløsninger med kunder, eller en form for dokumentsynkronisering. Når det gjelder automatisering eller AI-verktøy har man i Norge fremdeles ikke kommet lenger enn til startfasen, med testing og prøving, sier Helgeby.

Fra Merete Nygaards perspektiv har ikke arbeidshverdagen til den gjengse advokatendret seg veldig mye.

– Noen har begynt å ta i bruk ulike verktøy for dokumentautomatisering, og jeg tror også mange samhandler bedre med klientene sine når det gjelder deling av dokumenter, selv om det nok er mange som sender usikrede dokumenter til klientene over e-post fremdeles. I tillegg blir e-signering mer brukt.

FORRETNING RULER

De siste årene er teknologi ikke lenger bare synonymt med drift, men også med forretning, noe som er en veldig fin endring, mener Helgeby.

– Legal tech har fått en «hype» fordi det har en forretningsmessig side. Det ser mer kult ut at et advokatfirma har digitaliserte prosesser og risikostyringssystemer. Det er klart at man da virker mer tiltrekkende. Men hvis man ser på hva som faktisk er tatt i bruk, er det nok mer alminnelig.

For advokatbransjens del handler utviklingen om å møte kundenes forventninger, sier Sørensen.

– Det er et skifte som advokatene merker. Fram til nå har mye vært sentrert rundt at «advokaten vet best», men verden har kommet litt lenger. Alle som leverer produkter og tjenester vet at det er kundene som setter premissene, og vi må i større grad etterkomme deres ønsker for å lykkes. Det impliserer bruk av ny eller forbedret teknologi.

– Kundene ønsker økt effektivitet, lavere priser, andre prismodeller, annen type samhandling og mer transparente prosesser. For å kunne gjennomføre denne transformasjonen, er legal tech både en driver og en nødvendighet, sier Sørensen.

PSYKOLOGISK BREMS

Mens noen mener utviklingen gir fremtidshåp, møter andre den med frykt.

– Om man først skal frykte legal tech, er kanskje den største trusselen bransjeglidning, altså at andre aktører enn den tradisjonelle advokaten vil levere juridisk rådgivning. Se bare på bankene, forsikringsselskapene og konsulentfirmaene som allerede har begynt å bevege seg inn på advokatfirmaenes domener. De bruker ofte ny teknologi for å tilgjengeliggjøre og effektivisere rådgivningen. De vil nå et stort publikum, sier Nygaard.

Helgeby tror den største trusselen kommer fra advokatene selv.

– Advokater er avhengig av høy tillit, og kan derfor bli veldig trygghetsøkende. Å være kreativ i problemløsningen samtidig som man er forsiktig med risiko, er en vanskelig kombinasjon, noe mange sliter med.

– Endringsevnen er nok ganske stor, selv om advokater ikke er så glad i å forandre seg. Men de er logiske, kompetente og fornuftige folk som skjønner at endringen har effekt. Det er mer psykologiske sperrer som hindrer advokater fra å ta i bruk ny teknologi, ikke evnen, fortsetter Hjort-direktøren.

– For advokatene som sådan tror jeg ikke legal tech får så store konsekvenser utover at man må organisere jobben på en annen måte. Noen tror det vil bli behov for færre advokater, men ettersom samfunnet blir stadig mer gjennomregulert, tror jeg at man heller får en vridning knyttet til hva man må kunne, inkludert teknologi i mye større grad, mener Selmer-advokat Sørensen.

ÅPNER STØRRE MARKED

Merete Nygaard mener hun ser tendenser blant advokatene til økt deling av kunnskap.

– Man deler den bedre og mer, og advokatene er mer åpne om sine ekspertfelt. En annen åpenbar trend er bedre kommunikasjon på tvers av systemer.

Ifølge Advokatforeningens bransjeundersøkelse var totalmarkedet for advokattjenester i fjor på 16,8 milliarder kroner. Nygaard tror det er mer å hente.

– Det er mange som ikke bruker juridisk rådgivning, men som trenger det, sier Nygaard, og peker mot USA, hvor det er anslått at rundt halvparten av alle typiske middelklassehusholdninger har et juridisk problem, men bare tjue prosent faktisk søker hjelp.

– Mulighetene ligger i å anvende teknologien til å nå et større marked. Ved å bruke verktøyene på en bedre måte kan det generere mer business.

Helgeby mener det fremdeles er veldig mye å hente på effektivisering av arbeidsmetoder.

– Jeg tror også vi vil se mer samarbeid mellom advokater og kunde i utvikling av løsninger, for eksempel systemer for internjuridiske avdelinger.

Sørensen tror at spesielt de store firmaene vil konsentrere seg om å få helhetlige, skybaserte teknologiplattformer på plass.

– Jeg tror også at vi kommer til å se mer til avanserte søkemotorer som vil gjøre det enklere for å bedriftene å gjenbruke kunnskap og informasjon. Slike løsninger har jeg veldig tro på. •

De små kan konkurrere med de store

Teknologi gir små firmaer mulighet til å ta en del av markedet som før ikke har vært tilgjengelig for dem ved å tilby effektive og gode tjenester.

TEKST: THEA N. DAHL OG NINA SCHMIDT

Det sier direktør i Hjort, Christopher Helgeby, som er sikker på at teknologi vil jevne ut konkurransen mer enn den skjerper den.

De små firmaene må huske på at de ikke trenger å utvikle løsningene selv, minner han om.

– Tilbydere innen legal tech-markedet er i sterk vekst, og gode løsninger vil raskt bli kommersialisert. Man kan kjøpe utrolig mye verktøy. Så lenge man har den rette kompetansen, er det ikke noe i veien for at et lite firma hvor som helst i landet kan ta på seg et større granskningsoppdrag for en kunde, nettopp fordi man kan kjøpe verktøy som understøtter hele prosessen.

Helgeby mener at effektiviseringsverktøy er gull verdt for de mindre kontorene.

MER FOR MINDRE

Selmer-advokat Dan Sørensen mener nye kunde-

forventninger er like aktuelt for de små som de store firmaene.

– Alle kunder vil ha mer for mindre, inkludert privatkunder. Det å kunne jobbe på en mer effektiv måte, med bedre samhandling og mer transparens rundt prosessene, samtidig som man forebygger unødvendig arbeid, vil presse ned kostnadene for kundene, samtidig som de blir fornøyde.

Lawbotics-gründer Merete Nygaard mener det er smart å lære seg det konseptuelle rundt teknologien, framfor å følge så nøye med på alle verktøyene som utvikles.

– Det er bedre å få et bevisst forhold til hva som kan endres i bedriften for å gjøre tjenestene mer effektive. Den enkleste måten å gjøre det på, er å dokumentere de gangene man gjør en ting man tror kan forbedres. Etter hvert kan man ta en vurdering av om det er noe man gjør så mye at det ville gi mening å automatisere denne oppgaven. •

! Advokatbladet har spurt tre mellomstore firmaer om de har tatt i bruk legal tech.

PRETOR ADVOKAT, TRONDHEIM

– Firmaet var med i et pilotprosjekt med Aktørportalen og har benyttet systemet i om lag tre år. Bruker Adobe for å strukturere juridiske og faktiske utdrag, slik at det ikke er nødvendig med manuell sortering og kopiering. Henter dommer og lover fra Lovdata og Rettsdata. Har i to år benyttet systemet WinkBo til boregnskap og for å registrere fordringer i konkursbo, noe som forenkler prosessen ved ferdigstilling av boet. Har ellers saksbehandlings- og regnskapssystemer, forteller kontorleder Bente Øwre.

ADVOKATFIRMAET MAGELI, HAMAR

– Firmaet bruker elektroniske informasjonsskanaler der vi tidligere kanskje ville slått opp i en bok. Vi driver i noen utstrekning digital filveksling med parter og motparter der vi tidligere hadde sendt ut på papir. Ulike systemer for automatisering av advokatoppgaver, for eksempel drafting av kontrakter, gjennomlesning av rapporter og så videre har vi ikke systemer for, forteller partner Steinar Mageli.

TOFTE ADVOKATFIRMA, KRISTIANSAND

– Vi bruker en rekke digitale systemer i vår advokatverdags, og de fleste av disse har på en eller annen måte avløst et manuelt system, dersom man ser langt nok tilbake. I nyere tid er det ikke blitt implementert vesentlige nye verktøy hos oss. Men vi har nylig tatt i bruk programmet Penneo, som er en løsning for elektronisk signatur og ID-kontroll. Penneo brukes for eksempel til signering av oppdragsbekreftelser, ansettelseskontrakter, alminnelige kontrakter og ID-kontroll i forbindelse med hvitvasking, forteller senioradvokat Nils Kristian Sveaas.



– Jeg tror vi må samarbeide i større grad om teknologibruk og lære av hverandre, sier Selmer-advokat Dan Sørensen.



– Advokater kan lett ende med å bli utfordret av folk utenfra advokatbransjen, mener Lawbotics-gründer Merete Nygaard.



Advarer gammeldagse og trege advokater: Kan bli felt for brudd på RGA

Advokater som ikke henger med i utviklingen og for eksempel jobber på en utdatert, tidkrevende måte, kan komme til å bryte regelverket knyttet til salærberegning.

TEKST: NINA SCHMIDT



– Det skjer definitivt mye spennende på feltet, men buen er kanskje spent litt høyt, sier Arne Steen Slåttå i Haavind.
Foto: Hoan Ngoc Nguyen

En advokat som ikke bruker oppdatert teknologi, men for eksempel bruker masse tid på å skrive brev i stedet for e-post, eller på å sette opp en avtale som kunne ha vært gjort unna på et blunk om advokaten brukte et skikkelig system, kan risikere å bli felt for brudd på Regler for god advokatskikk, punkt 3.3.1, sier Arne Steen Slåttå, sjef for digital innovasjon i Advokatfirmaet Haavind.

Ifølge dette punktet i RGA skal salæret som beregnes, stå i rimelig forhold til oppdraget.

Slåttå tror at mange mindre advokatfirmaer vil kunne få konkurranse fra digitale tilbydere fremover.

– En del av arbeidet de gjør som er rettet mot private kunder, som å sette opp standard arbeidsavtaler, testamenter og ektepakter, vil nok bli konkurranseutsatt. På disse områdene vil det komme digitale tjenester som kan gjøre jobben godt og gratis. Og hvis noen tilbyr gode digitale tjenester, vil kundene fort gripe muligheten, sier Slåttå.

Bruk av verktøy for å redusere repeterende oppgaver fører også til at advokatarbeidet blir enda mer givende og interessant enn det var tidligere, påpeker han.

IKKE ADVOKAT-TEKNOLOGI

Han mener at begrepet «legal tech» er vagt og luftig.

– Hva betyr det egentlig? Mener man kanskje teknologi som man ikke finner på andre kontorer enn hos dem som driver med juss? Det er jo i så fall en distinksjon. De fleste av de verktøyene vi bruker, deler vi med andre bransjer.

Han mener at systemer som store advokatfirmaer i Norge i dag bør ha, og som de vil ha stor nytte og glede av, er kundeportaler og systemer for dokumentautomasjon.

Haavind har blant annet utviklet kundeportalen Haavind Collaborate, som gir kundene svært god oversikt, forteller han.

– I prosjekter legger vi oppgavene inn i portalen, og kundene kan følge saksflyten og arbeidet som gjøres; hvem som gjør hva, og økonomien i prosjektet. Portalen kan brukes til å utveksle ulike dokumenter, og til å gi løpende tilbakemeldinger. Dette har slått godt an hos oss, både kundene og advokatene liker det.

IKKE SMARTE NOK

Han forteller at Haavind, i likhet med de fleste, store advokatfirmaer, har sett på programvare som leser dokumenter til bruk i selskapsgjennomgang, men tror at den faktiske bruken blant

norske advokater foreløpig er begrenset.

– Begrunnelsen er sammensatt. For det første er verktøyene i dag kanskje ikke så smarte som man kan få inntrykk av i salgspitchene. For det andre trenger de opplæring på hver dokumenttype, og verktøyene blir dermed først nyttige når man har ganske mange like dokumenter. Ferdighetene som disse verktøyene har, er i noen grad språkbaserte, de er dermed mindre treffsikre på norsk enn på engelsk.

FREMMEGJØRING?

Arne Steen Slåttå ser ingen bestemte etiske utfordringer knyttet til digitaliseringen av advokatbransjen.

– Generelt er det slik at bruk av informasjonsteknologi fører til andre sårbarheter enn manuelle prosesser. Mitt inntrykk er at norske advokater generelt er sitt ansvar bevisst og bruker sikre og robuste løsninger.

– I et fremtidsscenario trekkes det gjerne frem flere mulige negative konsekvenser av digitalisering; som at mennesker må tilpasse seg systemets utforming, fremmedgjøring, og at maskiner treffer beslutninger uten begrunnelse. Dette er ikke aktuelle problemstillinger i norsk advokatbransje i dag. Slike problemstillinger kan oppstå, men handler da i første rekke om hvordan informasjonsteknologi er tatt i bruk, og ikke om iboende egenskaper ved teknologien, sier Slåttå. •

»

! Digitalisering i Haavind

Haavind er ett av landets største advokatfirmaer med 120 advokater i staben.

• Dokumentautomasjon setter opp utkast til avtaler og selskapsdokumenter. (Fra 2018.)

• Kundeportalen Haavind Collaborate brukes blant annet til å kommunisere med kunder og gjennomføre prosjekter, herunder også som datarom i due diligence. (Påbegynt i 2015, dagens system innført i 2018.)

• E-discovery-verktøy brukes til å navigere informasjon i granskninger og større tvistesaker. (Vært i bruk siden 2008.)

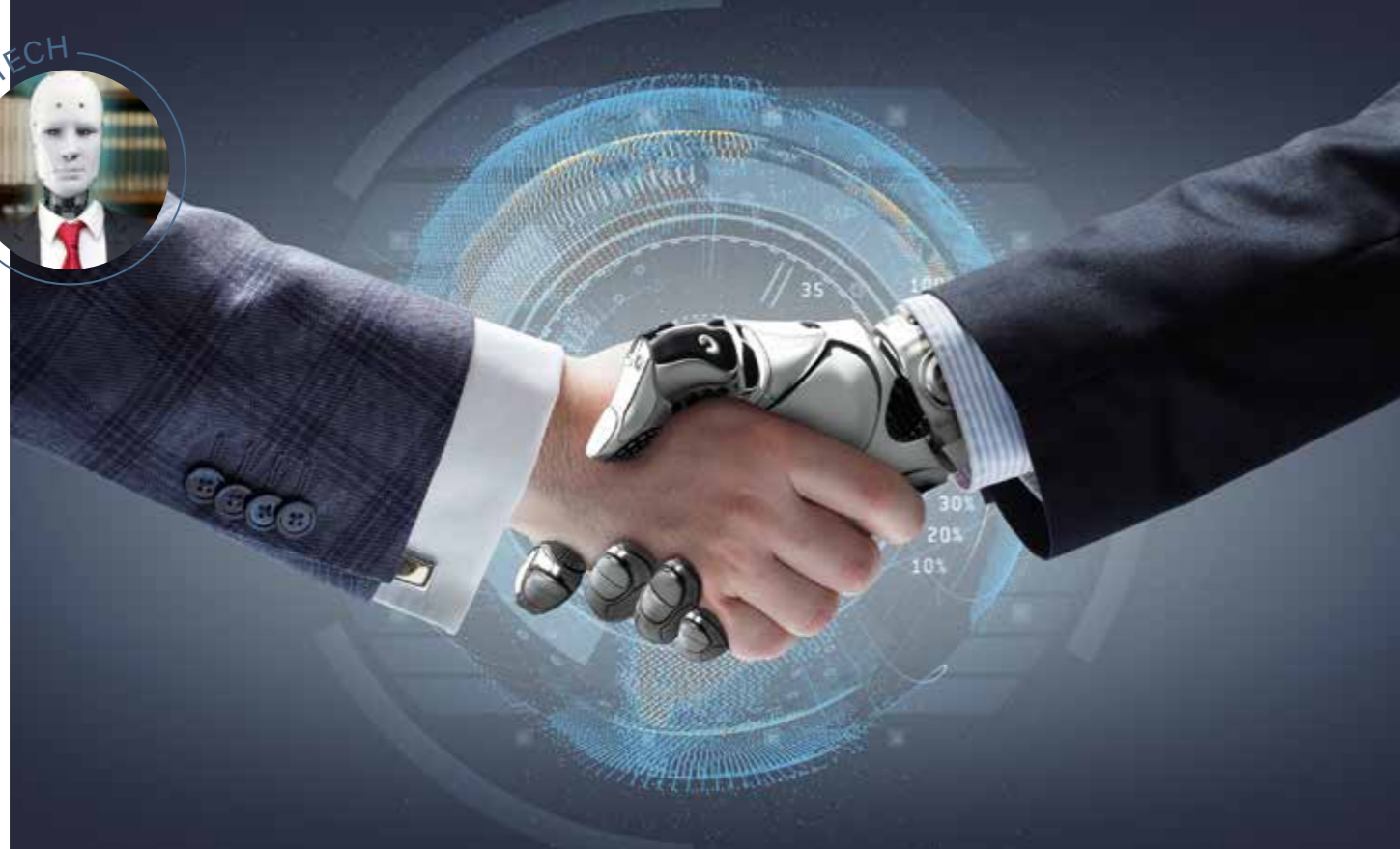
• BankID brukes til å signere avtaler og til å gjøre identitetskontroll etter anti-hvitvaskreglementet (Fra 2018).

• E-læring brukes til ekstern og intern opplæring og kompetanseutvikling. Tatt skikkelig av det siste året.

• En egenutviklet robot brukes til å hente inn informasjon, gjøre enkle vurderinger og sette sammen dokumenter knyttet til bobehandling. (Fra 2018).

• Ulike compliance-systemer brukes for å hjelpe kundene å holde oversikt over persondata (Fra 2018).

• Alle advokater bruker kun digitale utdrag i retten.



Kundene vil ha innovasjon

Digitale verktøy gir åpenbare konkurransefortrinn, men gjør også arbeidsdagene langt mer interessante for nyutdannede advokatfullmektiger, mener Wikborg Rein.

TEKST: NINA SCHMIDT



– Unge og digitalt kompetente medarbeidere blir raskere relevante bidragsyttere i prosjektene, sier Mette Ahlquist. Hun ble i mars utnevnt til en av Norges fremste teknologikvinner av Abelia og Oda-nettverket. Foto: Privat

Let stadig mer digitalisert næringsliv, kan man ikke bare snakke om fremtidens løsninger, vi må levere dem. Og ved å ta de siste digitale løsningene i bruk, sikrer vi vår bransjeledende digitale posisjon, sier Mette Ahlquist, CIO og direktør for marked, digitalisering og kunnskap i Wikborg Rein.

Digitaliseringen gir soleklare konkurransefortrinn, påpeker hun.

– Vi får stadig høre fra nye klienter at vår satsning på innovasjon og nytenkning var en viktig grunn til de valgte oss som samarbeidspartner, sier Ahlquist.

IKKE DELPRODUSENTER

Digitale verktøy har også en annen oppside: At nyutdannede raskere får bistå med juridiske vurderinger.

– En ulempe med digitaliseringen er at advokatfullmektiger nå må læres opp på en helt ny måte. Tidligere lå mye av læringen i å produsere dokumenter mer eller mindre fra bunnen. Nå handler det også om å lære seg nye, digitale verktøy. Men

dette fører til at de unge tidligere får være med på de mer spennende oppgavene i prosjektene, som klient- og strategimøter, og slik lettere får en helhetlig oversikt i saken, og ikke bare produserer den delen der de selv bidrar, slik det ofte var tidligere, sier Ahlquist.

Hun forteller at Wikborg Rein i alle oppdrag nå – i større eller mindre grad – bruker digitale verktøy som automatiserer, standardiserer og strømlinjeformer arbeidsprosesser.

ETISKE UTFORDRINGER

Digitaliseringen gir etiske utfordringer, mener hun.

– Den største etiske utfordringen er nok kanskje at jussen, som tidvis er mer skjønnspreget, kan tvinges inn i den mer strukturerte logikken som digitale verktøy har. Men husk at digitale verktøy lager forslag som kan modifiseres av advokatene. Verktøyene er støttefunksjoner som gjør noen av oppgavene mye enklere, men man må alltid gjøre en faglig vurdering av resultatet. •

Viktige verktøy for Wikborg Rein

AI-verktøy:

Strukturerer sakens dokumenter, samt jurisdiksjoner, valuta, klausuler og andre relevante datapunkter og presenterer dette i et oversiktlig dashboard. Gir effektiv dokumentgjennomgang og lett å følge progresjonen i arbeidet. Rapporter produseres som oppsummerer både innholdet i dokumentene, og advokatenes gjennomgang.

eDiscovery:

Brukes for å strukturere, søke gjennom og vurdere store mengder data. Typiske bruksområder er større granskninger, bevisgjennomganger eller i konkurransesaker. Skiller ut relevante data, og gir oversikt over kommunikasjon mellom brukerne. Produserer bevisoversikt, der nye bevis re-nummereres automatisk. Utdrag og advokatenes manuskript legges på iPad til bruk i retten. Printer ikke lenger store dokumentmengder til retten.

Automatisering av maler og dokumenter:

Har implementert et knowledge management system med dokumentmaler, standarddokumenter, eksempeldokumenter og annen relevant faglig dokumentasjon.

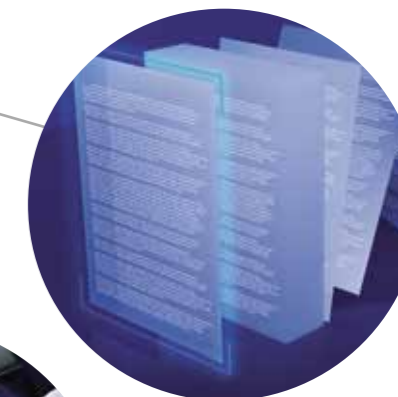
Korrektur:

Digitale verktøy som formaterer og korrekturleser dokumenter og presenterer funnene slik at advokaten enkelt kan korrigere. Sikrer riktig ordbruk, korrekt nummerering, kryssreferanser, konsistente definisjoner og formatering, navnebruk, valuta, kontonummer, med mer.

Samhandlingsløsninger:

Klientene tilbys tre løsninger med høy sikkerhet.

- 1: Enkle fildelingsrom hvor alle parter har tilgang på de samme filene.
- 2: «Bidders room», som settes opp ved kjøp og salg hvor alle kan se samme delmengde av filer, men partene kan ikke se hverandre eller hverandres dokumentasjon.
- 3: Klientportal som gir tilgang på saksinformasjon i pågående og avsluttede saker, presentasjoner eller e-læringsmoduler som er laget for klienten, og all annen relevant informasjon som omhandler klientforholdet. Løsningen er tilgjengelig 24/7/365.





Svein-Helge Hanken
Senioradvokat

Helene Hermansen
Advokat

Katinka Ranberg
Advokat

Ingeborg V. Aavatsmark
Senioradvokat

Beate Kalvøy
Advokat og produktsjef

DE ER DE TEKNOLOGISKE SPYDSPISSENE

Hvilket norsk advokatfirma er kommet lengst i sin satsning på innovasjon, teknologi og kunstig intelligens? Det skal avgjøres i en prisutdeling den 23. mai.

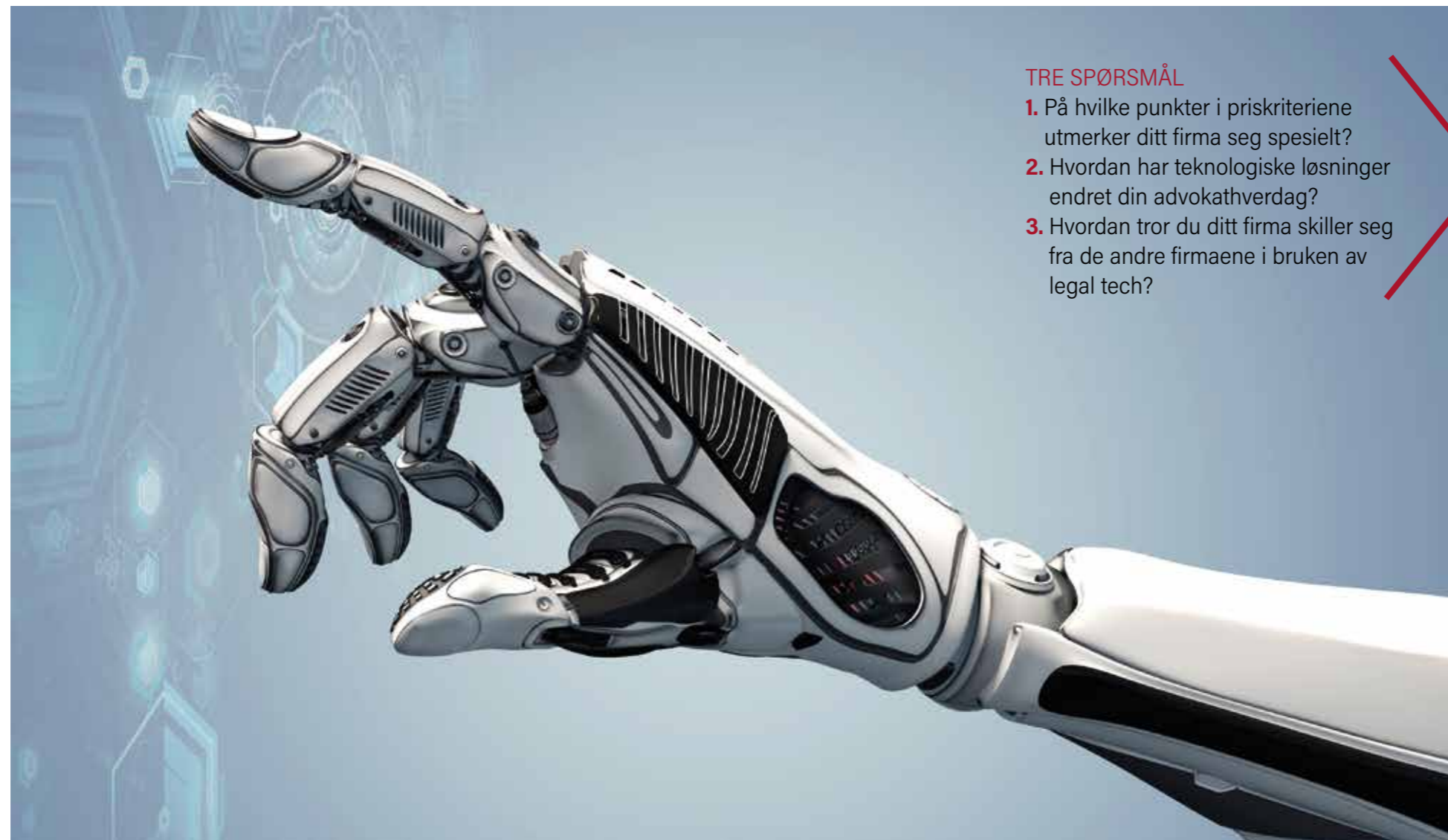
TEKST: HENRIK SKJEVESTAD FOTO: GEIR EGIL SKOG

I 2019 går Advokatforeningens talentpris til det firmaet som har kommet lengst i sin satsning på innovasjon, teknologi og kunstig intelligens, og fremstår som særlig attraktive overfor unge ambisiøse jurister. »



”

Det har aldri vært så jevnt mellom søkerne som tilfellet er i år.



TRE SPØRSMÅL

1. På hvilke punkter i priskriteriene utmerker ditt firma seg spesielt?
2. Hvordan har teknologiske løsninger endret din advokathverdag?
3. Hvordan tror du ditt firma skiller seg fra de andre firmaene i bruken av legal tech?

Bare en ting er foreløpig sikkert: En av de fem advokatene du møter her, kommer fra firmaet som stikker av med prisen.

Juryen i Advokatforeningens talentpris har i år lagt listen skyhøyt med sine kriterier for utdelingen.

Prisen skal i år gå til det firmaet som kan klikke «check» på flest mulig av disse punktene:

- Har utfaset rutinearbeid og større fokus på spennende arbeidsoppgaver.
- Gir mulighet for å arbeide mer fleksibelt fra andre steder enn kontoret.
- Har en bedre balanse mellom jobb, familie og fritid.
- Har nye samarbeidsformer internt i firmaet.
- Tilbyr nye former for samarbeid og dialog med klient.
- Gir mulighet til å dyrke interessen for teknologi.
- Gir mulighet til å være med på å utvikle og påvirke firmaets måte å arbeide.

– Det har aldri vært så jevnt mellom søkerne som tilfellet er i år, og det har vært krevende for juryen å plukke ut fem nominerte. Siden det er så mange gode kandidater, skulle juryen ønske de kunne ha nominert flere, sier Advokatforeningens

prosjektansvarlig, advokatfullmektig Caroline Akthar.

De nominerte firmaene i år er Wiersholm, Wikborg Rein, Help, Thommessen og Simonsen Vogt Wiig.

Advokatbladet har bedt de nominerte firmaene om å trekke frem et advokat-talent fra staben som er ledende på sitt fagfelt og en teknologisk spydspiss. Vi samlet dem til en fotoseanse i hjertet av det nye Oslo sentrum, som i likhet med dem selv står midt i en rivende utvikling.

Vi stilte advokatene tre likelydende spørsmål om hvorfor akkurat deres firma bør vinne Talentprisen. •



Advokatforeningens talentpris er en årlig pris for advokatbransjen. Utmerkelsen går til det advokatfirmaet som best evner å finne, vinne og utvikle juridiske talenter – uavhengig av kjønn, etnisitet eller andre ytre forhold. Prisen ble første gang delt ut i 2012.

Talentpris-juryen

Leder: Liv Gjølstad, tidligere høyesterettsdommer.
Beate Skjerven Nygårdshaug, juridisk direktør OSM Aviation Group, **Thomas Falck**, managing partner i Agenda capital, **Dilek Ayhan**, spesialrådgiver for ledergruppen ved Handelshøyskolen BI og tidligere statssekretær, **Martin Salomon**, Head of Legal Research & Consulting Prospera i Stockholm, **Mohammad Rahees Malik**, **Mino.Jur** og **Thomas Nordby**, advokat og partner i Schjødt.



I fjor var det Advokatfirmaet Lund & co. som kunne krone seg med Talentprisen. 23. mai blir det klart hvem som vinner årets pris.

WIKBORG REIN

Enkelte advokater programmerer selv

1. – Vi har i mange år hatt mulighet til å jobbe fra andre steder enn kontoret. Å dele kunnskap, og samhandle effektivt, både internt og med klient, er blitt mye mer fleksibelt de siste par, tre årene.
– Vi tilbyr en klientportal med digitale tjenester og dokumentarkiv for klienter, og utvikler nå en rekke bransjespesifikke portaler for klientene våre, for eksempel Skipsbyggerportalen, hvor hensikten er å forenkle arbeidet med å opprette en skipsbyggingskontrakt.
– Vi mener at digitalisering av advokatyrtet først og fremst må komme fra advokatene selv. Derfor har advokatene en sentral rolle i digitaliseringen hos oss, og er med på både å utvikle og å påvirke firmaets måte å arbeide på. Det har blitt en kultur for å tenke innovativt.
2. – Vi har kommet langt med automatisering av dokumenter og bruk av digitale verktøy, for eksempel programmer for automatisk dokumentgjennomgang. Luminance muliggjør due diligence i løpet av et øyeblikk. Dette gjør at jeg i større grad enn tidligere har tid til å gjøre det jeg synes er mest spennende; verdiskapende juridisk rådgivning. Dette er også fordelaktig for våre klienter. I tillegg bruker jeg nå noe tid på å være med i digitalisering av vår virksomhet. Enkelte advokater hos oss sitter til og med og programmerer selv!
3. – Mitt inntrykk er at bruken av digitale løsninger er mer utbredt blant advokater hos oss enn i de andre firmaene. Dette tror jeg er fordi verktøyene er enkelt tilgjengelig, og fordi vi får god opplæring og support. Vi har en egen Digital tools-side hvor all informasjon om systemene ligger, inkludert opplæringsvideoer. Dette er faktisk den mest besøkte siden på vårt intranett.

INGEBORG V. AAVATSMARK (35)

Senioradvokat i Wikborg Rein
Karriereutvikling:
Startet i 2011, senioradvokat fra 2018.
Arbeidsfelt: M&A





TRE SPØRSMÅL

1. På hvilke punkter i priskriteriene utmerker ditt firma seg spesielt?
2. Hvordan har teknologiske løsninger endret din advokathverdag?
3. Hvordan tror du ditt firma skiller seg fra de andre firmaene i bruken av legal tech?

HELP

Alle skal med

1. – Jeg mener Help utmerker seg særlig på å finne nye former for samarbeid og dialog med klienten. For tiden deltar flere av våre advokater i et prøveprosjekt med bruk av video som kommunikasjonsform.
2. – I 2015 lanserte vi kundeportalen «Min side», en kommunikasjonsplattform mellom advokat og klient der klientene kan følge saken sin ved å få statusoppdateringer fra advokaten. Så snart advokaten legger ut en oppdatering, får klienten en sms. Plattformen har også digitale avtaler som gir klientene rask og enkel tilgang til viktige juridiske dokumenter.
3. – Help skiller seg fra andre firmaer ved å ha digitalisering som et overordnet mål for virksomheten. Vi har satt oss som mål å være ledende på digitale løsninger i Skandinavia. Vi har ikke opprettet en egen stilling eller avdeling for innovasjon og digitalisering. Dette er et bevisst valg fordi vi ønsker at alle deler av virksomheten skal delta i digitalisering og utvikling av nye tjenester. Vi har stadig nye prosjekter vi jobber for å teste ut, eksempelvis chatbot.



BEATE KALVØY (28)

Advokat og produktsjef i Help
Karriereutvikling: Startet i Help i 2015 som advokatfullmektig innenfor avhendings- og kontraktsrett. Produktsjef fra 2018.
Arbeidsfelt: Kontraktsrett og forsikringsrett.

SIMONSEN VOGT WIIG

Advokat-engasjement avgjørende

1. – Vi har grunnleggende tro på å ta i bruk ny teknologi fordi det hjelper oss å øke kvaliteten på vårt arbeid, jobbe raskere, og å redusere kostnader for våre kunder. Jeg vil særlig trekke frem muligheten til å være med på å utvikle og påvirke firmaets måte å arbeide på. Jeg personlig har fått ansvar for digitaliseringsprosjekter, og beslutte hvilke tekniske løsninger som fungerer for oss. Digitalisering bidrar også til nye samarbeidsformer internt i firmaet og eksternt.
2. – Gjennom implementeringen av en rekke teknologiske løsninger i prosjektene jeg jobber på, blant annet Luminance, Sysero og HighQ. De nye teknologiske løsningene gjør også at jeg bruker mindre tid på prosjektstyring og administrasjon.
3. – Det har vært viktig for oss at legal tech ikke skal være et prosjekt for IT-avdelingen. Det er derfor helt avgjørende med stort engasjement blant advokatene. Vi har utpekt dedikerte advokater som er gitt et særskilt ansvar. Dersom de teknologiske løsningene skal være mer enn et ikon på skrivebordet, må de brukes som verktøy.



HELENE HERMANSEN (29)

Advokat i Simonsen Vogt Wiig
Karriereutvikling: To år i Simonsen Vogt Wiig som advokatfullmektig og advokat. To år som advokatfullmektig i EY.
Arbeidsfelt: Corporate M&A

THOMMESSEN

Rom for å feile

1. – Hos oss har ansatte mulighet til å være med å utvikle og påvirke firmaets måte å arbeide på. Digitalisering står høyt på agendaen, og er en viktig del av vår strategiplan. Samtlige medarbeidere oppfordres til å spille inn forslag til hvordan vi kan bruke teknologi for å forenkle og forbedre hverdagen. – Vi har arbeidsgrupper som diskuterer utvikling og trender i bransjen og tester nye løsninger. Et tett samarbeid mellom digitalavdelingen og advokatene muliggjør endring og implementering på kort tid. At arbeidsgiver holder tritt med teknologit utviklingen og viser endringsvilje er viktig for meg som arbeidstaker og ung i advokatbransjen.
2. – Jeg ser helt klart endringer drevet av den digitale transformasjonen. Det er et langt større fokus på digitalisering og nye teknologiske løsninger nå. Vi har blant annet utviklet ThommessenFlow, en digital samarbeidsplattform, og har pågående prosjekter med klienter for utvikling og levering av nye digitale tjenester. Saksopprettelse og mange standarddokumenter er blitt automatisert, og vi har en rekke pilotprosjekter for nye løsninger, inkludert AI-verktøy. For kort tid siden lanserte vi et nytt samarbeid med Ayfie (et slags Google tilpasset advokater) som gjør at vi kan strukturere informasjonen på en bedre måte, og effektivisere kunnskapsdelingen og samarbeidet.
3. – Her vil jeg fremheve firmaets innovasjonskultur. Jeg tror Thommessen skiller seg ut ved å ha en uredd kultur der man er åpen for å prøve nye ting sammen, og det er rom for å feile. Jeg tror en viktig suksessfaktor er å ha et miljø der man utfordrer hverandre til å tenke annerledes, og har et bevisst forhold til arbeidsrutinene, og hvordan de kan forbedres. Nye og avanserte verktøy er lite verdt hvis de ikke brukes.

KATINKA RANBERG (27)

Fast advokat i Thommessen
Karriereutvikling: Skrev masteroppgave om bitcoin og blockchain. Startet i Thommessen i 2015. Jobbet ved firmaets Londonkontor i 2017. Opprykk til fast advokat i 2018.
Arbeidsfelt: Transaksjoner (M&A og kapitalmarkeder)



WIERSHOLM

Klientene viktigst

1. – Jeg mener vi leverer sterkt over hele linja. Det er veldig givende å utvikle både faget vårt og måtene vi arbeider på ved hjelp av ny teknologi. Fokuset vårt er først og fremst å gjøre kommunikasjonen med klientene enklere og bedre, og løse deres problemstillinger bedre og mer effektivt. En stor bonus er selvsagt at dette leder til utfasing av rutinearbeid, mer fleksibilitet, og til å kunne ha stadig mer fokus på spennende arbeidsoppgaver.
2. – Det første datarommet jeg ble satt til å gjennomgå var faktisk et rom fylt med permer og papir ute hos et selskap som skulle selges. I dag er alt annet enn elektroniske datarom nesten utenkelig, og mange datarom gjennomgås ved bruk av eksempelvis Kira. Bruken av elektroniske datarom for kommunikasjon med klienter, motparter og ikke minst for elektroniske signaturer av protokoller og avtaler, gir oss helt nye muligheter.
3. – Mange gjør mye spennende! Hvordan det enkelte firma bruker legal tech er jo både avhengig av klientenes behov og våre arbeidsprosesser. Vi er relativt sett et stort selskap som dekker hele næringslivets behov for juridisk bistand. Dermed ser vi også hele behovsspekteret og kan se dette i sammenheng, noe vi gjør gjennom vår Wiersholm LINK. Vi har derfor kunnet utvikle og ta i bruk digitale løsninger som «Dispute Control» og «Transaction Control», som løser praktiske behov og konkrete utfordringer og gjør oss i stand til å jobbe bedre og mer effektivt fra første stund.



SVEIN-HELGE HANKEN (34)

Senioradvokat i Wiersholm
Karriereutvikling: Senioradvokat fra 2018, advokatfullmektig fra 2011
Arbeidsfelt: Transaksjoner, venture og havbruk



Illustrasjonsfoto: Peter Arahamian, iStockphoto

Kritikk mot ny MR-regel for advokater

Den nye menneskerettighetsregelen i Regler for god advokatskikk bør ikke bli en del av Advokatforskriften, mener Regjeringsadvokaten og Tilsynsrådet. Menneskerettighetsutvalget mener motstanden er oppsiktsvekkende.

TEKST: NINA SCHMIDT

Representantskapet i Advokatforeningen vedtok i fjor vår en ny regel om menneskerettigheter i Regler for god advokatskikk. Regelen, punkt 1.4, lyder slik:

«En advokat skal ikke gi råd som advokaten forstår eller må forstå vil innebære krenkelse av

noens menneskerettigheter eller en betydelig risiko for dette. Med menneskerettigheter menes det samme som i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.»

Advokatforeningen anmodet Justis- og beredskapsdepartementet i juni i fjor om å innlemme regelen i Advokatforskriften slik at den blir gyldig

for alle advokater, og i januar i år sendte departementet forslag ut på høring.

Da høringsfristen gikk ut i begynnelsen av april, hadde en rekke organisasjoner svart. Mens mange støtter forslaget, er enkelte kritiske.

PRIVATISERER MR

Tilsynsrådet for advokatvirksomhet skriver i sitt høringssvar at det først og fremst er en statlig oppgave å påse at noens menneskerettigheter ikke blir krenket. Advokatforeningens forslag innebærer at ansvaret overføres til privatpersoner, hevder Tilsynsrådet.

«Etter Tilsynsrådets syn er det en svakhet at ikke Advokatforeningen, hverken i sitt anmodningsbrev eller i «Rapport om næringsliv og menneskerettigheter for advokater», reiser noen motforestillinger mot å gi FN-konvensjoner direkte rettslig virkning overfor den enkelte privatpraktiserende advokat.»

Denne omleggingen er av stor prinsipiell betydning, og bestemmelsen bør derfor ikke innføres før det er gjort en bredere vurdering og utredning av virkningene, mener Tilsynsrådet.

Tilsynsrådet peker også på at FN-prinsippene ikke er ment å være rettslig bindende, og peker på at «ingen andre land, etter det Tilsynsrådet er kjent med, (har) vedtatt å la FNs menneskerettighetskataloger få direkte rettslig virkning overfor privatpraktiserende advokater.»

Den nye bestemmelsen kan også få følger for advokaters uavhengighet, og for advokatenes taushetsplikt, mener Tilsynsrådet.

RAMMER FOR BREDT

Også Regjeringsadvokaten er negativ. Plikten som ligger i bestemmelsen rammer vesentlig bredere enn forslaget intensjon tilsier, og ordlyden er lite presis, skriver advokat Marius Emberland hos Regjeringsadvokaten i høringssvaret.

Dersom regelen blir en del av Advokatforskriften, vil den også gjelde for eksempel for advokater i offentlige etater som Helsedirektoratet, Utlendingsnemnda og Bane NOR, og legge begrensninger på disse, påpeker han.

«Punkt 1.4 vil imidlertid etter sin ordlyd legge begrensninger på andre former for advokatvirksomhet og andre advokater enn forslagsstillerne synes å være opptatt av.»

UTILSIKTEDE BEGRENSNINGER?

Menneskerettighetene er ikke hugget i stein, og det er betydelig usikkerhet om normenes innhold og rekkevidde, heter det videre.

«Forslaget reflekterer ikke de betydelige kompliserende faktorene som gjør seg gjeldende på dette (retts)området.»

Det kan stilles spørsmål om forslaget faktisk inneholder utilsiktede begrensninger på advokatens rolle nettopp i å ivareta også egne klienters menneskerettigheter, mener Regjeringsadvokaten.

«Regjeringsadvokaten vil påpeke at menneskerettigheter generelt, og EMK spesielt, påberopes i et meget stort antall saker hvert år både overfor forvaltningen og i domstolene. (...) For advokater som har i oppdrag å forsvare forvaltningens vedtak og handlinger, vil oppgaven være å argumentere for at den menneskerettslige situasjonen ikke er brutt (som ofte også vil være tilfelle). Det vil også i mange situasjoner være tale om avveininger mellom konkurrerende menneskerettslige regler, der den ene taler for én løsning, og den andre en annen. Tar man forslaget til forskriftsendring på ordet, vil ingen av partenes advokater i en slik situasjon kunne gi råd til sine klienter», skriver Regjeringsadvokaten.

ADVOKATER UT MOT BESTEMMELSEN

Flere av høringsinstansene viser til at advokatene Brynjar Østgård, Steinar Mageli og Øivind Østberg i et innlegg i Dagens Næringsliv i januar gikk ut mot den nye bestemmelsen i RGA.

«Hva med advokater som får i oppdrag å bistå en arbeidsgiver i en sak som gjelder en typisk kulturkollisjon på arbeidsplassen? Skal advokaten på forhånd være avskåret fra for eksempel å råde sin klient til å starte en oppsigelsesprosess mot for eksempel en eiendomsmegler som nekter å håndhvilse på kvinner, en servitør som nekter å servere alkohol og svinekjøtt eller en kvinnelig barnehagelærer som plutselig ønsker å gå fullt tildekket på grunn av sin religiøse overbevisning?», skrev de tre i innlegget.

«De ansvarlige regjeringsspolitikerne bør tenke seg om to ganger før de setter landets advokater på denne karusellen», het det i DN-innlegget.

- BØR FÅ NY STRUKTUR

Brynjar Østgård, som sitter i Advokatforeningens representantskap, mener at Regjeringsadvokatens og Tilsynsrådets kritikk er treffende, dekkende og relevant.

– Lignende innvendinger ble også fremført av min bror Hallvard under representantskapsmøtet i fjor, der foreningen vedtok å sende dette til departementet, uten at det vant gehør, forteller Østgård.

Han mener at Representantskapet fikk for lite tid til å debattere forslaget.

I etterkant av fjorårets representantskapsmøte har Brynjar Østgård fremmet et forslag om at det opprettes et formannskap i representantskapet som kan styre møtenes dagsorden.

” Den nye bestemmelsen kan også få følger for advokaters uavhengighet, og for advokatenes taushetsplikt



Advokat Brynjar Østgård er motstander av at Regler for god advokatskikk nå har et eget MR-punkt.
Foto: Henrik Evertsson

– Oppsiktsvekkende motstand

Det er oppsiktsvekkende at de offentlige ansatte advokatene ser det som problematisk å forholde seg til de menneskerettslige rammene i sin rådgiving, sier Else Leona McClimans, leder i Advokatforeningens MR-utvalg.

– Deres klienter er direkte bundet av menneskerettighetskonvensjonene, og disse advokatene må vel uansett råde sine klienter til å holde seg innenfor de menneskerettslige rammene når advokaten «forstår eller må forstå» at enkeltpersoners rettigheter vil bli krenket. Det er vanskelig å se at den nye regelen innfører noen nye begrensninger for de offentlige advokatene, sier hun.

Hun minner om at den etiske regelen allerede gjelder for Advokatforeningens medlemmer.

– Den ble vedtatt etter en omfattende og grundig behandling i foreningen, sier hun.

Hun er glad for at mange av høringsinstansene støtter forslaget om å innlemme regelen i Advokatforskriften. Hun er ikke enig i at den nye bestemmelsen kan få følger for advokaters uavhengighet, og for advokatenes taushetsplikt.

– Det er godt etisk advokatarbeid å trekke menneskerettsrisikoene inn i rådgivningen advokaten skal foreta for en klient. Valgene er det selvfølgelig alltid klienten som gjør. Jeg kan ikke se at denne reglen medfører vesentlige begrensninger i advokatenes uavhengighet. Advokaten skal jo alltid gi rådgiving som er til klientens beste. Regelen omhandler kun advokatens rådgiving, og legger ikke begrensninger på det forsvar som advokaten kan gi en klient i prosess, sier McClimans. •



Else Leona McClimans, leder i Advokatforeningens menneskerettsutvalg.
Foto: Henrik Skjevestad

! Dette mener et utvalg av høringsinstansene:

Vil fjerne frase: Riksadvokaten er positiv til at bestemmelsen blir gjort til en del av advokatforskriften, men mener at frasen «som advokaten forstår eller må forstå» kan utgå.

Vil fjerne frase 2: Hovedorganisasjonen Virke «stiller oss positive til at regelen stadfestes. (...) Virkeadvokatene vil imidlertid anbefale at frasen mht «om advokaten forstår eller må forstå» fjernes, i det skyldkrav ikke synes å være regulert i noen av de øvrige punktene i kapittel 12 og da også kan unntas her.»

Klargjørende: Amnesty International støtter forslaget, og mener at regelen vil klargjøre at alle advokater har et ansvar for å respektere menneskerettighetene.

Disiplinærnemnden: Enstemmig tilslutning til forslaget.

– **Etterlater tvil:** Finans Norge støtter forslaget, men mener forslaget etterlater tvil om hvor langt rådgivningsforbudet rekker, og om det i realiteten gjelder en rådgivningsplikt for advokaten.

– **Ikke alltid entydig:** Likestillings- og diskrimineringsombudet har merket seg at enkelte er kritiske til forslaget, blant annet fordi FN's menneskerettigheter ikke alltid er entydige, og viser til at en sak som f.eks. gjelder kulturkollisjoner på arbeidsplassen vil ulike menneskerettigheter synes å kollideres.

LO positive: Landets største arbeidstakerorganisasjon støtter forslaget.

– **Gråsoner:** NHO peker på at regelen er utformet som et forbud mot rådgiving, samtidig som den gir aktivitetsplikt som utgjør påbud, og har flere gråsoner. NHO er kritisk til at Justis- og beredskapsdepartementet ikke selv har vurdert forslaget fra Advokatforeningen, men i stedet brukt Advokatforeningens brev som høringsnotat.

Uklart om rekkevidde: Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) ønsker forslaget velkommen, men poengterer at «det er uklart for NIM om det er drøftet hvilken betydning en regel som den foreslåtte punkt 1.4 (og referansen til UNGP, FN's veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter) vil ha når den får status som forskrift, og hva rekkevidden eventuelt kan bli.



Fagsidene er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, **Per Racin Fosmark**. Han har over 25 års erfaring som advokat og møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendoms- og meglings tjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker. Han skriver også merknader i Lovdata.

E-post: per.racin.fosmark@domstoL.no

Telefon: 21 55 85 56



Lovendringer

8. MARS 2019

Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

LOV-2019-03-08-5 om endringer i plan- og bygningsloven m.m. (håndtering av overvann i arealplanlegging mv.) med unntak for noen endringer i matrikkelloven.

29. MARS 2019

Samferdselsdepartementet:

LOV-2019-03-29-10 om endringer i vegtrafikkloven (karantenevedføerbeprøve, behandling av personopplysninger, forholdet til folkeregisterloven mv.) innebærer at det ved fusk på førerbeprøve nå kan ilegges karantene for ny førerbeprøve på inntil ett år mot tidligere to/fire uker. Den som ikke består førerbeprøve, utrykningsprøve eller prøve for yrkesjåførkompetanse kan forbyes å gå opp til

ny prøve i en periode på inntil to måneder. Ileggelse av karantene skal ikke utelukke anmeldelse. Ileggelse av karantene for fusk til førerbeprøven, må regnes som straff etter EMK. Reaksjonen er dermed omfattet av forvaltningslovens bestemmelser om administrative sanksjoner. Straffefølgning av kandidaten er ikke utelukket selv om karantenen anses som en administrativ sanksjon, jf. EMKs forbud mot dobbelt straffefølgning. Den totale reaksjonen må imidlertid være rimelig i forhold til overtredelsen, slik at kombinasjonen lang karantenetid og anmeldelse av kandidaten må forbeholdes de groveste situasjonene. Det vil være domstolene som tar stilling til hva som er en rimelig reaksjon samlet sett. Det er også ny § 43 b om behandling av personopplysninger og ny § 43 c om folkeregisterloven.

1. APRIL 2019

Justis- og beredskapsdepartementet:

LOV-2016-06-17-58 om endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II), utlendingsloven § 60 om oppholdstillatelsens varighet og innhold, nytt femte ledd. Plikten til å oppholde seg i Norge for å ha fortsatt rett til midlertidig oppholdstillatelse lovfestet. Hele endringsloven i kraft.

10. APRIL 2019

Helse- og omsorgsdepartementet:

LOV-2019-04-10-11 om endringer i spesialisthelsetenestelova m.m. (avvikling av meldeordninga m.m.), delt ikraftsetting, del III, IV og V. Del I og II trer i kraft 15. mai 2019, med unntak av endringen i helsepersonelloven § 36 andre ledd. Det er lagt til rette for elektronisk dødsmelding.



Konkursrett:

Aksjonær kan ikke anke en konkursåpningskjennelse

Høyesterett avsa 14. mars 2019 enstemmig kjennelse i avdeling - **HR-2019-515-A** Gardermoen Residence AS - som særlig gjaldt spørsmål om en aksjonær har ankerett over en konkursåpningskjennelse, jf. konkursloven § 72 andre ledd første punktum, som har følgende ordlyd:

“Kjennelse om konkursåpning kan ankes av enhver som avgjørelsen rammer.”

Høyesterett så først på rettsmiddelordningen, herunder tvistemålsloven § 396 som er videreført i tvisteloven § 29-8, (avsnitt 24 - 41) og konkursretten (avsnitt 42 - 47). Spørsmålet

om ankerett for aksjonærer drøftes i avsnitt 49 - 59. Høyesterett kom i avsnitt 58 til at en aksjonærs andel i selskaps interesser og den betydningen selskapets økonomiske situasjon har for aksjonæren etter en konkursåpning, ikke i seg selv er tilstrekkelig til å gi ankerett etter konkursloven § 72. Men ut fra forhistorien til § 72 er det klart at kreditorer kan anke over en kjennelse om konkursåpning. Dette innebærer at dersom en aksjonær også har et krav mot selskapet, har aksjonæren ankerett i kraft av å være kreditor.

Dommere: Møse, Høgetveit Berg, Normann, Endresen og Øie. »



Strafferett: Kikking inn i boliger med filming og fotografering av unge jenter

Høyesteretts enstemmige dom 21. mars 2019 – **HR-2019-563-A** – gjaldt lov-anvendelsen i straffesak om kikking inn i boliger og i den forbindelse filming og fotografering av unge kvinner, samt spørsmål om oppreisningserstatning.

Tiltalte hadde på sen kveldstid beveget seg rundt i boligområder og kikket inn i boliger, ofte gjennom gliper i gardiner og persiener. I noen tilfeller hadde han filmet eller tatt fotografier av unge kvinner inne i leilighetene. Lagmannsrettens bevisbedømmelse gikk ut på at tiltalte ikke ønsket å bli oppdaget og forsøkte å holde seg skjult. Høyesterett kom ut fra dette til at tiltaltes handlinger ikke rammes av bestemmelsene i straffeloven § 266 om hensynsløs atferd, eller § 266 a om alvorlig personforfølgelse.

Ved ett tilfelle hadde han filmet en ung kvinne som bare var iført truse. Høyesterett fant at dette forholdet rammes av straffeloven § 298 om seksuelt krenkende atferd. Derimot kom Høyesterett til at filming og fotografering av fullt påklede kvinner, i en situasjon uten noen seksuell tilknytning, ikke rammes av bestemmelsen. Heller ikke kikking fra en alminnelig gangvei inn i en leilighet hvor det befant seg en kvinne kun iført t-skjorte og truse, ble rammet. Det var ikke grunnlag for å idømme oppreisningserstatning.

Det pågår forøvrig et lovgivningsarbeid som kan få betydning for straffbarheten av handlinger av den art som foreligger i denne saken, jf. Justis- og beredskapsdepartementet

høringsnotat om endringer i straffeloven knyttet til bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred (snr. 18/3556).

Dommere: Bergh, Matheson, Noer. kst. dommer Sæbø og Endresen.



Tiltalte hadde på sen kveldstid beveget seg rundt i boligområder og kikket inn i boliger, ofte gjennom gliper i gardiner og persiener.

Fast eiendom:

Fra 1. januar 2020 viktige endringer i eierseksjonsloven vedrørende blant annet korttidsutleie av boligseksjon og ervervsbegrensningen

LOV-2019-04-10-13 gjennomfører viktige endringer i eierseksjonsloven. Korttidsutleie av hele boligseksjonen i mer enn 90 døgn årlig er ikke tillatt, jf. § 24 nytt syvende ledd. Med korttidsutleie menes utleie i inntil 30 døgn sammenhengende. Grensen på 90 døgn kan fravikes i vedtektene og kan i så fall settes til mellom 60 og 120 døgn.

Ervervsbegrensningen vedrørende kjøp av boligseksjoner er skjerpet, jf. § 23 første og nye andre og tredje ledd. Formålet er å fange opp indirekte kjøp av boligseksjoner og redusere faren for oppkjøp av boligseksjoner via «stråmenn». Det er regulert hva som skal regnes som indirekte kjøp, hvor § 23 andre ledd viser til konsoliderings- og identifikasjonsreglene i aksjeloven.

Eierskiftegebyr: Sameiet kan kreve at den som avhender en seksjon, betaler et gebyr på opptil fire ganger rettsgebyret for arbeid som må gjøres i forbindelse med eierskiftet og eventuell godkjenning av erververen. Det kan ikke avtales at andre enn den som avhender seksjonen, skal betale gebyret, jf. ny § 63 a. Eierseksjonssameier og borettslag blir dermed likestilt.

Det er også enkelte andre endringer som trer i kraft 1. januar 2020.

Straffeprosess:

Rettens veiledningsplikt ved behandling av sivile krav i en straffesak

Høyesteretts enstemmige dom 12. april 2019 - **HR-2019-741-A** - gjaldt anke over lagmannsrettens behandling av sivile krav i en straffesak der de tiltalte ble frifunnet for straff. Høyesterett kom til at det ikke var en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ikke hadde sørget for å klarlegge om de tiltalte ville gjøre gjeldende at fremsatte krav om oppreisningserstatning var foreldet.

Etter å ha sett på de reglene som gjelder for behandlingen av sivile krav i en straffesak (avsnitt 24 -29), konkluderte Høyesterett med at rettens eventuelle plikt til å drive materiell prosessledelse må skje med utgangspunkt i tvisteloven § 11-5. Uttalt at det må foreligge særlige omstendigheter for at retten skal ha plikt til å gi veiledning til en part som er representert ved advokat (avsnitt 35). Men det kan tenkes at det er en saksbehandlingsfeil at retten ikke har gjort oppmerksom på et relevant påstandsgrunnlag dersom saken er av stor betydning for partene, påstandsgrunnlaget er klart relevant og det vil føre til rettstap for parten om han ikke får påberope det, se også Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave 2017 side 966.

NB! Når det gjelder straffekravet, bygger rettspraksis i stor utstrekning på at siktede ikke kan identifiseres med forsvarerens feil. Slike hensyn gjør seg imidlertid ikke gjeldende på samme måte for behandlingen av sivile krav. Her må utgangspunktet være, som i ordinære sivile saker, at siktede identifiseres med de disposisjoner hans eller hennes advokat foretar (avsnitt 37).

Dommere: Bergh, kst. dommere Lindsetmo og Sæbø, Webster og Indreberg.

Strafferett: Betinget fengsel og oppreisningserstatning etter alpin skikjøring



Høyesteretts enstemmige dom – **HR-2019-497-A** - gjaldt spørsmål om en 17 ½ år gammel gutt opptrådte uaktsomt i strafferettslig forstand da han kjørte på og skadet en 10 år gammel jente i alpinbakken ved Gautefall Skisenter i Telemark. Den reiste også spørsmål om vilkårene for å idømme oppreisningserstatning var til stede. I Agder lagmannsrett ble gutten dømt til betinget fengsel i 18 dager, og han må betale kr 75 000 i oppreisning til jenta som ble alvorlig skadet og vil få varig mén. Høyesterett forkastet anken.

Dommen er viktig. Den gir generell veiledning for aktsomhetsnormen ved alpin skikjøring, både i strafferettslig og erstatningsrettslig sammenheng. Alpin skikjøring er i dag en folkesport, som finner sted over hele landet.

FIS har utarbeidet regler om alpinrett. Avsnitt 33: «Kort oppsummert gir reglene anvisning på at en alpinist må opptre forsvarlig og hensynsfullt, og de gir etter min oppfatning god veiledning ved vurderingen av aktsomheten også i strafferettslig forstand. Sett i sammenheng med de alminnelige prinsippene for aktsomhetsbedømmelsen som jeg har redegjort for, er jeg av den oppfatning at normen for en forsvarlig opptreden i alpinbakken innebærer at en alpinist må kjøre kontrollert og tilpasse kjøringen til forholdene slik at alpinisten ikke utsetter noen for unødvendig risiko.»

Ikke all uhensiktsmessig kjøring eller kjøring i høy fart vil være uforsvarlig. I dette tilfellet innebar imidlertid høy fart og manglende sikt over en hengkant at kjøringen var strafferettslig uaktsom, jf. straffeloven § 23. Det var derfor riktig at lagmannsrettens flertall hadde domfelt gutten for uaktsomt å ha påført jenta betydelig skade, jf. straffeloven § 280.

Det var også grunnlag for oppreisningserstatning – avsnitt 62 – 64: «Det følger av langvarig rettspraksis, senest **HR-2018-1658-A** avsnitt 24, at grov uaktsomhet etter § 3-5 foreligger der den erstatningspliktiges handlemåte representerer et «markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte».

Etter min oppfatning foreligger det et slikt markert avvik i saken, og kjøringen fremstår som sterkt klanderverdig. Jeg viser her til beskrivelsen av handlingen foran i dommen. Når A ikke bremsset ned, men i stedet kjørte i svært høy hastighet over hengkanten til tross for at han ikke hadde oversikt over situasjonen, representerer dette et markert brudd på alpinvettreglene og på hva som er forsvarlig opptreden i alpinbakken. Jeg bemerker at to vitner, som var erfarne alpinister, umiddelbart reagerte på adferden.



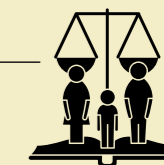
Etter min oppfatning foreligger det et slikt markert avvik i saken, og kjøringen fremstår som sterkt klanderverdig.

Handlingen medførte en særlig høy fare for skade, og resultatet ble da også omfattende og varige skader på fornærmede. Det er ikke et vilkår for å tilkjenne oppreisning at skadefølgene omfattes av den grove uaktsomheten, men tilstrekkelig at disse er påregnelige, jf. **HR-2018-2427-A** avsnitt 40. ...»

Dommere: Berglund, Normann, Falch, kst. dommer Lindsetmo og Indreberg.

Barnerett: Forslag til ny barnevernslov

Barne- og likestillingsdepartementet sendte 3. april 2019 ut på høring forslag til helt ny barnevernslov. Forslaget er en oppfølging av **NOU 2016:16** Ny barnevernslov – Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse. Barnevernslovutvalgets innstilling er allerede delvis fulgt opp gjennom lovendringer som trådte i kraft i 2018, der barnevernsloven ble en rettighetslov for barn og barnets medvirkning ble styrket. Det ble videre tatt inn i lovens formålsbestemmelse at loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse, jf. § 1 andre punktum. Høringsfrist: 1. august 2019.



Barnerett:

Unntak fra kravet om meglingsattest ved alvorlig vold eller overgrep mot egne barn, jf. barneloven § 56

FOR-2019-04-10-487 har endret forskrift 18. desember 2006 nr. 1478 om megling etter ekteskapsloven og barneloven. Den viktigste endringen er ny § 8 a som gjør unntak fra kravet om meglingsattest etter barneloven § 56 andre ledd ved alvorlig vold eller overgrep mot egne barn. Paragraf 8 a bestemmer:

“Kravet om meglingsattest etter barneloven § 56 andre ledd gjelder ikke der en forelder er dømt for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn etter straffeloven § 253 (tvangsekteskap), § 255 (grov frihetsberøvelse), § 258 (grov menneskehandel), § 259 (slaveri), § 274 (grov kroppsskade), § 275 (drap), § 283 (grov mishandling i nære relasjoner), § 285 (grov kjønnslemlestelse), § 291 (voldtekt), § 294 (grovt uaktsom voldtekt), § 299 (voldtekt av barn under 14 år), § 302 (seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år), § 312 (incest) eller § 314 (seksuell omgang mellom nærstående). Første punktum gjelder tilsvarende ved overføring til tvungent psykisk helsevern eller idømmelse av tvungen omsorg. Som egne barn regnes biologiske barn, adopterte barn, fosterbarn, stebarn eller person under 18 år som står under hans eller hennes omsorg, myndighet eller oppsikt.”

Endringen trådte i kraft 1. mai 2019. Samtidig ble forskriften § 7 andre ledd endret.

Sivilombudsmannen: Dekning av saksomkostninger ved fornyet behandling



Sivilombudsmannen publiserte 29. mars 2019 uttalelse - **SOM-2018-31** - som gjaldt krav om dekning av saksomkostninger for arbeid som ble utført i forbindelse med UDIs fornyede behandling av en søknad om midlertidig oppholdstillatelse.

Fakta: UDI avsto en utlendings søknad om oppholdstillatelse fordi søkeren ikke fylte vilkårene for å søke fra Norge. Etter klage opphevet UNE vedtaket til UDI. Ved UNIs fornyede behandling fikk søkeren en begrenset midlertidig oppholdstillatelse. Spørsmålet i saken var om et "vedtak [er] endret til gunst for søkeren, jf. forvaltningsloven § 36 første ledd. Ombudsmannen kom til at UDIs andre vedtak endret UDIs første vedtak til partens gunst.

Ombudsmannen tok i vurderingen utgangspunkt i **SOM-2016-2523**. UDI mente at UDIs andre vedtak ikke var en endring av det første vedtaket, men

derimot "førsteinstansens førstegangs realitetsvedtak". Ombudsmannen var ikke enig i det. Søkerens klagesak bestod både av spørsmålet om han kunne søke fra Norge, og spørsmålet om rett til oppholdstillatelse. Klagesaken omfattet begge disse spørsmålene, selv om UNE i sitt opphevelsesvedtak bare tok stilling til spørsmålet om vilkåret for å søke fra Norge var oppfylt. UNEs opphevelse innbar en midlertidig endring av rettstilstanden i søkeren favør, mens UDIs andre vedtak medførte en permanent endring av rettstilstanden til søkeren. Det var følgelig utlendingsmyndighetenes selv som hadde tvunget søkeren inn i denne ekstra runden da de hadde endret sitt standpunkt i spørsmålet om adgangen til å søke fra Norge. Det var uten betydning at UDI ikke hadde vurdert alle lovens vilkår for oppholdstillatelse ved den første behandlingen. Utlendingen (parten) hadde følgelig rett til å få dekket "nød-

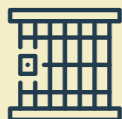
vendige" saksomkostninger, jf. § 36 første ledd. Ombudsmannen vurderte imidlertid ikke om advokatombudsmannen var nødvendige for å få endret vedtaket.

I **NOU 2019: 5** Ny forvaltningslov er for øvrig saksomkostninger behandlet i kapittel 29, og på side 458 - 461 er det en kortfattet, men god oversikt over gjeldende rett.



UDI avsto en utlendings søknad om oppholdstillatelse fordi søkeren ikke fylte vilkårene for å søke fra Norge.

Strafferett: Fengsel i 13 år for seksuelle overgrep gjennomført ved kontakt over internett



Høyesteretts enstemmige dom 10. april 2019 – **HR-2019-721-A** – gjaldt straffutmåling for seksuelle overgrep begått gjennom kontakt med barn over internett. Domfelte (født i 1991) hadde begått seksuelle overgrep mot i alt 49 mindreårige jenter i tidsrommet våren 2011 – juni 2015. Et fellestrekk ved lovbruddene var at han fikk kontakt med barna ved bruk av internett. Han fikk 40 av jentene til å utføre seksuelle handlinger med seg selv mens han så på via webkamera. Forholdene pågikk over flere år og omfattet overgrep som var så alvorlige at de falt inn under bestemmelsen om voldtekt til samleie, jf. straffeloven 1902 § 192 andre ledd bokstav a.

Dommere: Kallerud, Bull, Bergh, Høgetveit Berg og Indreberg.

Straffeprosess: Ankesiling i alle straffesaker



Regjeringen har fremmet Prop. 53 L (2018-2019) om endringer i straffeprosessloven m.v. (ankesiling m.m.). Det er foreslått å oppheve straffeprosessloven § 321 tredje ledd. Dette innebærer at domfeltes ubetingede rett til ordinær ankebehandling i straffesaker som gjelder lovbrudd med strafferamme over seks års fengsel, oppheves. Etter forslaget skal alle anker vurderes på grunnlag av det alminnelige silingskriteriet i andre ledd første punktum med unntak for saker som faller inn under første ledd. Dermed vil også anker i de alvorligste straffesakene kunne nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre frem. Dette forslaget er sterkt kritisert fra forsvarerhold. Det foreslås også å innføre en lovbestemt frist (2 uker etter at anke er fremsatt) til å inngi støttekriv til anke over dom. Påtalemyndigheten eller retten kan forlenge fristen.



Dette innebærer at domfeltes ubetingede rett til ordinær ankebehandling i straffesaker som gjelder lovbrudd med strafferamme over seks års fengsel, oppheves.

Strafferett: Uberettiget bruk av arbeidsgivers kredittkort er underslag



Høyesteretts enstemmige dom 4. april 2019 – **HR-2019-676-A** – gjaldt spørsmålet om en arbeidstagers urettmessige bruk av arbeidsgivers kredittkort til personlige formål er å anse som underslag eller utroskap.

En administrerende direktør benyttet selskapets kredittkort til et stort antall uberettigede innkjøp av varer og tjenester til private formål. Etter kortavtalen med banken var selskapet forpliktet til å betale for bruken av kortet, dvs. den benyttede kreditt. Kortet gav direktøren en enkel tilgang til likviditet, noe som innebar at hun måtte anses å ha forføydd over penger som var «betrodd ham». Forholdet ble derfor ansett som underslag og ikke utroskap. Tiltaltes anke ble forkastet, selv om Høyesterett hadde et annet syn på fullbyrdelsestidspunktet enn lagmannsretten (avsnitt 33 – 34).

Dommere: Kst. dommer Lindsetmo, Berglund, Matheson, Ringnes og Webster.

Strafferett: Straff for ulovlig bruk av au pairer



Høyesteretts enstemmige dom 27. mars 2019 – **HR-2019-599-A** – gjaldt lovanvendelse, straffutmåling og inndragning i sak om regelbrudd begått av to ektepar knyttet til fire kvinner som fikk opphold i Norge som au pairer. Den reiste blant annet spørsmål om vilkårene for å straffe noen for falsk forklaring (straffeloven 1902 § 166/straffeloven 2005 § 221) og for å hjelpe en utlending til ulovlig opphold i riket var oppfylt (utlendingsloven § 108 fjerde ledd bokstav a). Videre var det hva som kreves for å kunne straffes for medvirkning og beregningen av inndragning av en besparelse knyttet til ikke å ha betalt markedspris for en tjeneste.

Et ektepar ble begge dømt til fengsel i 75 dager for regelbrudd knyttet til ansettelsen av og bruken av arbeidskraften til fire filippinske kvinner med oppholdstillatelse som au pairer. Ekteparet hadde gitt falske opplysninger til utlendingsforvaltningen i forbindelse med at au pairer søkte om opphold i Norge. Blant annet gav de ikke beskjed om at familien – i strid med regelverket – skulle ha mer enn én au pair av gangen. Heller ikke opplyste de at au pairer skulle arbeide flere timer enn tillatt. Ekteparet ble også dømt for å ha gitt kvinnene hjelp til ulovlig opphold i landet og for ulovlig å ha benyttet deres arbeidskraft ut over det som er tillatt. Høyesterett stadfestet lagmannsrettens rettsanvendelse.

Et vennepar av ekteparet ble dømt til betinget fengsel i henholdsvis 30 og 18 dager. Ekteparet hadde gitt uriktige opplysninger til utlendingsforvaltningen, noe som gjorde at den andre familien kunne ha mer enn én au pair av gangen.

Dommere: Noer, Indreberg, Matheson, kst. dommer Lindsetmo og Matningsdal.

Sivilprosess: Tvangsfravikelse og rettslig interesse



Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse – **HR-2019-615-U** – gjaldt sak om tvangsfravikelse av andel i borettslag, jf. borettslagsloven § 5-23. Andelshaveren ble i tingretten dømt til å fravike boligen. Før hun anket tingrettens dom, solgte hun imidlertid frivillig andelen sin. Ankeutvalget kom – i motsetning til lagmannsretten – til at hun da ikke lenger hadde rettslig interesse i å få prøvd rettmessigheten av kravet om tvangsfravikelse.

Den tidligere andelseieren hadde imidlertid varslet erstatningskrav mot borettslaget. Ankeutvalget uttalte om hva som var rettskraftig avgjort, avsnitt 20 – 21:

«En dom fra tingretten har normalt rettskraftvirkning når en anke til lagmannsretten avvises. Dette vil eksempelvis gjelde når en anke avvises fordi det er anket etter ankefristen, på grunn av manglende gebyrbetaling, fordi ankeerklæringen ikke tilfredsstillers lovens krav, eller anken avvises på annet prosessuelt grunnlag som den ankende part råder over.

Situasjonen er annerledes når en anke avvises på grunnlag av at den rettslige interesse er bortfalt. Dette gjelder uansett om den rettslige interesse bortfaller før eller etter at ankeerklæringen er inngitt. Når en anke avvises på grunnlag av at den rettslige interesse er bortfalt, kan det heller ikke impliseres noen aksept av resultatet i tingretten, og underinstansens avgjørelse av tvistegjenstanden får ingen materiell rettskraftvirkning.»

Den tidligere andelseieren vil følgelig i et eventuelt erstatningssøksmål mot borettslaget, kunne bestride hvert enkelt element i tingrettens begrunnelse for tvangsfravikelsen.

Forvaltningsrett: Forslag til ny lov



Et utvalg (Backer-utvalget) avgav 14. mars 2019 utredning – **NOU 1019: 5** Ny forvaltningslov – med forslag til en ny lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning, som vil avløse forvaltningsloven 1967. Lovforslaget har 95 paragrafer (1967-loven 52 paragrafer). Hovedtrekkene i dagens forvaltningslov blir videreført, men lovforslaget har også med regler om forskjellige spørsmål som gjeldende lov ikke regulerer: Forvaltningsspråket, delegering av offentlig myndighet i statsforvaltningen, organisering og saksbehandling i kollegiale organer (nemnder) i statsforvaltningen, uavhengige organer i statsforvaltningen, og enkelte spørsmål om innholdet av forvaltningsvedtak. Selv om det vil ta noe tid før ny forvaltningslov trer i kraft, bør advokater og andre være klar over at det i utredningen også står mye nyttig informasjon om hva som er gjeldende rett.

Fast eiendom:

Tolkningsuttalelse om avhendingsloven § 2-11



Lovavdelingen publiserte 25. mars 2019 tolkningsuttalelse – **JDLOV-2018-3639-2** – om avhendingsloven § 2-11 – garanti for oppfylging av avtalen, som bestemmer:

«Ved sal av ny eigarbustad eller fritidsbustad som vert seld innan seks månader etter fullføringa av bustaden, skal seljaren stille garanti i samsvar med bustadoppføringslova § 12, såfram seljaren har gjort avtalen som ledd i næringsverksemd og kjøparen er forbrukar.»

Bestemmelsen ble tilføyd ved endringslov 15. mai 2018 nr. 18, og trådte i kraft 1. januar 2019. Uttalelsen gjelder seks forhold: **1)** Hva ligger i uttrykket «fullføringa av bustaden», **2)** hva menes med «ny eigarbustad», **3)** i hvilken utstrekning kan en yrkesselger videreføre en garanti fra et tidligere omsetningsledd, **4)** hvordan skal uttrykket «som ledd i næringsverksemd» forstås, **5)** når skal garantien etter § 2-11 stilles, og **6)** gjelder garantistillelesplikten ved salg av en uferdig bolig som kjøperen skal ferdigstille?

Lovavdelingen drøfter dette grundig, men det er ikke her plass til å gå inn på konklusjonene.

Straffeprosess:

Begjæring om soningsutsettelse



Den 3. april 2019 avsa Høyesterett i avdeling kjennelse – **HR-2019-653-A** – som gjaldt avslag på begjæring om soningsutsettelse begrunnet i psykisk lidelse, jf. straffeprosessloven § 459 første ledd. Høyesterett kom enstemmig til at begrepet “alvorlig sinnslidende” i § 459 skal forstås på samme måte som begrepet “psykotisk” i straffeloven § 20 første ledd bokstav b. (avsnitt 24 - 38) Man kan merke seg at vilkåret “alvorlig sinnslidende” i psykisk helsevernloven § 3-3 omfatter en rekke andre tilstander enn de som er straffriende etter straffeloven § 20, for eksempel en selvforskyldt rusutløst psykose og alvorlig spiseforstyrrelse.

Når det gjaldt det andre alternativet i straffeprosessloven § 459 første ledd - “helsetilstand ellers gjør fullbyrding utilrådelig” - var det dissens 3 - 2 i Høyesterett. Mindretallet (Falch og Matningsdal) mente at lagmannsretten hadde tolket dette vilkåret for strengt, og lagt terskelen for høyt ved vurderingen av om soning ville være “utilrådelig”. Flertallet (Berglund, Bull og Bergsjø) mente at det ikke var noe å utsette på lagmannsrettens lovtolkning.

Odelsrett:

Prinsippene for verdsettelse av odelseiendom ved odelstakst



Høyesteretts enstemmige dom 2. april 2019 – **HR-2019-647-A** – gjaldt prinsippene for verdsettelse av odelseiendom etter odelsloven § 49. Spørsmålet var særlig hva som ligger i vilkåret om at verdsettelsen skal skje på grunnlag av en bruk som er forenlig med at eiendommen hovedsakelig blir benyttet til landbruksformål.

I forbindelse med overtagelse av eiendom med odlingjord på skifte, ble eiendommen verdsatt til odelstakst etter odelsloven § 49. Eiendommen består av 26,7 dekar dyrket jord, 136,3 dekar skog og et tun med bebyggelse. Cirka 85 dekar av skogen er satt av til boligbygging i kommunens langtidsplan fra 2013. I skifteovertaksten var eiendommen verdsatt til 13 millioner kroner, hvorav skogen med utbyggingsmuligheter ble taksert til 10 millioner.

Høyesterett var enig i lagmannsrettens rettsanvendelse og forkastet anken. Uttalt at vilkåret «hovudsakleg» i odelsloven § 49 vil knytte seg til de arealer på eiendommen som er aktuelle for landbruksdrift. Skifteovertaksten hadde fastslått at skogarealet hadde liten eller ingen betydning for jordbruksvirksomheten på eiendommen. Merverdien knyttet til arealer som ikke er aktuelle for landbruksdrift og som kan utnyttes til andre formål uten å komme i konflikt

”

Spørsmålet var særlig hva som ligger i vilkåret om at verdsettelsen skal skje på grunnlag av en bruk som er forenlig med at eiendommen hovedsakelig blir benyttet til landbruksformål.

med landbruksdriften, må kunne tas med i taksten selv om arealet utgjør større deler av eiendommen sett under ett. Hverken lovtaksten eller forarbeidene gir grunnlag for å oppstille en øvre grense for hvor stor del av taksten som kan knyttes til annen utnyttelse enn landbruksdrift.

Dommere: Ringnes, kst. dommer Lindsetmo, Bergh, Matheson og Indreberg.

Inspirerende om forvaltning og systemsvikt

Anmeldt av: KAARE ANDREAS SHETELIG

Professor emeritus Erik Boe har med sin nyeste bok tatt sikte på å påvise at det gjelder ett sammenfattende grunnkrav til forsvarlig forvaltning i alminnelig forvaltningsrett.

Boken er på 189 sider og består av tre hoveddeler, nemlig krav til forsvarlig forvaltning i materielle avgjørelser, i saksbehandlingen og for forvaltningens organisering.

Dette er en bok det er lett å lese, og der Boes evner som pedagog kommer til sin rett, og hvor han evner å knytte stoffet opp til både dagsaktuelle og eldre (men fortsatt treffende) eksempler. Et illustrerende eksempel på dette er hans analyse av Rt. 2010 s. 612 (sårstelldommen) i kapittelet om legalitetsprinsippet. Selv om han er enig med flertallet i resultatet er han på ingen måte enig i begrunnelsen i hjemmelsvurderingen, som han finner «sammenvevd og forbausende slapp».

Kravet til materielt forsvarlig forvaltningsvirksomhet mener Boe både er et krav om saklig og forsvarlig myndighetsutøvelse. Dette kravet rubriseres ofte under merkelappen «myndighetsmisbrukslæren», som er en misvisende betegnelse, da det ikke må påvises illojalitet eller annen klanderverdig opptreden. Derimot skal det skje en mer objektiv bedømmelse av hensynene bak forvaltningsskjønnet. Boe skiller i sin analyse mellom et saklighetskrav (for eksempel forbudet mot å ta utenforliggende hensyn) og et forbud mot uforsvarlig myndighetsutøvelse.

I den siste gruppen har Boe blant annet inkludert vedtak som hevdes å være uforholdsmessige eller å gå under minstandard. På noe av dette, som for eksempel minstandard, finner Boe støtte i høyesterettspraksis, mens han innser at for eksempel et alminnelig krav til forholdsveslighet har Høyesterett foreløpig sagt nei til.

Om det eksisterer et ulovfestet krav til forsvarlighet i saksbehandlingen er en kjent diskusjon i forvaltningsretten. Et slikt krav kan for eksempel være aktuelt ved saksbehandlingssvikt av annet slag enn dem som dekkes av lovverket, og når det ikke finnes enkeltvedtak. Boe erkjenner at

det så langt ikke foreligger et eksempel fra Høyesterett hvor et ulovfestet krav til forsvarlig saksbehandling har vært avgjørende. Samtidig har et slikt krav god støtte i praksis fra Sivilombudsmannen og Justisdepartementets lovavdeling.

Etter at Boe ga ut sin bok, har det oppnevnte utvalget til å revidere forvaltningsloven lagt frem sin utredning, se NOU 2019: 5. Utvalget foreslår at det ikke lovfestes et generelt forsvarlighetskrav og begrunner dette med at det vil være uklart hva et slikt krav i tilfelle ville romme, se s. 157. Dette er kanskje defensivt av utvalget, men det som er sikkert, er at diskusjonen neppe er over.

I den siste delen av boken bidrar Boe med noe nytt. Lite er skrevet i alminnelig forvaltningsrett om systeminnretning og om systemsvikt, men det er definitivt et dagsaktuelt tema, hvilket 22. juli-kommisjonens rapport er et eksempel på. Mens man i aksjeloven finner regler om styrets ansvar for forsvarlig organisering av virksomheten og mer detaljerte krav til oppfølgingen, blir systemtiltak og -krav sjelden regelfestet i forvaltningen.

Boe mener likevel å kunne påvise at fenomenet systemsvikt i realiteten er et brudd på et ulovfestet krav til forsvarlig forvaltning. Krav til forsvarlig forvaltning er ikke blitt formulert i standardlitteraturen i alminnelig forvaltningsrett tidligere, og Høyesterett har ennå ikke utvetydig slått fast at gjeldende rett rommer et slikt

krav. Med referanse til Boes analyse har utvalget til å revidere forvaltningsloven vektet tilbake fra å foreslå generelle systemkrav til innretningen av forvaltningsvirksomhet i forvaltningsloven, se NOU 2019: 5 s. 159. Dette hindrer nok likevel ikke Boes analyse til å bidra til at et slikt prinsipp vokser frem i et samspill

mellom juridisk teori og rettspraksis.

Skal jeg oppsummere, synes jeg boken er vellykket på mange måter. Den har allerede bidratt til debatt. Den er også et nyttig verktøy og en inspirasjonskilde for advokater som arbeider med forvaltningsrett. Den som vil utfordre forvaltningsvedtak kan finne støtte for både sikre grunnlag og for mer prosedable grunnlag. •



FORSVARLIG FORVALTNING

Forfatter:

Erik Magnus Boe

Forlag: Universitetsforlaget 2018

Sider: 189

Pris: 449 kroner



Kaare Andreas Shetelig er partner i Wikborg Rein og leder gruppen for Industri, tvisteløsning og offentlig virksomhet. Han er også leder av Advokatforeningens lovutvalg for forvaltningsrett.



Forfatter:
Lena R. L.
Bendiksen og
Trude Haugli
Forlag: Universi-
tetsforlaget 2019
Sider: 352
Pris: 599 kroner

Sentrale emner i barnereetten, 3. utg.

Boken er skrevet for dem som ønsker å se barneloven og barnevernloven i sammenheng, og er delt i tre. Første del handler barnets beste som vurderings-tema, og barns rettssikkerhet. Andre del drøfter sentrale spørsmål som er regulert i lov om barn og foreldre, mens tredje del handler om lov om barneverntjenester.

Endringene fra april 2018 i barnevernloven og barneloven er innarbeidet i boken.



Forfatter:
Eva Jarbekk og
Simen Sommerfeldt
Forlag: Cappelen
Damm Akademisk
2019
Sider: 328
Pris: 399 kroner

Personvern og GDPR i praksis

Intensjonen med boken har vært å lage en håndbok for personvernombud, heter det i bokens forord, som også har en innledning av Torgeir Waterhouse, som er direktør for internett og nye medier i IKT Norge. «Det er liten tvil om at advokater og jurister med rette bruker mye tid på dette lovverket, men skal du lykkes, virkelig lykkes, så handler det om å forstå hvorfor GDPR har kommet. Det handler om menneskene, den nødvendige tilliten og alvoret som følger helt inn i roten av demokratiet», skriver han.

Boken er delt i 17 kapitler, og forklarer

blant annet hva som er kildene til GDPR, sentrale begreper for å anvende reglene riktig, hvordan reglene påvirker administrasjonen av en IT-portefølje, individets rettigheter, risikovurderinger og metoder for å vurdere personvernkonsekvenser, informasjonssikkerhet, og beskrivelse av personvernombudets rolle. Videre er det egne kapitler om personopplysningers livsløp, systemutvikling med innebygget personvern, databehandleravtaler, dokumentasjonskrav, atferdsnormer og avvik og kundebehandling.

Forfatterne, som er henholdsvis advokat i Schjødt (Jarbekk) og teknologisjef i IKT-bedriften Bouvet (Sommerfeldt), har også innhentet råd fra en rekke personvernombud, blant annet i NAV, Schibsted, Telenor Norge og Finans Norge Forsikringsdrift.



Forfatter:
Margrethe Buskerud
Christoffersen
Forlag: Gyldendal
2019
Sider: 232 sider
Pris: 579 kroner

Aksjeeieres lojalitetsplikt

«Det tradisjonelle selskapsrettslige synet er også at aksjeeier ikke har lojalitetsplikt overfor selskapet eller andre aksjeeiere. Formålet med boken er å utfordre denne oppfatningen», skriver forfatteren, som er førsteamanuensis ved Institutt for privatrett ved UiO, i bokens forord. Boken inneholder, ifølge forlaget, inngående analyser av aksjerettslige og kontraktsrettslige hensyn og regler, og er delt i seks kapitler.

I innledningen drøftes bokens overordnede tema, kapittel 2 er viet lojalitetsplikten og aksjerettslige normer, kapittel 3 omhandler lojalitetsplikten forankret i aksjeeieres avtaler. I kapittel 4 drøftes selskaps-spesifikke forhold som påvirker kravet til aksjeeiers lojalitet, videre følger et kapittel om mulige lojalitetsforpliktelser for aksjeeiere, og kapittel 6 er en sammenfatning.



Forfatter:
Ingeborg Moen
Borgerud og Mona
Næss
Forlag: Universi-
tetsforlaget 2019
Sider: 344 sider
Pris: 649 kroner

Arbeidsrett. Omstilling, nedbemanning og virksomhetsoverdragelse i offentlig sektor, 2. utg.

Boken fokuserer på arbeidsrettslige spørsmål knyttet til omstilling i offentlig sektor, og er vesentlig endret siden første utgave, som kom i 2007. Boken er delt i ni kapitler, og søker å svare på noen av disse spørsmålene: Når er en overføring av oppgaver fra staten til kommunene en virksomhetsoverdragelse? Når er det adgang til midlertidig ansettelse og innleie, hvem er arbeidsgiver, hvilke endringer må den ansatte finne seg i, og hvordan skal en nedbemanningsprosess gjennomføres.



Forfatter:
Bjørn Stordrange
og Ove Chr.
Lyngholt
Forlag: Universi-
tetsforlaget 2019
Sider: 288 sider
Pris: 899 kroner

Ekspropriasjons-erstatningsloven. Lovkommentar, 4. utg.

Boken er blant annet ment å være et oppslagsverk for praktikere, og inneholder grundige kommentarer om hver enkelt paragraf i ekspropriasjons-erstatningsloven, innarbeidet med litteratur og rettspraksis fra forrige utgave, som kom i 2000.

Boken er tredelt: Første del handler om avgrensning og definisjoner, mens andre del, som utgjør bokens hoveddel, tar for seg erstatningsreglene, med rettspraksis. Tredje del heter «Ikrafttredelse og andre endringer», og omtaler også verserende saker, og lovkonfliktstilfeller.

«Vi må erkjenne at det fortsatt eksisterer uavklarte temaer i norsk ekspropriasjonsrett, dels som følge av ufullstendig lovgivning, og dels fordi jussen på området er under kontinuerlig utvikling», skriver forfatterne i forordet, og forteller at de to på enkelte områder har litt ulikt syn, og at begge syn refereres uten at det trekkes klare konklusjoner.

Nei til minstestStraff for skyting mot politi

I et nytt forslag foreslår Justis- og beredskapsdepartementet at avvergingsplikten skal gjelde flere lovbrudd enn i dag, blant annet foreslås en særskilt kriminalisering av tvangsekteskap og innføring av minstestStraff for skyting mot politiet.

Advokatforeningen advarer i sin høringsuttalelse mot å inkludere lovbrudd med «komplekse og skjønnsmessige straffbarhetsvilkår» i bestemmelsen.

Advokatforeningen er i tvil om det er hensiktsmessig å skille ut spesifikke handlinger i nye straffebud, der disse allerede er dekket av straffeloven § 156 eller 157. For eksempel er et særskilt forbud mot skyting mot politiet overflødig, da en slik handling allerede rammes av straffeloven § 156, mener Advokatforeningen.

Å innføre minstestStraff for bruk av skytevåpen mot politiet er det heller ingen grunn til, mener foreningen, og peker på at skyting mot politiet og «de fleste typetilfeller departementet har i tankene, regelmessig vil innebære fengselsstraffer som langt overstiger den foreslåtte minstestStraffen på tre år».

MinstestStraff som ikke har tilstrekkelig grunnlag i forskning eller empiri, kan lett få et preg av symbolpolitikk, skriver Advokatforeningen i sin høringsuttalelse.

Les mer om Advokatforeningens hørings svar på Advokatbladet.no.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Frokostjuss og forhandlingskurs på Harvard

JUS arrangerer frokostkurs i Juristenes hus i juni med temaer som kunstig intelligens, klientmestring og ny forvaltningslov.

FROKOSTKURS

NÅR KUNSTIG INTELLIGENS TAR BESLUTNINGER

For å være en god rådgiver overfor oppdragsgiver og klient kan det være viktig å forstå hvordan kunstig intelligens (AI) fungerer, og hvilke juridiske problemstillinger som kan oppstå ved anskaffelse, bruk og når noe ikke går som forventet. Her får du en kort innføring i hva maskinlæring er, hvordan den lærer, og hvilke rettslige problemer som oppstår når man kjøper AI, og tar den i bruk. Foredragsholder er Christian Bendiksen fra advokatfirmaet Brækhus.

5. juni, Oslo, 750 kroner

FROKOSTKURS

KLIENTMESTRING

Hvordan forholde seg til ressurskrevende klienter? Kurset gir praktiske råd og gode verktøy for enklere å kunne håndtere ulike situasjoner. Lær om hvordan advokater kan ta vare på egen helse i krevende saker og i møte med klienter. Foredragsholder er psykolog Thomas Nordhagen.

7. juni, Oslo, 750 kroner

DET ÅRLIGE KONKURSRETTSKURSET

Hold deg oppdatert på det siste innen konkurs- og panterett! Stikkord er abandonering, tilbakelevering, bo-unndragelse, virksomhetsoverdragelse, dekl. §5-5 – for å nevne noe. Årets kurs inneholder også parallellsesjoner hvor du selv velger blant ulike temaer.

13. – 14. juni, Kristiansand, 5450 kroner

FORHANDLINGSKURS PÅ HARVARD

Er jurister de fødte forhandlere? De fleste jurister skal forhandle, og mange gjør det uten faglig bakgrunn. Her får du mulighet til å få et teoretisk grunnlag og profesjonell trening – i æverdige rammer på Harvard campus. Foreleser er Robert Bordone, professor ved Harvard Law School og leder av instituttet for klinisk forhandlingsteknikk.

18. – 21. juni, Oslo, 29500 kroner



JUS arrangerer i juni forhandlingskurs for advokater på Harvard i Boston.

Foto: Rmbarricarte, Istock.com



HER ER SUKSESSOPPSKRIFTEN

- ✓ Ungt lag med partnere
- ✓ Stram styring av oppdragsfordeling
- ✓ En god strategi alle forstår

Wikborg Rein rundet milliarden i omsetning i fjor, men veien dit har vært smertefull. Les historien om Norges største advokatfirma.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Wikborg Rein har vært først ute med mye. Det var det første norske advokatfirmaet til å passere fem hundre millioner kroner i omsetning i 2007, og ble i fjor det første advokatfirmaet i Norge til å omsette for over en milliard kroner, med en vekst på intet mindre enn tjue prosent fra året før.

Suksessen har krevd beinhard jobbing, og en endring i hvordan oppdragene fordeles, forteller Geir Sviggum (42).

– Moderne ledelse av et advokatfirma innebærer at alle advokater, også partnere, i mye større grad enn før er underlagt en retning og en strategi som man må forholde seg til. Verden har blitt mer spiset og spesialisert. Vi jobber for krevende og komplekse klienter som selv besitter svært mye kompetanse, og som etterspør den absolutte ekspertisen innen ulike fagområder.

– Det fordrer disiplin, der man fordeler oppdragene etter ekspertområder, og ikke etter hvem som fikk inn selve oppdraget. Det å bli ledet i hva du kan drive med og ikke, og det å måtte innrette seg under en strategi, det har vært en vanskelig overgang for advokater som har jobbet lenge og som er vant til en friere hverdag, sier Sviggum.

OPP- OG NEDTURER

Wikborg Reins historie går tilbake til 1923 da Erling Wikborg etablerte et enkeltpersonforetak for å arbeide med sjørett og sjøforsikring mot de største rederiene og selskapene. Etter andre verdenskrig ble motstandsmannen Alex Rein med på laget. Nå er Wikborg Rein Norges største full-service forretningsadvokatfirma, der det maritime kun utgjør ett av mange fagområder.

Siden slutten av 1990-tallet har Wikborg Rein og Thommessen vært de største advokatfirmaene i Norge, etter hvert også sammen med BÅHR og Wiersholm.

Tar man en titt tilbake i historien til «de fire store», har alle gått gjennom opp- og nedturer. Kanskje spesielt i forbindelse med generasjonsskifter hvor tunge, innflytelsesrike partnere har takket for seg, og firmaene har måttet gjennomgå en ofte smertefull omstillingsprosess og fornyelse.

Fra 2015 til 2017 var dette situasjonen for Wikborg Rein.

– Verden endrer seg fort. Man digitaliseres, alt må balanseres og transformeres. Hvis man da er størst i bransjen, er det lett å bli hengende etter som gammeldags og konservativ, forteller partner og styreleder Geir Sviggum.



”
Suksessen har krevd beinhard jobbing, og en endring i hvordan oppdragene fordeles.

– Geir Sviggum

1923

Erling Wikborg
etablerer selskapet

42

1947

Erling Wikborg og Alex Rein
inngår kompaniskap

1956

Wikborg Rein åpner kontor
i New York (avviklet)

1965

Wikborg Rein åpner kontor
i Japan (avviklet)

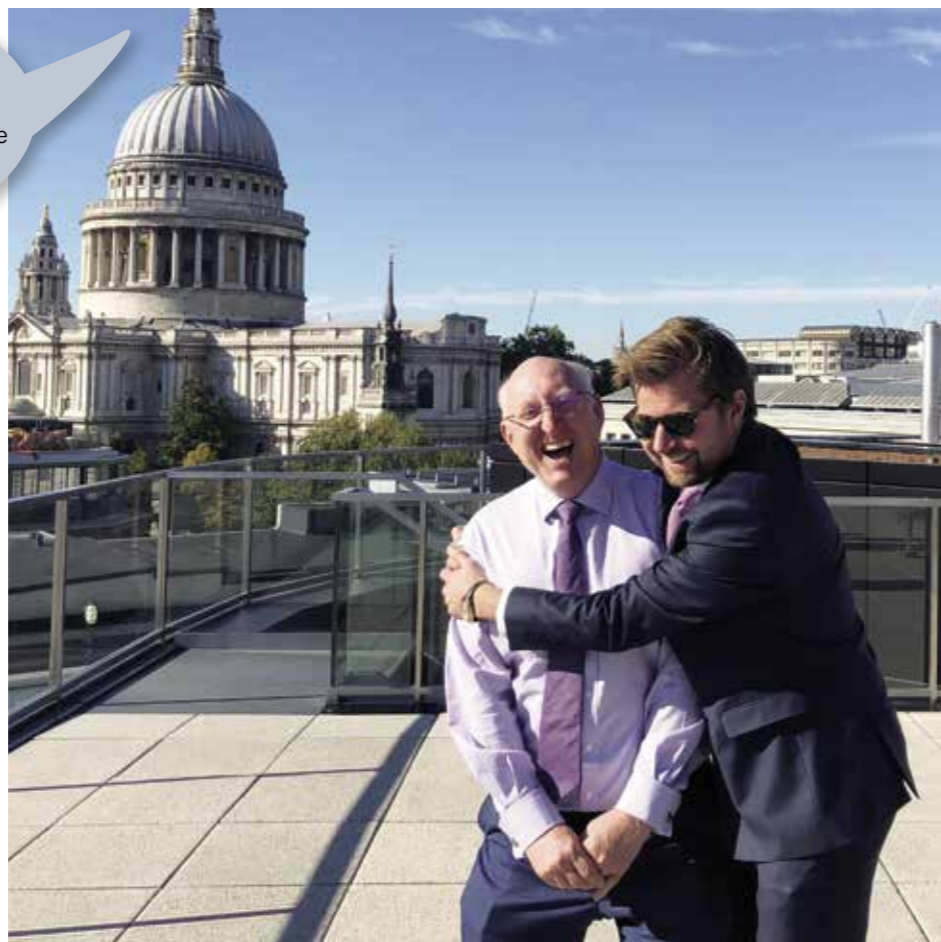
43

Sverre Tyrhaug, managing partner, Thommessen: Det er hyggelig å se hvordan Wikborg i 2018 virkelig fikk fart på firmaet. Det er bare å gratulere med god omstilling og vekst. Gode konkurrenter er viktig!

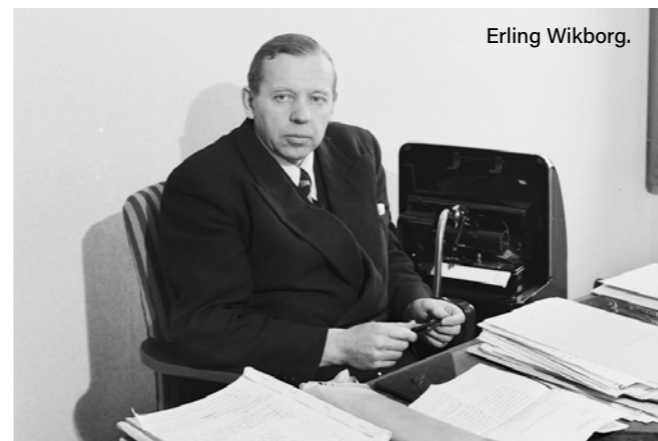


Partner Line Coll og managing partner Finn Bjørnstad etter isbadning.

Chris Grieveson (t.v) og Ole Henrik Wille ved London-kontoret i Cannon St.



Wikborg Rein på skihelg.



Erling Wikborg.

Vinneren av årets påskekonkurranse fikk en t-skjorte med bilde av styreleder Geir Sviggum.



Per M. Ristvedt var managing partner i Wikborg Rein fra 2003 til 2011.



Alex Rein.



Finn Bjørnstad har vært managing partner i Wikborg Rein siden 2015.



Susanne Munch Thore var managing partner fra 2011 til 2015.

”
Som advokatfirma kan man ha ulike tilnæringer til markedene man opererer i.

I forbindelse med den nevnte transformasjonen la styret og ledelsen en strategi som Sviggum mener slo ut i full blomst i 2018. Ifølge Dagens Næringsliv vokste ingen norske advokatfirmaer like mye som Wikborg Rein i fjor. Aldri har noe firma kommet så godt ut av Finansavisens advokatundersøkelse heller; Wikborg Rein økte mest i poeng fra 2018 til 2019, og tok flest førsteplasser, også i Up & Coming-kategorien.

Men det har ikke kommet gratis.

KLIENTSKIFTET

Den største endringen for Wikborg Rein de siste årene er dreiningen i fokus fra store, men ofte enkeltstående oppdrag til satsning på tunge og langsiktige klientrelasjoner i Norge, forteller Sviggum. I 2018 jobbet firmaet tett med fire av de seks største selskapene på Oslo Børs.

– Som advokatfirma kan man ha ulike tilnæringer til markedene man opererer i. Vi er blitt ekstremt spesialisert rent faglig, og firmaet tiltrekker seg fremdeles en lang rekke enkeltoppdrag fordi markedet oppfatter at vi har en faglig profil som etterspørres der og da. Dette må kombine-

res med en ledelsesfilosofi og styring mot å være den sentrale leverandøren av komplekse juridiske tjenester til de største norske selskapene, og ha en bred tilnærming mot dem.

– Vi har endret klientporteføljen i stor grad og blitt, sammen med et lite knippe norske forstedivisjonsfirmaer, den foretrukne leverandøren for nettopp svært mange av de største selskapene i Norge, sier Sviggum.

Ifølge ham er det ikke suksessen som er viktigst, men kvalitetene, og det han omtaler som «et stjernelag» i bunn.

Wikborg Rein har også jobbet for å være fremst på digitalisering og teknologi.

– Vi velger oss ulike slagord fra år til år som skal prege måten vi jobber på. I år er det «the learning organization». Det viktigste for oss er at advokatene tar eierskap til strategiene og verktøyene, og driver prosessene internt.

KUTTET ANTALL PARTNERE

– Hva er det som gjør transformasjonene smertefulle?

– Advokatbransjen er et fritt yrke. Den er arbeids-

krevende, med klienter som ønsker mye av deg, men noe av det positive har alltid vært at man har en ganske betydelig grad av frihet, svarer Sviggum.

Den digitale transformasjonen har ført til at arbeidsformene er helt annerledes enn før, forteller han.

– Det er en enorm forskjell i måten å jobbe på. Hele den digitale biten av moderniseringen vi har gått gjennom, er et stort skifte for mange.

I perioden fra 2014 til desember 2018 reduserte Wikborg Rein antall partnere fra 73 til 56, samtidig som nye partnere ble tatt opp. Det er vondt når ansatte må gå, mener Sviggum.

– De fleste kommersielle bedrifter må nedskalere i nedgangstider. Det er vanskelig å spore nedgangstider i advokatbransjen de siste årene, men under denne totaliteten, er det noen som gjør det svakere enkelte steder og noen som gjør det bedre. Dette er i stor grad markedsdrevet. Da er det ledelsens oppgave å ta stilling til om dette er en forbigående markedsnedgang eller en varig endring som gjør at vi må forandre på vår sammensetning av kompetanse – om vi er for mange eller for få. Det kan være smertefulle prosesser.

MÅ VILLE BLI BEST

– Du snakker om «stjernelaget», men hva er det egentlig?

– Vi har alltid vært ekstremt opptatt av faglig spisskompetanse. Derfor har vi engasjert oss sterkt i faglige miljøer, det være seg i lovutvalg, gjennom undervisning på universitetene og så videre. Når man skal sette sammen en totalitet i tjenestetilbud til et kommersielt næringsliv, må man ha en variasjon i mennesketyper; fra den professorale typen, som er Norges fremste innenfor et snevert fagområde, til mer kommersielt anlagte advokater med ekstreme rainmaker-egenskaper. Det å sette sammen et lag som består av en balanse i mennesketyper er viktig.

(En rainmaker er et begrep som brukes om en person som er svært flink til å skape business og dra inn nye kunder og penger.)

Sviggum mener det er spesielt to ting som gir grunn til å tro at suksessen som Wikborg Rein opplever, vil vedvare.

FÆRRE MELLOM 45 OG 55

Firmaets suksess er et resultat av en enestående laginnsats der alle ledd og nivåer har spilt

”
Hele den digitale biten av moderniseringen vi har gått gjennom, er et stort skifte for mange.

1971

Wikborg Rein åpner kontor i Rotterdam (avviklet)

1978

Wikborg Rein åpner kontor i Bergen

1987

Wikborg Rein åpner kontor i London

1993

Susanne Munch Thore blir første kvinnelige partner. Hun var managing partner fra 2011 til 2015.

essensielle roller, sier Sviggum, og trekker frem to faktorer som han mener gir firmaet trygghet for at medgangen har et langsiktig perspektiv.

– Det ene er at mye av suksessen skyldes at man har utviklet en klientportefølje som er langsiktig, stabil og tung. Hvis man baserer seg på å leve av få og store enkeltsaker i utlandet og liknende, er det en ganske sårbar virksomhet. Hvis man derimot lever i et marked hvor porteføljen er slik som vår, så kan klientenes behov for advokattjenester svinge over tid, men da er vi som firma med når viktige hendelser finner sted i norsk næringsliv.

– Det andre knytter seg til vår demografi. I forhold til våre konkurrenter har vi relativt sett færre partnere i aldersgruppen 45 til 55 år. Dette har blant annet ført til at «ungdomsgenerasjonen» i 30- og begynnelsen av 40-årene har fått svært stor synlighet utad og innflytelse internt. Vi konstaterer at denne generasjonen har massiv markedspenetrasjon, og den betydning ungdomssuksessen har for vår totale fremgang, gir stor grunn til optimisme på lengre sikt, sier Sviggum.

Wikborg Reins klare mål er å overgå 2018 i 2019.

KJØNNSKRAV

Selv om moderskipet er godt plassert i Oslo, har firmaet også kontorer i Bergen, London, Singapore og Shanghai. Sistnevnte ledet Sviggum selv fra 2008 til 2013. I fjor ble han altså styreleder.

Wikborg Rein har nå over to hundre advokater, hvorav 58 partnere. Størst i Norge til tross, er selskapet ingen foregangsfigur når det kommer til kvinneandel i partnerskapet. Kvinneprosenten i Wikborg Rein ligger nå på om lag ti. I fjor høst sa managing partner Finn Bjørnstad til Advokatbladet at det «nesten er litt flaut», men skal vi tro Sviggum, vil ikke dette vare lenge.

– Nå er vi mye mer opptatt av å skreddersy tilværelsen for de ansatte i visse faser av livet. Dette er essensielt for å unngå talentflukt i de mest kritiske fasene, hvor livet for øvrig er mest hektisk. Dette er ikke kvinnetiltak, men snarere moderniserings tiltak for både menn og kvinner, for å speile det samfunnet vi lever i. De må gis trygghet for at vår satsning på dem er langsiktig.

DNB er blant klientene som stiller krav til kjønnsbalanse. I avtaleperioden må femti prosent av alle partnerne selskapet tar opp være kvinner. Derfor mener Sviggum at det nærmest sier seg selv at kvinneandelen vil øke i tiden som kommer.

– På seniornivå har vi over femti prosent kvinner. Videre har vi god kvinnerepresentasjon i ledelsesfunksjoner, i styret og liknende. En partner er imidlertid en aksjonær, en eier av firmaet. Det har vært veldig lite fokus på hvem som eier de store bedriftene i Norge for øvrig i kjønnsdebatten. Et moment som må ligge til grunn for debatten, er

en forståelse for at dette dreier seg om hvem som eier firmaet, og man greier ikke å endre eierbasen over natten. Da må man ta fra folk eierskapet og sette andre inn, og det er ikke slik man forholder seg til mennesker med eierrettigheter for øvrig i samfunnet. Dette er en mer langsiktig prosess, sier Sviggum.

INGEN REVOLUSJON

Advokatforeningens kvinneutvalg mener at antall kvinnelige partnere har beveget seg så lite over så mange år at man ikke lenger kan lene seg på at det vil endre seg over tid. På en måte er Sviggum enig.

– Hvis man ser nærmere på de siste ti årene har utvalget helt rett når det gjelder partnernivå. Hvis det jeg sier nå inntreffer, så vil ikke utvalgets argumenter stemme lenger. Da er det jo slik at det vil endre seg i relativt greit tempo.

Konkurransen med norske og utenlandske firmaer er tøff, medgir han.

– Hvem som vinner den konkurransen er det markedet som bestemmer. Hvis de ti største selskapene i dag bestemmer seg for at de bare skal hyre inn kvinnelige advokater til å løse alle deres oppdrag, er det klart at det ville revolusjonert bransjen. Norsk næringsliv må hjelpe oss med å dyrke frem kvinner ved å etterspørre deres kompetanse, som vi igjen må bli enda flinkere til å synliggjøre. Det er et viktig samspill.

INDIVIDUALISTEN

Selv er Sviggum småbarnsfar til to, og mener at det er helt avgjørende at partnerne går foran som gode rollemodeller også når det kommer til balansegangen mellom jobb og familieliv.

– Jeg er en individualist i den forstand at jeg tror på det subjektive – at alle finner sin greie og hva som fungerer for seg. For meg handler avslapning om å få fokuset helt bort; ikke nødvendigvis å ligge på sofaen, men mentalt sett å koble helt ut. Med mindre det er noe helt spesielt, er jeg på alle fotballtreninger og deltar på veldig mange av barnas fritidsaktiviteter. Jeg er assistenttrener på fotballaget. Finner man glede i det, er det en rekreasjon i seg selv. Man bruker mye toppidrettsmetaforer i advokatbransjen, men glemmer ofte at idrettsutøvere som presterer på topp, hviler mye.

– Så hva er suksessoppskriften til Wikborg Rein?

– Man må legge en strategi som er så forståelig at alle kjøper den og gjør den til sin egen, og så må man være konsistent mot den, og ikke endre strategien etter innfallsmetoden. Samtidig må man skape en kultur med arbeidsglede og stolthet over det man får til sammen. Man må skape et velkomponert team som genuint ønsker å bli best, både individuelt og som firma. •

Morten Goller, managing partner, Wiersholm: Som tidligere partner i Wikborg Rein har jeg fulgt de senere årenes omstillingsprosess med stor interesse, og synes det er utrolig hyggelig at de har lyktes så bra. Finn og Geir, og sikkert mange andre, har gjort en imponerende jobb.



– Omstillingsprosessen var energikrevende for de involverte. I 2018 kom rekyleffekten, og da ble det veldig gøy på jobb, sier styreleder Geir Sviggum.

”
Man må legge en strategi som er så forståelig at alle kjøper den og gjør den til sin egen, og så må man være konsistent mot den.

2000

Wikborg Rein åpner kontor i Singapore

2002

Wikborg Rein åpner kontor i Shanghai

2007

Wikborg Reins omsetning runder 500 millioner med Per M. Ristvedt som managing partner

2018

Wikborg Reins omsetning runder én milliard med Finn Bjørnstad som managing partner



– Gi meg heller ti etterforskere og to påtalejurister enn en slik lov

I fjor ble det registrert 220 gjengangere under 18 år som begår kriminalitet. Riksadvokat Tor-Aksel Busch er klar på at strengere straffer på utsatte steder ikke er veien å gå for å senke tallet.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Istraten av mai arranger- te Advokatforeningen rettspolitisk seminar om ungdomskriminalitet i samarbeid med Riksadvokaten.

Tall fra politiet viser at rundt 23.000 barn og unge ble registrert med straffbare forhold i 2018. Majoriteten av disse er kun registrert med ett forhold, mens 220 er registrert med ti eller flere forhold. 182 av gjengangerne hører til i Oslo.

FLERE FULLFØRER

I 2014 ble ungdomsstraff og ungdomsoppfølging innført som alternativer til fengsel eller samfunnsstraff for mindreårige som begår kriminalitet.

I fjor mottok Konfliktrådet totalt 527 saker, hvor av 55 om ungdomsstraff og 472 saker om ungdomsoppfølging.

– De vanligste sakstypene hos

Konfliktrådet er narkotika, vold og trusler, sa Sigrud Bay, konstituert direktør i Konfliktrådet.

I 2015 var det 56 prosent av ungdommene som ble idømt ungdomsstraff som fullførte. I 2018 hadde tallet steget til 69.

– Mitt hovedbudskap er at dette er unge straffereaksjoner under utvikling. Vi må vurdere, se videre på mulige lovendringer og kontinuerlig jobbe med det tverrfaglige samarbeidet. Den største utfordringen er tid, sa Bay.

IMOT DOBBEL STRAFF

Også riksadvokat Tor-Aksel Busch mener det er behov for justeringer av ungdomsstraffen. Samtidig var han klar på at doubling av straffer på utsatte steder, slik Frps nestleder Sylvi Listhaug foreslår, ikke er et godt alternativ.

– Jeg er fullt ut tilhenger av

økt oppmerksomhet mot forebygging, men vi vet at til dels alvorlig kriminalitet skjer, og de senere årene har det vært for mange drapssaker med gjerningspersoner under 18 år. De gjør stort inntrykk.

– I denne reaktive innsatsen er det helt åpenbart at vi ikke kan la det gå for lang tid – straff skal serveres varm. Den virker best da, det er det ingen tvil om. Vi har et system som ikke er optimalt, men skal vi da bøte på det systemet ved å gi dobbelt straff på områder som muligens er utsatt, undret Busch.

– Fra et faglig standpunkt vil jeg ha flere oppklarte saker. Gi meg heller ti etterforskere og to påtalejurister enn en slik lov, sa riksadvokaten som samtidig benyttet anledning til å fortelle at han har søkt avskjed fra 1. november. •

Til en annen gang, Justisdepartementet: Det er lov å spørre

I den siste tiden har to ulike konsultentselskaper gjennomført to analyser på oppdrag av Justisdepartementet, henholdsvis om bistandsadvokatorordningen og om stykkprisordningen. Til en samlet pris av 1,7 millioner konkluderer de to rapportene med hva mange advokater, og vi i Advokatforeningen, kunne ha fortalt departementet helt gratis.

Det er Oxford Research som står bak analysen av bistandsadvokatorordningen. Det overordnede funnet er at loven virker etter hensikten. «Bistandsadvokaten styrker fornærmedes rettsstilling, både gjennom juridisk bistand og gjennom å gi trygghet og verdighet. Der er som bestilt fra 2008-reformen», heter det i rapporten.

Konsulentene fant en utgiftsvekst på 165 prosent for ordningen fra 2008 til 2017. Veksten forklares med at bistandsadvokater bidrar i flere saker og sakstyper, akkurat slik politikerne ønsket. Konsulentene fant «ikke grunnlag for å hevde at utvidelsen har gitt økte kostnader ved at bistandsadvokatooppdraget i den enkelte sak er utvidet.»

Rapporten kommer med konkrete anbefalinger til politikerne: De mener det bør utredes muligheter for stykkprisbetaling på etterforskningsstadiet, men uttaler samtidig at det er vanskelig å finne ideelle løsninger for dette. Dette fordi «sakene er ganske ulike også innenfor samme sakstype», noe som gjør at forskerne mener «det bør være romslige unntaksregler».

Rapporten foreslår dessuten å avgrense bistandsadvokatens oppgaver til de rent juridiske spørsmålene, samt å øke bruken av koordinerende bistandsadvokater. Dessuten at domstolen får mulighet til å tilpasse bistandsadvokatooppdraget ut fra behovet i den enkelte sak, slik det for øvrig foreslås i utkastet til ny straffeprosesslov, samt at domstolen får myndighet til å gjennomføre enkelte andre avgrensninger.

Menon Economics, som så på stykkprisordningen, fant at det var stor variasjon i advokatens rapporter. Den enkelte advokat bruker mer tid enn stykkprissatsen i noen saker, mindre i andre. Noen advokater bruker systematisk mer tid enn andre på like oppdrag. Konsulentene fant dessuten at høyere stykkpris fører til økt timebruk, og at en slik høyere stykkpris også gir lavere variasjon i tidsbruken – fra advokat til advokat.

Rapporten viser at advokatene opplever søknads-

prosessen for å få omgjort stykkprisen til reelt medgått tid, er tidkrevende. Og at advokatene opplever sannsynligheten for å få medhold hos fylkesmannen som lav, slik at mange derfor unnlater å søke om dette.

Menon trekker frem ekteskaps- og familiesaker som områder som kanskje ikke egner seg for stykkprissystemet. Samtidig peker de på at stevning av barnevernssaker til tingretten er en sakstype som kunne egne seg for stykkpris - for å unngå at økonomiske insentiver driver sakene inn for tingretten.

Utover dette foreslår Menon en moderat heving av enkelte stykkprissatser, og at søknadsprosessen for å få dekket reelt medgått tid, gjøres enklere.

Advokatforeningen vil nå selvsagt jobbe videre med Justisdepartementet med

begge disse ordningene. Det fremkommer svært lite nytt i de to rapportene, så de endrer i liten grad dette arbeidet.

Hvilket leder meg over til et lite spørsmål: Ingen i Norge kjenner advokatbransjen bedre enn Advokatforeningen. Hvorfor kontakter ikke departementet oftere oss, når de lurer på hvordan det står til i bransjen? Hvorfor bruke store penger på private konsulenter med varierende forutsetninger for å gjøre gode analyser om advokater og advokatbransjen, uten å spørre oss til råds først?

Vel, det får bli deres sak. La meg avslutte med å takke dere advokater for den ansvarsfølelse og yrkesstolthet som ligger bak én av konklusjonene om stykkprisordningen:

«Under fritt rettsråd velger mange advokater å yte rettshjelp godt utover stykkprisen, selv om de ikke får betalt for det. En kan ikke forvente at advokater over tid skal yte denne rettshjelpen hvis de ikke får innvilget utvidet bevilling der dette er nødvendig.»

MERETE SMITH,
generalsekretær

Merete Smith



NEDERLAND: – NÅR ADVOKATER UTFØRER KLASSISKE ADVOKATOPPGAVER, GJELDER IKKE HVITVASKINGSLOVEN



Av BAS MARTENS, advokat, partner i Delissen Martens, Haag i Nederland og SUZANNE HENDRICKX, rådgiver ved The Bar Association of the Hague.

nale hvitvaskingslov. Med andre ord, når advokaten utfører klassiske advokatoppgaver, gjelder ikke Wwft.

Wwft gjelder heller ikke på det første møtet mellom en advokat og en (potensiell) klient.



Spenningen mellom rapportering og konfidensialitet er selvsagt også et problem i vår jurisdiksjon.

Gjennom Twitter er vi blitt gjort oppmerksomme på at det i Norge foregår en diskusjon om omfanget av advokaters rapporteringsplikt vs. konfidensialitetsplikten. Vi har lest flere av artiklene fra Advokatbladet.no om dette temaet ved hjelp fra Google-translate.

Vi underviser i anti-hvitvasking regler for advokater, regnskapsførere, notarer, eiendomsmeglere og skatterådgivere i Nederland, og deler gjerne våre erfaringer i Nederland med Advokatbladets lesere.

Spenningen mellom rapportering og konfidensialitet er selvsagt også et problem i vår jurisdiksjon. Vår nasjonale hvitvaskingslov, Wwft - Wet ter Voorcoming van Witwassen en financiering van Terrorisme - (Lov om forebygging av hvitvasking og finansiering av terrorisme) - starter med spørsmålet om kundekontroll i tråd med Wwft, altså såkalt CDD (client due diligence) / KYC (Know your customer), og rapporteringsplikt faktisk gjelder.

All juridisk rådgivning - knyttet til saker som havner i retten, eller anbefalinger for å unngå en formell prosedyre og rådgivning etter en formell prosedyre - faller ikke under vår nasjo-

Tanken bak dette er at en person må være fri til å konsultere en profesjonell (den samme regelen gjelder også for regnskapsførere, skattemyndigheter og notarer) uten å måtte frykte at han vil bli rapportert til Finansdepartementet eller til vår såkalte Financial Intelligence Unit, FIU. Tanken er også at advokaten kan overtale klienten til ikke å handle etter sine ulovlige intensjoner.

Vår hvitvaskingslov Wwft gjelder imidlertid når en advokat utfører plikter som spesifikt er nevnt i lovteksten; dersom advokaten selvstendig gir råd om transaksjoner knyttet til:

- Kjøp og salg av fast eiendom.
- Forvaltning av penger, mynter, edle metaller, edelstener eller andre verdisaker.
- Etablering eller administrering av selskaper og juridiske enheter.

- Salg eller kjøp av aksjer i selskaper, eller overtagelse av selskaper, samt fusjoner og oppkjøp.
- Utfører oppgaver som kan sammenlignes med skattemessig rådgivning eller regnskapsføring.
- Fungerer som mellommann eller representant i finansielle transaksjoner, eller transaksjoner innen eiendomsmegling.

... Da gjelder hvitvaskingsloven!

Utenfor dette omfanget er advokaten bundet til diskresjon og taushetsplikt. Et brudd på taushetsplikten er en kriminell handling. I praksis er det ofte vanskelig å fastslå de eksakte grensene mellom Wwft og ikke-Wwft saker.

Derfor har den nederlandske advokatforeningen opprettet et kunnskapssenter om hvitvaskingsloven ved sitt kontor i Haag (Orde van Advocaten den haag). Der kan advokater blant annet be om konfidensielle råd om problemer knyttet til hvitvasking av penger.

Vi har 18.000 praktiserende advokater i Nederland. Antall anti-hvitvaskingsrapporter (AML-rapporter) er omtrent ti i året. •



Bas Martens var leder av Den nederlandske advokatforeningen (Nederlandse orde van advocaten) fra 2012 til 2015. Suzanne Hendrickx er advokat og rådgiver for Advokatforeningen i Haag. De to rådgir også advokatfirmaer om compliance og risikostyring.

MANGLLENDE KOMPETANSE, KOMBINERT MED FRYKT FOR Å GJØRE FEIL, ER TIL HINDER FOR INNOVATIVE ANSKAFFELSER



Av ANDERS AASLAND KITTELSEN, advokat i Virke og ANITA SUNDAL, advokat og leder arbeidslivs- og næringspolitikk i Virke

For påske kom stortingsmeldingen Smartere innkjøp - effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser, hvor regjeringen foreslår en etterlengtet helhetlig strategi for offentlige anskaffelser. Meldingen bærer preg av at det er gjort undersøkelser hos både oppdragsgivere og leverandører. Virke yter juridisk rådgivning til våre 21.000 medlemsvirksomheter, og har bidratt med flere innspill.

Regjeringen utpeker små og mellomstore virksomheter (SMB) som sentrale for næringslivet, og trekker frem tre aksjonspunkter. Regjeringen vil for det første evaluere endringen av terskelverdiene for kunngjøring. SMB'er ønsker større tilgang til markedet ved økt kunngjøringsgrad. Vår rådgivning viser at SMB'er også er opptatt av hvordan kontrakter kan holdes under terskelverdiene. Slike forespørsler er ikke primært motivert av et ønske om å holde kunder for seg selv, men opplevelsen av at oppdragsgiver har lettere for å gjennomføre et kjøp når risikoen for klager er lavere.

For strenge krav til kunngjøring kan oppleves som et hinder for utvikling av lokalt næringsliv. Virke mener tilrettelegging for bruk av frivillige kunngjøringer kan være like hensiktsmessig

som å senke terskelverdien.

For det andre vil regjeringen foreta en todelt utredning av de markedsmessige konsekvensene av store offentlige anskaffelser og oppdragsgiveres etterlevelse av 'del opp eller begrunn-prinsippet'. Vi opplever ikke at oppdragsgivere begrunner hvorfor de ikke deler opp anskaffelser. Regjeringen bør oppfordre til etterlevelse av prinsippet. Mindre leverandører faller i mange anbud fra fordi kontraktene er for store til at de kan levere egne tilbud. Regjeringen bør derfor fokusere på hvilke tiltak den kan iverksette, slik som å sørge for at eksempelvis familieeide hoteller får delta i konkurranser.

For det tredje vil regjeringen vurdere rollen til Statens innkjøpssenter og andre innkjøpssamarbeid. Dette er i tråd med innspill fra Virke. Innkjøpssamarbeid er fornuftig, men det er også viktig at målsetningen ikke bare er å inngå store, men også gode, kontrakter.

Regjeringen erkjenner at innkjøpskompetansen er varierende, og at manglende kompetanse kan være til hinder for viktige mål. For mange oppdragsgivere er det viktigere å gjennomføre en anskaffelse uten juridiske feil, fremfor å gjøre et kommersielt godt kjøp. Erkjennelsen er viktig fordi manglende kompetanse kombinert med frykt for å gjøre feil er til hinder for innovative anskaffelser og anskaffelser fra SMB'er. Med rett kompetanse vil motet kanskje bli større?

Å endre frykttkulturen kan oppnås gjennom økt kompetanse. Meldingen bruker mye plass på lederes kompetanse. Lederkompetanse er bra og hos store oppdragsgivere helt nødvendig. Problemet er imidlertid at oppdragsgivere med små eller ingen innkjøpsavdeling

bare har én person som er ansvarlig for alle sider ved et innkjøp. Kompetanseløftet må primært komme her. Vi mener mindre innkjøpere bør fokusere på standardisering, digitalisering og konkret praktisk læring på relevante møteplasser, også hvor tilbydere er representert.

Regjeringen oppfordrer (igjen) oppdragsgivere om å bruke standardkontrakter. Samtidig foreslår den at tilbydere melder fra om feil i anbudsgrunnlagene. De av oss som har støttet seg til avsnitt 71-75 i Byggholddommen, og som holdt pusten mens vi leste avsnitt 64-65 i Mikadommen, vet at dette ikke er ukomplisert. Vi tror likevel det ville være bra med følgende «kan-ikke-bare-alle-være-venner-tilnærming»: Oppdragsgivere slutter å avvike fra standardkontrakter, og tilbydere melder fra om feil de oppdager i kontraktene. Så kan vi advokater avstå fra klager og søksmål som spekulerer i teoretiske feil og uklarheter.

Regjeringen vil se på muligheten for å utvikle verktøy for å identifisere effekter og kostnader av å stille miljøkrav i offentlige anskaffelser, og den vil utarbeide en handlingsplan for å øke andelen klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon. Meldingen er her for vag. Det grønne skiftet må skapes ved tilbud og etterspørsel. Anskaffelser kan by på en enorm etterspørsel etter bærekraftige produkter og tjenester. Miljøvennlige anskaffelser er en investering som kan gi kostnadseffektive miljøgevinst på sikt, og enkle miljøkrav må bli en del av den overordnede strategien. En forenkling ville være om leverandører ikke må forholde seg til flere merkeordninger og om beskrivelser av miljøtiltak standardiseres. •

ENKELT OG FLEKSIBELT E-KURS FRA JUS

Våre kursdeltakere velger e-kurs fra oss fordi det gir dem høyt læringsutbytte og frihet til å velge tid og sted.

| | | |
|--|--|---|
| <p>ARBEIDSRETT</p> <p>Fortrinsrett i arbeidsforhold NYTT KURS Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> <p>Krav til faste ansettelser NYTT KURS Innføringskurs / 1 juridisk time</p> <p>Nedbemanning og omstilling Fordypningskurs / 2 juridiske timer</p> <p>Pensjon - viktige ting å huske på Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> <p>Tariffavtaletolkning Innføringskurs / 1 juridisk time</p> | <p>COMPLIANCE</p> <p>Grunnleggende compliance NYTT KURS Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> <p>Hvitvaskingsloven Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> <p>ETIKK</p> <p>Advokatetikkk – noen problemstillinger Innføringskurs / 3 etikktimer</p> <p>Den gode prosess - advokatenes ansvar med sivile rettsaker Innføringskurs / 2 etikktimer</p> | <p>KONTRAKTSRETT</p> <p>Obligasjonsretten på 2 x 45 minutter Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> <p>LEDELSE</p> <p>Den vanskelige samtalen Innføringskurs / 1 ikke-juridisk time</p> <p>Finn Fokus - Strategier for bedre konsentrasjon og mer overskudd JUS i samarbeid med andre / 3 ikke-juridiske timer</p> |
| <p>BARNERETT</p> <p>Tale eller tie? NYTT KURS Innføringskurs / 1 juridisk time</p> | <p>FAMILIE-, ARVE- OG SKIFTERETT</p> <p>Opprettelse av testament-feller og gode råd Ajourføringskurs / 2 juridiske timer</p> <p>Vederlagskrav i ekteskap og samboerforhold Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> | <p>OFFENTLIGE ANSKAFFELSER</p> <p>Anskaffelsesrett i et nøtteskall Innføringskurs / 3 juridiske timer</p> <p>Offentlige anskaffelser - kvalifikasjonskrav Fordypningskurs / 1 juridisk time</p> |
| <p>BOLIG- OG EIENDOMSRETT</p> <p>Oppgjørsoppdrag for advokater Innføringskurs / 2 juridiske timer / 2 eiendomstimer</p> <p>Sentrale emner i prosjektoppgjør Innføringskurs / 1 juridisk time / 1 eiendomstime</p> <p>Tilbakehold og deponering i overleveringsfasen etter avhl. og buofl. Innføringskurs / 2 juridiske timer / 2 eiendomstimer</p> | <p>FORSIKRINGSRETT</p> <p>Ansvar for overvannsskader på fast eiendom Ajourføringskurs / 2 juridiske timer</p> | <p>OPPHAVSRETT</p> <p>Opphavsrett og personvern på nett Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> |
| <p>BYGGEKONTRAKTER OG ENTREPRISERETT</p> <p>Ekspropriasjonsretten i et nøtteskall Innføringskurs / 2 juridiske timer / 2 eiendomstimer</p> <p>Lojalitet i kontraktsforhold Fordypningskurs / 2 juridiske timer</p> | <p>FØRVALTNINGSRETT OG STATSRETT</p> <p>Offentleglova i et nøtteskall Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> | <p>PATENT-, VAREMERKE- OG DESIGNRETT</p> <p>Varemerker – Hva er du beskyttet mot? NYTT KURS Innføringskurs / 3 juridiske timer</p> |
| <p>BYGNINGS- OG REGULERINGSRETT</p> <p>Endringene i byggesaksdelen av pbl og byggesaksforskriften (SAK) Ajourføringskurs / 2 juridiske timer</p> <p>Utbyggingsavtaler - spleiselag med og uten kommunen Spesialkurs / 3 juridiske timer / 3 eiendomstimer</p> | <p>IKT-RETT</p> <p>Innføring i IT-rett og det lokale stammespråket NYTT KURS Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> | <p>PERSONVERN</p> <p>Personvern etter GDPR Innføringskurs / 2 juridiske timer</p> |
| | <p>KONKURRANSE- OG STATSSTØTTERETT</p> <p>Reglene om offentlig støtte - en 360 graders innføring Innføringskurs / 3 juridiske timer</p> | <p>SIVILPROSESS</p> <p>Aktørportalen og digitalisering av rettsaksarbeidet Innføringskurs / 2 ikke-juridiske timer</p> |
| | | <p>STRAFFERETT OG STRAFFEPROSESS</p> <p>Nytt i ny straffelov Ajourføringskurs / 6 juridiske timer</p> |

Kaare Shetelig, Christian Reusch og Ola Ø. Nisja står bak den ferske boken «Ærede rett». Boken utgis av Universitetsforlaget, har 256 sider og koster 399 kroner.



- Ikke ta med kaffen inn i rettssalen

Tre erfarne prosessadvokater har skrevet bok med tips til hvordan man bør forberede seg før man skal i retten, og hvordan man bør te seg i rettssalen.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Nylig ble boken «Ærede rett» lansert med et frokostseminar i Wikborg Reins lokaler i Oslo. I boken, som gis ut av Universitetsforlaget, gir partnerne Ola Ø. Nisja og Kaare Shetelig fra Wikborg Rein, og Simonsen Vogt Wiig-partner Christian Reusch en innføring i hvordan man bør legge opp rettsakerne, og gjøre forberedelsene til sakene.

Forfatterne gir tips til både forberedelser og hovedforhandlingen, samt en rekke praktiske råd for hvordan man bør opptre overfor dommer og motpart.

«Ærede rett» er først og fremst beregnet på ferske advokater og advokatfullmektiger som står foran sine første rettsaker, men kan også være nyttig for andre som vil bedre sin sakførsel.

- DYPT, IKKE BREDT!

I boken gjennomgår advokatene grundig alt fra hvordan man bør legge opp rettsaken på en best mulig måte, til praktiske tips som når advokatkappe skal benyttes, og hvilke tiltaleformer som passer. – Mange jobber i bredden fordi de er redd det skal være et eller annet de overser - og ender opp med ikke å jobbe tilstrekkelig med sakens sentrale spørsmål, sier Kaare Shetelig.

Ett av de praktiske rettsakstipsene fra forfatterne er å vente med både mat, kaffe og snus til pausene.

- BARE VANN ER GREIT

På flere punkter gir forfatterne uttrykk for at advokater kan ha ulike stilarter, men på dette punktet er de klare:

«Ønsker man å drikke noe, bør det være vann fra rettens karafler drikket av rettens glass/plastkrus.

Man skal ikke drikke kaffe eller brus i retten», heter det i boken, som likevel understreker at det kan være delte meninger om rådene som angår opptreden i retten, og at alle må finne sin stil.

– I retten er det formelle rammer, og alltid en viss høytidelighet, selv om det kanskje er annerledes nå enn det var før. Noen dommere vil tenke at en kaffekopp er greit, mens andre vil la seg irritere. Vårt råd er derfor at for å være på den sikre siden, bør man vente med kaffen til pausene, sier Christian Reusch. •

RETTSSAKS-VETTREGLER

1. Oppfør deg ordentlig gjennom hele prosessen, både skriftlig og muntlig.
2. Velg hvilke slag du skal ta - det er ofte lurt å la det ytre fort falle, og det er på ingen måte gitt at klienten er tjent med at du tar enhver prosessuell diskusjon.
3. Ikke bruk større ord enn du kan bære.
4. Ta signaler fra dommerbordet.
5. Ikke ha fakter, og forsøk å unngå å gi motparten og dennes prosessfullmektig negative karakteristikk.
6. Det skrives for langt i saksforberedelsen. Forsøk å konsentrere fremstillingen.
7. Finn frem til hva som er sakens springende punkter og konsentrer deg om disse, ikke spring etter alle kaniner.
8. Det er ingen skam å forlike.
9. Ha en god dialog med motpartens prosessfullmektig.
10. Ikke bli følelsesmessig engasjert.

Kilde: Ærede Rett!

- Vi kunne absolutt trengt en dæsj russisk råskap

Når Frode Berg er tilbake på norsk jord, bør saken bli gjenstand for noe i retning av en ny mini-Lund-kommisjon, mener hans norske advokat Brynjulf Risnes. Her forteller han om hvordan det har vært å jobbe med saken, og om hva som fascinerer ham mest med Russland.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Den tidligere grenseinspektøren Frode Berg ble i påsken dømt til fjorten års fengsel i Moskva byrett for spionasje. Mannen har en beundringsverdig ro og pågangsmot, forteller Risnes.

Brynjulf Risnes, som snakker flytende russisk, har hatt flere saker knyttet til vårt naboland i øst. Han var advokat for mange av flyktningene som syklet over grensen mellom Russland og Norge i 2015. I løpet av kort tid kom drøye fem tusen flyktninger over grensen ved Storskog. Tiltakene som norske myndigheter satte i verk for å stanse flyktningstrømmen var både inhumane og dyre, og resultatet av et politisk spill, mener Risnes.

Risnes var tidligere forsker ved Norsk utenrikspolitisk institutt, og er Russland-ekspert. Han jobber med strafferett og immigrasjon, og tidligere sittet både i Advokatforeningens lovutvalg for asyl- og utlendingsrett og Menneskerettighetsutvalget. Han satt også i utvalget som har vurdert fri rettshjelp-ordningen.

Hva var det mest oppsiktsvekkende med måten rettssaken mot Frode Berg ble gjennomført på, etter din oppfatning?

– Den enorme hasten saken til slutt ble gjennomført med. Man endte opp med fire vitner og en hovedforhandling på cirka fire timer.

Hva gjorde sterkest inntrykk på deg i arbeidet med saken?

– Det er vel særlig to ting: Det ene er det enorme hemmeligholdet som omgir alt som heter etterretning. Det er temmelig ugjennomtrengelig, og befinner seg mildt sagt et stykke unna den verden jurister vanligvis bekjenner seg til med begreper som åpenhet og rettssikkerhet.

– Det andre er Frode Bergs helt fantastiske evne til å holde motet oppe. Jeg tror vi vanskelig kan

forestille oss det presset han opplever i kryssilden mellom stater og etterretninger, konstant i medienes søkelys. Midt oppi alt dette er han en mester til å holde hodet over vannet.

Hvilke utfordringer møtte du på i samarbeidet med Frode Bergs russiske advokat, Ilja Novikov?

– Utfordringene skyldes vel mer saken og dens særegenheter enn samarbeidet mellom advokatene. I en sak hvor alt er hemmelig og du må gå ut fra at du er under konstant overvåkning i en eller annen form, er det ikke lett finne gode arbeidsformer.

Novikov er bare 37 år gammel, men er en kjent advokat i Russland. Kan du fortelle litt om ham, og hvordan han skiller seg ut fra andre russiske advokater?

– Novikovs kjendisstatus i Russland skyldes særlig et TV-program han er med i, et spørreprogram, ikke helt ulikt Kvitt eller Dobbelt, men han er åpenbart en ener som advokat også. Jeg kjente ham ikke personlig før denne saken, men kjente ham gjennom andre russiske advokatkolleger og fra store mediasaker. Han var helt klart øverst på listen min da vi begynte å jobbe med saken. Det var også en stor lettelse da han sa ja med en gang, fordi det raskt gikk opp for meg at Frode Berg satt med en advokat oppnevnt av den russiske sikkerhetstjenesten.

Hva har vært den største utfordringen i arbeidet med saken, sett fra forsvarerhold?

– Den største utfordringen for meg har åpenbart vært alt hemmeligholdet. Jeg er godt kjent med det russiske rettssystemet sånn generelt, også fra arbeid med straffesaker der, men alt forandrer seg så snart merkelappen «rikets sikkerhet» settes på. Det har vært vanskelig å manøvrere i skjærings-

**BRYNJULF
RISNES (57)**

TITTEL:

Advokat i Matrix advokater

OPPRINNELIG FRA:

Skage, rett ved Namsos,
Trøndelag

BOSTED: Grünerløkka i
Oslo

SIVILSTATUS:

Singel, pappa til Sofia, 14 år

I 2005 sluttet Brynjulf Risnes som forsker i NUPI og begynte å jobbe som advokat. Han har aldri angret på valget.

”
Når du vet at en historie uansett kommer til å bli fortalt: Delta i historiefortellingen

punktet mellom sakens preg av og krav til hemmelighold, og den store medieinteressen. Når sammensuriet av alle interesser har blitt tilstrekkelig forvirrende har jeg stadig måttet minne meg selv om at jeg ivaretar kun en interesse i dette bildet: Frode Bergs. Alle andre får klare seg selv.

Tok du noen grep i saken som advokater her hjemme kan ha nytte av å kjenne til?

– Paradoksalt nok, når man tenker på sakens art, har jeg vel egentlig aldri handlet så mye på intuisjon før som i denne saken, så det er litt vanskelig å si. Og det er jo også ikke alt jeg kan si av ulike grunner. Av tanker som har vært ledende for arbeidet kan vel kanskje nevnes at hvis du vet at et visst faktum vil bli kjent uansett: Fortell det selv! Når du vet at en historie uansett kommer til å bli fortalt: Delta i historiefortellingen! Ellers: Aldri glem hva som er målet med arbeidet: For eksempel: Frode Berg på norsk jord så snart som mulig. Lag så en liste over hva du kan påvirke, og lag prioritinger. Hold så stø kurs.



Forsvarets etterretningstjeneste får kritikk i journalist og forfatter Trine Hamrans ferske bok om Frode Berg, En god nordmann. I boken sier blant annet advokat Ilja Novikov at Berg «var sendt uforberedt til Russland. Uinformert og uten instruksjon». Er du enig i kritikken?

– Jeg tror ikke jeg skal oppheve meg til fagdommer i etterretning. Men det framstår som rimelig klart at Frode Berg har havnet i en situasjon han ikke var forberedt på, og at noen andre har satt ham i denne situasjonen. Om dette er gjort bevisst eller om noen, i så fall hvem, kan klandres for dette, er det vanskelig for meg å ha noen klar mening om, i det minste foreløpig.

Offentligheten har fått lite informasjon om hva som egentlig ligger til grunn for dommen mot Frode Berg, men det sies at han skriver på en bok i fengselet. Kan du bekrefte dette, og tror du vi snart vil få kjennskap til detaljene i saken?

– Han tar i hvert fall notater i fengslet, og det er vel ikke usannsynlig at det blir til en bok etter hvert. Hvor mye



Så jeg vil håpe alle strekker seg så langt de kan inn i åpenheten.

detaljer vi får vite, er vel i stor grad avhengig av hva som skjer etter at Frode Berg kommer tilbake til Norge. Jeg vil jo håpe at også andre enn Frode Berg selv bidrar til å utfylle bildet noe for oss. Jeg tenker vel at en form for granskning lett blir et tema. Noe i retning av en ny mini Lund-kommisjon. Saken er jo av stor samfunnsmessig interesse, så jeg vil håpe at alle strekker seg så langt de kan inn i åpenheten.

Du har jobbet med flere russiske saker. Er det noen positive sider ved det russiske rettssystemet som er ukjent for folk flest her hjemme?

– Det er det absolutt. Det er et stort antall flinke fagfolk innen mange felter av jussen, både advokater og andre. Ser man for eksempel på domstolene, fungerer de også bra, så lenge det ikke gjør seg gjeldende sterke politiske eller økonomiske interesser. Når sistnevnte krefter setter inn, tar det uformelle ofte over for det formelle, for å si det på en fin måte. I de store byene er det mange flinke og uavhengige advokater.

Du snakker flytende russisk. Hvordan ble din interesse for Russland vekket?

– En venn av meg var så uforsiktig å gi meg Dostojevskijs Forbrytelse og straff i gave for sånn omtrent tretti år siden. Siden ble livet aldri helt det samme.

Hva fascinerer deg aller mest ved Russland?

– Oj, det er et stort spørsmål. En ubehjelpelig oppsummering kan kanskje være at det er rære, mer direkte, mer natur og mindre kultur i menneskelige relasjoner enn det norske. Vi nordmenn er mer preget av vår historie og kultur enn vi selv forstår. Vi kunne absolutt trenge en dæsj russisk råskap for å balansere litt. Når det gjelder samfunnssystem, holder jeg meg nok likevel heller med norske tradisjoner.

Hvis du skal trekke frem én sak fra din advokatpraksis som har hatt stor betydning for din karriere, hvilken sak er det, og hva lærte du av den?

– Den første som virkelig tok av sånn mediemessig, var vel Maria Amelie-saken i 2011. Her fikk jeg for alvor øynene opp for alt det som hører til advokatjobben som ofte ligger et stykke fra rettsanvendelse; strategitenkning, mediehandtering og så videre.

Hvilke TV-serier følger du med på?

– Jeg elsker advokatserier. Akkurat nå er valgene faktisk nokså preget av den saken vi begynte dette intervjuet med, det vil i praksis si The Americans og Le Bureau. Den siste er nok ganske virkelighetsnær.

Hvor aktiv er du i sosiale medier?

– Jeg er ikke særlig god dessverre. Slapp, fragmentarisk og helt uten plan. Her er mer enn ti likes ren flaks. •



Girlpower på film

I slutten av april inviterte Thommessens kvinneutvalg til kinovisning, og på skjermen rullet filmen «On the Basis of Sex» om livet til den legendariske amerikanske advokaten og høyesterettsdommeren Ruth Bader Ginsburg.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

NFør de ansatte på Vika Kino trykket på «play» stod partner Siri Teigum for introduksjonen.

– En viktig erkjennelse når vi nå skal se tilbake på historien, er at enhver generasjon står på skuldrene til en annen, sa hun til de rundt sytti gjestene.

– Det samfunnet hver av oss lever, i og de muligheten hver av oss har, er resultatet av brede og sammensatte kollektive prosesser. Ginsburgs bidrag til utviklingen av amerikansk rett - men også til å etablere plassen til kvinnelige jurister i deres rettstradisjon og samfunn - er respektert vidt og internasjonalt, sa Teigum.

Til Advokatbladet sier Teigum at da hun startet i Thommessen i 1992, tok kvinnene det for gitt at de hadde en plass.

– HVOR SVIKTET VI?

– Jeg opplever at unge mennesker problematiserer dette veldig mye mer enn vi gjorde. Det er viktig å gjenkjenne talent i andre som ikke er helt lik en selv. Det er dette som kan være utfordringen, mener Teigum.

– Hva har skjedd i mellomtiden?

– Det er vanskelig for meg å vurdere. Jeg er gammel nok til å være moren til de øvrige her, og helt satt på spissen kan man jo undre seg over hvor vi sviktet i oppdragelsen.

– Kanskje er det ikke så viktig å dvele ved hva det var som skjedde, men heller konsentrere oss om

hva vi kan gjøre. Man må helt nøkternt slå fast at når man har tatt denne utdannelsen, da er man kompetent. Og hvis du faktisk har lyst på jobben, ja - da er du motivert. Hvis du da attpåtil får jobben, er det en bekreftelse på at arbeidsgiver har lyst på akkurat deg. Da har du verdens beste utgangspunkt å starte på. I tillegg må du kommunisere godt, slik at du unngår ubevisst diskriminering og antagelser om hvordan du er, sier Teigum. •



POP-KULTURELT IKON

Høyesterettsdommer Ruth Bader Ginsburg (86) har en stor fanskare i USA, og har alt fra Lego-figurer til øl oppkalt etter seg.

Ølet «When There Are Nine» er en referanse til svaret Ginsburgs ga da hun ble spurt om når det vil være nok kvinner i amerikansk høyesterett. Som kjent, er det ni dommere i domstolen.

Totalt har USA bare hatt fire kvinnelige høyesterettsdommere.

Ginsburg, kjent for sine krasse dissenser, er blitt sammenlignet med rapperen The Notorious B.I.G., og det er skrevet flere bøker og laget flere filmer om henne.

Ginsburg både giftet seg og fikk barn før hun tok fatt på jusstudiene og ble uteksaminert som best i klassen i 1959. I 1993 ble hun utpekt til høyesterettsdommer av Bill Clinton, og senatet innsatte henne med 96 stemmer mot tre.

Ginsburg tilhører den liberale fløyen i amerikansk høyesterett, og ansees som en «sjeldent tydelig stemme». Hun er ansett som en viktig pådriver for kvinners juridiske rettigheter i USA.

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT



Anne Marie Sejersted
Kvale Advokatfirma DA OSLO



Christian Wefling
Advokat Christian Wefling AS LILLEHAMMER

NYINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Eikestad Katrine Engelsgjerd Sparebanken Vest BERGEN
Fjell Åsmund Kjos Fortum Consumer Solutions AS OSLO
Jenssen Nils Arne Foshaug Tryg Forsikring BERGEN

Advokatfullmektiger

Alme Richard Advokatfirmaet Forthepeople AS STAVANGER
Antonsen Vilde Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS TROMSØ
Aurang Kristofer Johan Advokatfirmaet Selmer AS OSLO
Bakkalar Vafa Advokatfirmaet Molteberg Nilsen AS OSLO
Bauge Hanna Christina Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS ÅLESUND
Bay Eirik Gripp Osloadvokatene AS OSLO
Bäckström Monica Glad Advokatfirmaet Sylte KRISTIANSAND S
Clausen Sigurd Weglo Ernst & Young Advokatfirma AS TRONDHEIM
Daasvatn Mathilde Morel Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS TROMSØ
Danielsen Jon Advokat Monica Solberg-Leinebø STAVANGER
Feiring Morten Heide Advokatfirmaet Lund & Co DA OSLO
Fornes Celine Krogh Wikborg Rein Advokatfirma AS BERGEN
Gabrielsen Erik Advokatfirma Tofte DA KRISTIANSAND S
Gilbody Line Bettina Advokatfirmaet Haavind AS OSLO
Greve Annette Advokatfirmaet BAHN AS OSLO
Grønbbakk Marius Advokatfirmaet Selmer AS OSLO
Hamansen Rudi BDO Advokater AS avd Trondheim TRONDHEIM
Hegland Ane HELP Forsikring AS OSLO
Henriksen Morten Ulland Advokatfirmaet Schjødt AS OSLO
Hirsti Kristine Alice Kolstad Wikborg Rein Advokatfirma AS BERGEN
Høylandskjær Katrine Håtuft Advokatfirmaet Møller AS LILLESTRØM
Inderhaug Didrik BDO Advokater AS OSLO
Kruge Ina Marie Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS OSLO
Kvamme Jeannette Omdal Gram, Hambro & Garman Advokatfirma AS OSLO
Kvanvik Ingvild Havnen HELP Forsikring AS OSLO
Launes Vegard Advokatfirma Krabberød AS KRISTIANSAND S
Lorentzen Cathrine Tvedt Harris Advokatfirma AS BERGEN
Lund Jens Michael Lorentzen Advokatfirmaet Haavind AS OSLO
Maartmann Kaia Plathe Advokatfirmaet Egeland OSLO
Markandu Mahinthan Alonso Deloitte Advokatfirma AS OSLO
Myklebust Synnøve Søvik Harris Advokatfirma AS BERGEN
Nouri Shahu Advokatfirma Suleiman & Co OSLO
Nylund Lisa Marie Hansen Advokatfirmaet Finn AS HARSTAD
Parmer Peter Nikolas Advokat Erik Parmer HALDEN
Plesner Dan Edwardt Ernst & Young Advokatfirma AS OSLO
Reinertsen Malene Wikborg Rein Advokatfirma AS OSLO
Reinholdt Thomas Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS OSLO
Røraas Marthe Archer Advokat Thea W. Totland (Barneadvokatene) OSLO

Sande Anne Kathrine Arntzen de Besche Advokatfirma AS OSLO
Senstad Ingrid BDO Advokater AS OSLO
Ødegaard Ida Arntzen de Besche Advokatfirma AS TRONDHEIM

Fullmektig hos bedriftsadvokat

Ahwazi Mona zeighami HELP Forsikring AS OSLO
Amundsen Charlotte Marianne HELP Forsikring AS OSLO
Djupesland Nikolai Ilias RiskPoint AS OSLO
Folkvord Sunniva Tryg Forsikring BERGEN
Gausland Anette Bate Boligbyggelag STAVANGER
Hovden Marit Willis Towers Watson AS OSLO
Jakobsen Marianne Olsen Finansklagenemnda OSLO
Khalid Sheikh Waleed HELP Forsikring AS OSLO
Klingsheim Anne-Kjersti Avinor Flysikring AS GARDERMOEN
Midtgaard Aslak Nikolai BASF AS LYSAKER
Mortensen Henrik HELP Forsikring AS OSLO
Sjølje Thea Merete Kinstad HELP Forsikring AS OSLO

Utenlandsk advokat i Norge

Colvin Ruth Ann DNV GL AS HØVIK

Fullmektig hos offentlig advokat

Jünge Lisa-Mari Moen Regjeringsadvokaten OSLO
Sletner Erik Stange kommune STANGE
Tvedt Lotte Regjeringsadvokaten OSLO

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Juriks Ole Christian Bergen Huseierforening BERGEN
Sørensen Anette Benedikte Storhaug Handel og Kontor i Norge OSLO

Privatpraktiserende advokater

Ellingsen Hilde Kristin Advokatfirmaet Lund & Co DA OSLO
Moen Stine Advokat Stine Moen NESODDTANGEN
Røddesnes Tove Jensen Advokat Tove J Røddesnes STJØRDAL
Wulff Andreas Kluge Advokatfirma AS OSLO

GJENINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Gjerde Christian Beauty Eiendom AS OSLO
Gyldenskog Vibeke Sagvaag Equinor ASA STAVANGER
Stokke Berit Norges Bank UNITED KINGDOM Advokatfullmektiger
Christensen Nanna Wanjera Deloitte Advokatfirma AS OSLO
Dashty Khanda Myhre & Co Advokatfirma AS OSLO
Jørgensen Mikael Rossvoll Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS TROMSØ
Skoglund Susanne Hamre Ernst & Young Advokatfirma AS OSLO

Offentlig ansatt advokat

Kvålen Ingrid Forbrukerrådet OSLO
Torvbråten Hege Tveraaen KS Advokatene OSLO

Privatpraktiserende advokater

Ansteensen Pål Brækhus Advokatfirma DA OSLO
Eriksen Christian Steen Advokatfirmaet Selmer AS OSLO
Gullhagen-Revling Morten Andre Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO
Holmen Victoria Matrix Advokater AS OSLO
Nossum Johan Henrik Advokatfirmaet Schjødt AS OSLO
Porter Kjersti Cecilie Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS STAVANGER

Schumann Gry Skår Familieadvokaten Schumann AS OSLO
Wilhelmsen Mathilde Palm Strand Advokatfirmaet Lund & Co DA OSLO

MEDLEMMER SOM HAR ENDRET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Bernum Terje OSLO
Sandvik John RANHEIM

Frykter påtale-shopping

EU er i ferd med å opprette en felles europeisk påtalemyndighet med kompetanse til å etterforske og rettslig forfølge kriminalitet begått mot EUs budsjett, som bedrageri, korrupsjon eller alvorlig skattesvindel.

Anders Brosveet, som er Norges representant i Criminal Law Committee i den europeiske advokatforeningen CCBE, forteller at CCBE er bekymret for hvilke prosessregler det nye organet skal følge.

– EU får på sett og vis en egen europeisk straffeprosesslov som vil ligge på et minimumsnivå. I våre høringsuttalelser har vi fokusert på å hindre «forum-shopping»;

at man bruker det ene landets lovgivning der terskelen for å skaffe bevis er lavest, og et annet lands lovgivning der straffnivået er høyest. Hvis man da får en situasjon hvor embetet kan «shoppe» fritt, kan det bli ganske farlig for rettsikkerheten, sa Brosveet da han nylig orienterte hovedstyret i Advokatforeningen om det nye organet.

– Et kollegium med statsadvokater fra hvert land skal utnevnes før jul, og en sjef for embetet. Som advokater er vi redde for at myndighetsområdet skal flytte ut og bli en altomfattende jurisdiksjon innenfor økokriminalitet. Det er ikke veldig klare avgrensninger



for embetes jurisdiksjon, og slike internasjonale organer har en tendens til å tilta seg den myndigheten det selv mener det bør ha, sa Brosveet.

CCBE har i en pressemelding bedt EU om at rettsstatlige prinsipper følges i utnevningen av personer til det nye embetet.

ANNONSE

Wahl-Larsen Advokatfirma er et spesialistfirma med hovedfokus på miljø og naturressurser, fast eiendom, energi, arbeidsrett, ekspropriasjon, offentlige anskaffelser, entrepris, tvisteløsning og prosedyre. Firmaet har i mer enn 120 år levert profesjonell juridisk bistand til næringslivet, organisasjoner, kommuner og privatpersoner over hele landet. Vi har til enhver tid en rekke prosedyreoppdrag og prosederer saker for alle rettsinstanser. Vi holder ved Rådhusplassen i Oslo.

Vi søker advokater/ partnere

I forbindelse med at vi får nye og større lokaler har vi plass til flere advokater og partnere.

Wahl-Larsen gir gode rammer for å bygge opp og utvikle din egen karriere.

Det viktigste for oss er alltid å oppnå det best mulige resultatet for våre klienter. Det forutsetter juridisk kompetanse på høyeste nivå innen de fagområder vi dekker, men også at vi har evne til å forstå våre klienters virksomheter og problemstillinger, og til å være effektive, realistiske og kreative for å finne de beste løsningene i den enkelte sak. Hvis du er enig i dette passer du hos oss.

I Wahl-Larsen har vi et sterkt fagmiljø og et hyggelig og uformelt internmiljø. Du vil alltid ha mange dyktige kolleger å spille på.

Vi er alltid på jakt etter nye og dyktige medarbeidere. Akkurat nå er vi mest i interessert i advokater som har jobbet noen år, og som kanskje ønsker å skifte arbeidsplass.

Du vil kunne arbeide innen våre vanlige arbeidsområder, eller fortsette og videreføre sine etablerte virksomheter innen fagfelt som vi kanskje ikke dekker i dag. Vi utvider gjerne våre arbeidsområder. For erfarne advokater kan partnerskap være aktuelt.

Du er velkommen til å ta kontakt med oss om hva vi kan tilby. Søknad med CV, vitnemål og attester sendes per e-post til thomas.kobberdal@wla.no eller gms@wla.no. Du må også gjerne ringe Thomas Kobberdal ((+47) 40 63 96 19) eller Gun Marit Stenersen ((+47) 94 13 03 26), for en uformell og konfidensiell samtale.

Kontaktpersoner:

Thomas Kobberdal
TLF: (+47) 40 63 96 19
Epost: thomas.kobberdal@wla.no

Gun Marit Stenersen
TLF: (+47) 94 13 03 26
E-post: gms@wla.no





Informasjon om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er 31. mai. Spalten er kun for medlemmer av Advokatforeningen.

ADVOKAT ALI AFSHAR har sluttet i Advokat Henjum AS i Oslo og startet opp Advokatfirmaet Auxilium AS i Oslo.

ADVOKAT CARL GUNNAR SANDVOLD har sluttet som partner i Projure Advokatfirma AS i Stavanger og startet opp Advokatfirma Carl Gunnar Sandvold i Stavanger.

ADVOKAT JØRGEN BORGE har sluttet som partner i Advokatfirmaet Hjort DA i Oslo og tiltrådt som partner i Dalan Advokatfirma DA i Oslo.

ADVOKAT BRAGE NORDGÅRD har sluttet i Adius Advokater i Stavanger og har startet opp Advokat Brage Nordgård i Sandnes.

ADVOKAT ØYVIND DAHLE har sluttet i Advokatene i Valdres og begynt i Advokatfirmaet Campbell & Co avdeling Fagernes.

ADVOKAT WENCHE MAARTMANN-MOE har sluttet som senioradvokat i Advokatfirmaet Wiersholm AS og tiltrådt som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma AS.

ADVOKAT OLAV NÆRDAL har sluttet i Deloitte Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Ernst & Young Advokatfirma AS i Ålesund.

ADVOKAT TINA CARLSEN har sluttet i Stiegler WKS Advokatfirma AS i Bergen og begynt hos Osloadvokatene AS i Oslo.

ADVOKAT KJETIL EIKENÆS BERGE har sluttet i Ernst & Young Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Haavind AS i Oslo.

ADVOKAT KRISTINE S. SNYDER har sluttet som partner i Zacco Norway AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Selmer AS i Oslo.

ADVOKAT MARTIN HOLST-OLSEN har sluttet i Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS i Oslo og begynt i NRC Norge AS på Lysaker.

ADVOKAT BRIT HAARKLOU MATHISEN har sluttet i Dæhli Bull & Co Advokatfirma DA i Oslo og begynt i Indem Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT SYNNE BJOTVEIT har gått fra RSM Advokatfirma AS' avdeling i Oslo til firmaets avdeling i Bergen.

ADVOKAT KÅRE KLAUSEN har sluttet som partner i Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS i Oslo og tiltrådt som partner i Bing Hodneland Advokatselskap DA i Oslo.

ADVOKAT TRULS F. ØSTERAAS har sluttet i Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS i Oslo og begynt i Bing Hodneland Advokatselskap DA i Oslo.

ADVOKAT THOMAS OTTOSEN har sluttet i NCC Industry AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo.

ADVOKAT JOHAN G. BERNANDER har sluttet som partner i HELP-Advokatene AS i Oslo og begynt i Advokatfirma Wigemyr & Co DA i Kristiansand.

ADVOKAT STIAN L. ORDAHL har sluttet hos Næringsmegleren Sædberg & Hodne AS i Kristiansand og begynt i Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS i Kristiansand.

ADVOKAT ELIN TORVESTAD WEGNER har sluttet i Advokatfirmaet Eurojuris Haugesund AS i Haugesund og startet opp Wegner Advokatfirma AS i Åkrehamn.

ADVOKAT KRISTOFFER KROGH GRIMSTAD har sluttet i Advokatfirmaet Wiersholm AS i Oslo og begynt i Equinor ASA på Fornebu.

ADVOKAT BJØRN MARTIN ØVREBØ SVENDSEN har sluttet i Deloitte Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Avinor Flysikring AS på Gardermoen.

ADVOKAT ODD HYLLAND har sluttet i Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS i Oslo og begynt i Fulford Pettersen & Co Advokatfirma DA i Drammen.

ADVOKAT MIA STJERN GJELDNES har sluttet i Advokatfirmaet Egeland i Oslo og begynt i sentraladministrasjonen hos Akershus fylkeskommune.

ADVOKAT MATHILDE STRAND WILHELMSSEN har gått fra stilling som dommerfullmektig i Vestfold tingrett og begynt i Advokatfirmaet Lund & Co DA i Oslo.

ADVOKAT TRULS JOHANNESSEN har sluttet som partner i Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Seland Orwall DA i Oslo.

ADVOKAT KRISTOFFER AURDAL har sluttet i Finansklagenemda i Oslo og begynt i Advokatfirmaet BAHR AS i Oslo.

ADVOKAT JØRGEN SANDAAS JYNGE har sluttet som partner i Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Seland Orwall DA i Oslo.

ADVOKAT SIMEN BLAKER STRAND har sluttet som partner i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet GjessingReimers AS i Oslo.

ADVOKAT AMUND BREDE SVENDSEN har sluttet som partner i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Gjessing Reimers AS i Oslo.

ADVOKAT SIGRID TOFT FLØYSTAD har sluttet som partner i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet GjessingReimers AS i Oslo.

ADVOKAT YNGVE ØYEHAUG OPSVIK har sluttet i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet GjessingReimers AS i Oslo.

ADVOKAT HENRIK FELIX REIMERS har sluttet som partner i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet GjessingReimers AS i Oslo.

ADVOKAT ØYSTEIN FLAGSTAD har sluttet som partner i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet GjessingReimers AS i Oslo.

ADVOKAT IDA ELISABETH GJESSING har sluttet som partner i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og tiltrådt som partner i GjessingReimers AS i Oslo.

ADVOKAT ANDREAS HOFGAARD VAAGE har sluttet i Protector Forsikring ASA i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Frøysaa & Bjørkgård AS på Lysaker.



Folkemøte om domstolendringer

Advokatforeningen i Buskerud krets inviterer til et folkemøte den 20. august klokka 18 i Smeltehytta på Kongsberg om strukturendring i domstolene. I tillegg til en rekke stortingspolitikere er også justisminister Jøran Kallmyr invitert. Det samme er sorenskriver i Oslo, Yngve Svendsen, som leder Domstolkommisjonen. I januar opplyste Svendsen til Advokatbladet at en delutredning om en fremtidig struktur vil komme i oktober, og at arbeidet med denne pågår for fullt.

ANNONSE

ADVOKAT / ADVOKATFULLMEKTIG

SANDS passerer i disse dager 200 medarbeidere og vi stopper ikke der!

Vi ser kontinuerlig etter spennende kandidater til faste stillinger og oppfordrer særlig deg som ønsker å jobbe i Oslo, Bergen, Ålesund eller Trondheim til å søke.

Vi søker deg som har ett til fire års erfaring fra privat eller offentlig virksomhet. Du har sterke faglige kvalifikasjoner og ambisjoner, en kommersiell grunnholdning og et ønske om å bidra til å videreutvikle en voksende portefølje og et miljø i vekst.

Vi ser frem til å høre fra deg!

Les mer på sands.no/karriere

OSLO | BERGEN | TRONDHEIM | TROMSØ | TØNSBERG | STAVANGER | ÅLESUND

S A N D S

Tror på en familievennlig fremtid

At kvinner forsvinner ut av advokatbransjen når de får barn nummer to, er den største utfordringen for advokatbransjen nå – samt at det ikke legges godt nok til rette for at flere kvinner blir partnere, mener Beate Katrin Selstad Røysland.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

Selv er Beate Katrin Selstad Røysland for tiden i fødselspermisjon, etter at hun for åtte måneder siden fikk to tvilling-jenter. Til vanlig er hun advokat i Advokatfirmaet Riisa i Bergen, der hun startet i 2014. Røysland jobber med forsikringsrett knyttet til profesjonsansvar, bygnings- og tingsskade, og rådgivning knyttet til fast eiendom, kontraktsrett og entrepriser.

Advokatfirmaet Riisa spesialiserer seg på forsikrings- og erstatningsrett og representerer forsikringsbransjen, og har kontorer i Bergen, Trondheim og Oslo.

- Hva er den største utfordringen for advokatbransjen nå, etter ditt syn?

– Å legge til rette for at kvinner blir værende i advokatfirmaene etter at de har fått barn, og at det legges til rette for at kvinner oppnår partnerskap. Det stopper ofte etter at de får barn nummer to. Da skifter kvinnene ofte jobb, og det er synd. Kvinneandelen på fakultetet er tross alt oppe i cirka sytti prosent.

- Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

– Før jeg gikk ut i fødselspermisjon, var det en advokatsvarssak. Advokaten hadde mottatt flere, og til dels store, krav fra tidligere klienter. Advokaten mistet bevillingen, og saksmapper og klientarkiv var veldig vanskelig tilgjengelig. Vi representerte forsikringsselskapet der advokaten hadde ansvarsforsikringen sin.

- Er det utviklingstrekk i advokatyret som du er kritisk til?

– Jeg synes at kostnadene ved å bruke advokat i en tvistesak fort kan bli så høye at mange svakerestilte ikke tar seg råd til å få prøvd saken sin. Det kan medføre at veldig mange mennesker mister sine rettigheter, bare fordi kostnadene med å bruke advokat er for høye.

- Og trekk du synes er positive?

– At bransjen nå jobber for å legge til rette for at advokatyret i større grad kan kombineres med familieliv. Det er positivt – særlig der jeg er nå.

- Hva er den viktigste politiske saken for Advokatforeningen å jobbe med i år?

– Rettssikkerheten, lavinntektsgruppers mulighet for advokatbistand, og selvsagt den offentlige salær-satsen og reisegodtgjørelsen.

- Hvordan reagerer du på forslaget til ny advokatlov?

– Det er jeg positiv til. Jeg synes det er bra med en rettslig klargjøring av mange punkter for advokatvirksomhet som i dag faktisk ikke er regulert. Det gjelder spesielt taushetsplikt som ikke er rettslig regulert: Når den blir nærmere regulert, er det bra for både bransjen og yrket.

- Hvordan tror du at advokathverdagen din vil forandre seg i løpet av de neste fem årene?

– Jeg tror det blir mer og mer teknologi. Så tror og håper jeg at det blir flere kvinner både som advokater og partnere, og at det blir mer og mer bruk av anbud.

- Hvor lenge har du arbeidet som advokat i Bergen?

– Siden 2014. Det blir snart fem år – tiden går fort.

”

Jeg håper det blir mer og mer bruk av anbud på advokattjenester i fremtiden.

Jeg var fullmektig her også. Jeg trives veldig godt i Bergen, og det ligner veldig på der jeg kommer fra.

- Og hvor er drømmestedet å praktisere som advokat?

– Jeg trives veldig godt her med flinke folk og fokus på kvalitet. Men ellers liker jeg meg godt i tørrere og varmere strøk, så det måtte vært en litt mer solfylt kyst. Norsk advokat på Gran Canaria, kanskje? Det hadde sikkert vært deilig. Ellers måtte Manhattan vært noe, men det er en stor overgang fra Bergen.

- Hvem er den svakeste parten i den norske rettsstaten, synes du?

– Det må være barn og mennesker med lave inntekter.

- Jobber du noe pro bono?

– Ja, jeg har tatt noen saker. Vi har stort sett sikre betalere som klienter i firmaet, men av og til kommer vi over situasjoner som tilsier at vi må hjelpe klienten. Før vi tar saker pro bono, tar vi en totalvurdering der vi blant annet vurderer klientens betalings-evne, om klienten er blitt urettferdig behandlet og om det er rettigheter klienten har rett på.

- Hvis du fikk være justisminister for en dag, hva ville du ha gjort?

– Jeg ville først ha økt bevilningene til domstolene for å få ned restansene. Så ville jeg ha bevilget mer penger til de studentdrevne rettshjelpstiltakene. De hjelper veldig mange mennesker som ellers ikke ville ha fått rettshjelp. Samtidig får studentene som arbeider der veldig god arbeidserfaring, noe som er en stor fordel når de skal jobbe etter endte studier. Dette er også en stor fordel for advokatkontorene som ansetter disse studentene.

– Og så ville jeg satt enda mer fokus på barns rettigheter og bevilget mer penger til politi og barnevern for å sikre bedre at barn og unge ikke opplever mishandling, eller andre former for svikt i omsorgen fra sine nære.

– Jeg ville også sett på hva som kan gjøres med mobbing og bildedeling blant ungdommen i sosiale medier. Se på Ida Marie-saken fra Bergen. Hun fikk meldinger fra ukjente om at de håpet hun kom til å dø på samme måten som moren, som hadde dødd av kreft. I slike saker må politiet mer på banen: De må prioritere saken og den må oppklares. Slike hendelser skal ikke barn og unge måtte oppleve. Det var fryktelig vondt å lese historien til Ida Marie. Politiet kan ikke bare legge vekk disse sakene. •



NAVN: Beate Katrin Selstad Røysland

ALDER: 31 år

STILLING: Advokat i Advokatfirmaet Riisa i Bergen

SPECIALITET: Forsikringsrett og erstatningsrett: profesjonsansvar, tingsskader, bygningsforsikring og fast eiendom

SKREV MASTEROPPGAVE OM: Arbeidsrett med temaet «Kva omfattast av omgrepa "lønn" i aml. § 14-12a første ledd bokstav f og «felles goder og tjenester» i aml. § 14-12a andre ledd

FAMILIE: Gift, to tvillingdøtre på åtte måneder

BOSTED: Bergen

OPPRINNELIG FRA: Sande i Sunnfjord

”

Når taushetsplikten blir regulert, er det bra for bransjen og yrket.

BOKTIPSET

Hvilken bok har gjort sterkest inntrykk på deg, og hvorfor?

– Det er heldigvis veldig mange som har gjort sterkt inntrykk i ulike livsfaser. Tolkien, Murakami, Robert Harris og Anthony Beevor er vel de som har gjort inntrykk på ulike måter. Jeg har også hatt stor glede av Yuval Noah Hararis refleksjoner om den historiske utviklingen av ideer, sannheter og tro i Sapiens og Homo Deus.

Hvordan velger du lesestoff?

– Jeg tråler mange ulike inspirasjonskilder for å få størst mulig variasjon. Bokvalgene blir deretter, og ledet blant annet til at jeg leste George RR Martins bøker «samtidig» med hver episode av GoT (Game of Thrones). Det jeg setter mest pris på, er boktips fra mine bokinteresserte barn.

Hvis du skal kjøpe en bok til en god venn, hvilken vil du kjøpe?

– Det holder ikke med én. Robert Harris' trilogi om Cicero - Imperium, Lustrum og Dictator – er en fascinerende blanding av fag, historie og drama.

Hvilken er den neste boken du skal lese?

Det blir nok Byron Reese; The Fourth Age: Smart Robots, Conscious Computers, and the Future of Humanity.

HVEM: Per-Kaare Svendsen, 51 år

TITTEL: Advokat og partner

ARBEIDSTED: Kvale Advokatfirma

Gift med Ellen-Karine Hektoen, har fire barn og bor i Oslo. Etter økonomistudier fant han interessen for teknologijus på Institutt for Rettsinformatikk. Etter en periode i Telenor medstiftet han Technology Law Partners. Har jobbet i Wiersholm, Legalteam og leder nå Kvales avdeling for digital innovasjon, TMT og immaterialrett. På fritiden tilbringes tiden med familien på fjellet, ved sjøen eller på reiser.

**Kan du anbefale en fagbok?**

Det må bli Weapons of Math destruction av Cathy O'Neil. Den gir et innblikk under panseret på digitale verktøy, og hvordan disse påvirker samfunnet (i alt for stor grad).

Leser du e-bøker?

Nå for tiden «leser» jeg bare lydbøker.

Hvem vil du utfordre (og litt om hvorfor)?

Brynjar Østgård. Fordi han er en lesehest og alltid har noen gode tips.

50 år siden

REAGERER PÅ
ADVOKATNAV N I MEDIENE**Fra Hovedstyrets årsberetning 1968-1969**

Et medlem har påpekt at avisene ofte får tilstillet domsreferater fra ansatte ved dommerkontorene der prosessfullmektigenes navn er inntatt. Vedkommende medlem fant det uheldig at avisene ikke sløyfet advokatens navn når saken refereres. Hovedstyret har etter å ha innhentet uttalelse fra kretsene, ikke funnet grunn til å ta saken opp med pressens organer.

OPPSIGELSE AV LEIEBOER

Oslo husleierett sendte Advokatforeningen følgende brev 8. mai 1969:

«Under henvisning til behagelig telefonsamtale med Deres generalsekretær tillater jeg meg å be om den ærede forenings bistand til om mulig å få rettet på en uheldig praksis som volder Husleieretten adskillige bekymringer. Det hender nemlig meget ofte at leieboere mottar oppsigelse gjennom en advokat uten at det i oppsigelsesskrivet er gitt opplysninger om hvem som er eier av vedkommende eiendom. Ved å bistå med å sette opp stevning for den som er oppsagt har da Husleieretten følt seg oppfordret til å kontakte vedkommende advokat for å få brakt eierforholdet på det rene. Det hender da at det ikke er noen til stede som kan gi de nevnte opplysninger og det har også hendt at det er gitt uriktige opplysninger med den følge at stevningens betegnelse av saksøkte blir gal. Det ekstraordinære merarbeidet dette påfører Husleieretten og de ulemper dette skaffer den som er sagt opp, skyldes utelukkende at vedkommende advokat unnlater å gjøre oppmerksom på hvem han representerer når han går til oppsigelse. Retten har vært noe i tvil om hvordan dette problemet mest praktisk bør gripes an og er blitt stående ved at en henstilling gjennom Deres forenings medlemsblad vil være å foretrekke.»

Norsk Advokatblad nr. 4, 1969



ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

Sak TOSLO-2018-129819

Klient tilkjent 88,6 millioner kroner etter uaktsom rådgivning

Et advokatfirma og en advokat ble saksøkt etter å ha bistått to selskaper med et aksjesalg. Avtalen viste seg å ha et annet innhold enn det klienten la til grunn ved avtaleinngåelsen. Ifølge tingretten hadde advokaten opptrådt uaktsomt, og klienten ble tilkjent erstatning med 88,6 millioner kroner.

Dele fremkommer i en avgjørelse fra Oslo tingrett, avsagt 5. april 2019 (TOSLO-2018-129819). Bakgrunnen for saken var at selskap A og B («selger») vurderte et salg av 0,13 prosent av aksjene i Finn.no AS til majoritetsaksjonæren. Advokat C i advokatfirma D ble engasjert som en av flere rådgivere.

Gjennomføring av et salg ville medføre at kjøperen fikk en eierandel på over 90 prosent av aksjene. Gjennom regler for konsernbidrag og utbytteskatt ble det antatt at en avtale kunne medføre en årlig skattegevinst for kjøperen på over 120 millioner kroner. Det ble på denne bakgrunn anbefalt i et notat til selger at avtalen ga selger en andel av kjøpers skattefordel gjennom fordeling av utbytte mellom aksjonærene. Partene ble ikke enig om noe salg.

Noen måneder senere ble forhandlingene gjenopptatt. Advokat C ble på nytt engasjert av selger. Etter ytterligere forhandlinger og oversendelser av flere avtaleutkast, ble endelig avtale inngått.

I forbindelse med utbetalinger året etter, ga selger uttrykk for at beløpene ikke stemte. Det ble vist til at selger ikke ble kompensert for skattefordelen som kjøper oppnådde ved avtalen. Fra kjøpers side ble det fremholdt at avtalen ikke ga selger rett til slik kompensasjon. Etter gjennomgang ble kjøpers forståelse av avtalen lagt til grunn, og selger tok deretter ut søksmål mot advokat C og advokatfirma D. Det ble anført at advokaten ikke hadde gitt opplysninger

til klienten om at den endelige avtalen ikke ga selger rett til en andel av skattefordelen. Partene kom ikke til enighet, og søksmål ble tatt ut.

Tingretten tok først stilling til hvilket oppdrag advokat C hadde påtatt seg. Oppdragsbekreftelse var ikke utarbeidet. C og D anførte at oppdraget var begrenset til å utrede selskapsrettslige konsekvenser. Retten var ikke enig i dette. Retten la til grunn at advokatens oppdrag også omfattet rådgivning vedrørende avtalens

”

Retten viste også til at en annen advokat i advokatfirma D fanget opp klientens misforståelse, uten at dette ble fulgt opp overfor klienten.

utforming. Retten viste herunder til hva advokaten faktisk hadde bistått med.

RÅD OM AVTALENS INNHOLD

Det neste spørsmålet var om den aktuelle rådgivningen i forbindelse med avtaleinngåelsen var forsvarlig, herunder om advokaten skulle særskilt opplyst at selger ikke var kompensert med en andel av kjøpers skattefordel i det endelige avtaleutkastet.

TINGRETTE N UTTALTE I SÅ MÅTE:

«Retten vil bemerke at det ikke generelt kan være slik at advokater har en plikt til å dobbeltsjekke at klienten ikke har glemt eller misforstått et element i en avtale som det på et tidlig stadium har vært aktuelt å forhandle om. Når retten er kommet til at det foreligger ansvarsgrunnlag i denne saken, er det fordi retten vurderer at [advokaten] hadde såpass sterke oppfordringer til å ta forholdet opp med klienten ut fra de konkrete omstendighetene i saken at det må anses uaktsomt av ham at han ikke gjorde dette».

Retten viste i denne forbindelse til flere konkrete forhold som tilsa at advokaten skulle tatt opp forholdet. Retten viste herunder til at det fremkom i dokumentene til styrebehandlingen hos selger, som advokaten fikk til gjennomsyn, at selger ville bli kompensert for skattefordelen. Dette fremgikk imidlertid ikke av avtalen. Selger var således i villfarelse, uten at dette ble tatt opp med selger. Retten viste også til at en annen advokat i advokatfirma D fanget opp klientens misforståelse, uten at dette ble fulgt opp overfor klienten.

Det forelå etter dette ansvarsgrunnlag. Etter rettens syn var det videre godtgjort at selger hadde lidt økonomisk tap på minst 88,6 millioner kroner som følge av advokatens uaktsomhet. Beløpet ble tilkjent i erstatning med tillegg av 850.000 kroner i sakskostnader. Dommen var ikke rettskraftig da Advokatbladet gikk i trykken. •



Kjemper for «som den er»

I et brev til Stortingets kommunal- og forvaltningskomité ber Advokatforeningen om at lovforslaget om ny avhendingslov sendes tilbake til Justis- og beredskapsdepartementet for ytterligere utredning.

Proposisjon 44 L (2018-2019) om endringer i avhendingslova har skapt sterke reaksjoner fra mange hold. Det foreslås flere lovendringer som verken har vært nærmere utredet eller vært på høring, og som innebærer «en dramatisk omlegging av rettsreglene på avhendingslovens område», skriver Advokatforeningen i brevet.

«(...) det foreslås å fjerne «som den er»-forbeholdet, som er en «institusjon» i norsk kontrakts-tradisjon. Dette er rettsregler som langt på vei er felles for den kjøpsrettslige lovgivningen, og hvor detaljene har blitt til gjennom årevis med rettspraksis. Begge forhold tilsier grundige vurderinger før endringer foretas», skriver foreningen.

At reglene berører svært mange privatpersoner, burde tilsi at de ble gjenstand for svært grundige vurderinger før de endres, mener Advokatforeningen.

| Kunn- gjøre | Konkurs- jobb | Vandrevet | | Legge opp | Jurist |
|---------------------|------------------|---------------------------|-----------------------|------------------|---|
| | | Besitte | Dekke | | |
| ↳ | | Pågang | | | |
| Bråkte | | | | | |
| Allment | | | | | |
| ↳ | | | | | |
| § | Diverse | Høy- stakken (omv.) | | | |
| ↳ | | | | | Tidligere trøndre- lagskom- mune |
| Oppsett | | More seg | | | Karibisk land |
| Mester- skap | | | | | |
| Asiatisk h.-stad | | | | Engelsk pron. | |
| Dansk øv | | | | Klem | |
| ↳ | | | Har planer om å | | |
| ↳ | | Sjarm | Smertre | | |
| ↳ | | Naboer | Skogre | | |
| Fatte | | | | | Under åpen himmel |
| Elv | | | | | |
| Re- fererer | | | | | |

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen **30.mai**.

Vi trekker ut en vinner som får fem flaxlodd i posten.

Vinneren av kryssordet i nr 3/2019 var Hans Brox, Finnsnes.

VI GRATULERER!

Løsningsordet var GULATING.

Annonseinformasjon

27000 lesere
(TNS Gallup 2019)

| Annonsestørrelser | Priser |
|------------------------|-----------|
| 1/1 side 216x286 | 20.200 kr |
| 1/2 side 176x123 | 15.100 kr |
| 1/4 side 176x58/116x83 | 9.950 kr |
| 1/6 side 56x23/116x58 | 5.850 kr |

Se vår MEDIEFOLDER på advokatbladet.no/annonser

Kontakt annonsekonsulent
Jannicke Isaksen
marked@advokatbladet.no
Mobil 41 41 44 40



advokatjobb.no

en tjeneste fra Advokatforeningen

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30,
post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.



Translatørservice as

Bred juridisk erfaring og kompetanse.
Kontakt oss på tlf. 810 33 333
eller post@translator.no



Sosiale medier



Advokat Pia Schjøtt ved Wikborg Reins Bergen-kontor slo et slag for advokatkappe som et perfekt gravid-antrekk.



Advokatene i CLP la team-spiriten til side for en liten stund, og kjørte om kapp på gocart-banen!



Riksadvokat Tor-Aksel Busch har søkt avskjed fra 1. november. Trist beskjed under en ellers fantastisk tale av ham på Advokatforeningens og Riksadvokatens kriminalitetsseminar på Litteraturhuset i dag.



Advokatfirmaet Haavind kunne ønske velkommen Ida Espolin Johnson og Bjørn Sørgård som nye partnere i firmaet.



Advokatfirmaet Wiersholm var stolte over å bli nominert til Advokatforeningens talentpris.



Advokatforeningens kommunikasjonssjef Baard Amundsen roste talen til riksadvokat Tor Aksel Busch holdt under Advokatforeningens og Riksadvokatens kriminalitetsseminar på Litteraturhuset i Oslo.



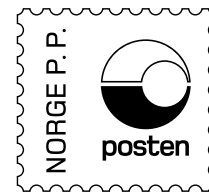
Mannen bak Vy gir aldri kamper av advokat - Vi nek stramme meg til østret fjerne Jonas Ali Ghanizadeh har vi nå sett en advokat på bakken, og han har 181 tryk



Denne er ekstremt pinlig av @Vygruppen, @VyTravel gir egentlig blest de burde sette pris på, og satire bør aksepteres.



Den liberale jusprofessoren Hans Fredrik Marthinussen, advokat Jon Wessel Aas, advokat Sjak Haaheim og professor Olav Torvund, var blant dem som kastet seg inn i debatten om en parodkonto som ble opprettet i forbindelse med NSBs navnebytte til VY. Ifølge mannen bak kontoen, Jonas Ali Ghanizadeh har Vys advokater varslet søksmål om han ikke legger ned kontoen.



Avsender:
Den norske Advokatforening
Kr. Augustsgt. 9
0164 OSLO

Bedre føre var

Et styreverv medfører betydelig økonomisk risiko, også for deg som privatperson. Har du styreverv men ikke forsikring? Vi tilbyr en av markedets beste individuelle styreansvarsforsikringer.

Les mer på Advokatforeningen.no



ADVOKATFORENINGEN



Gjensidige

advokatforeningen.no